

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิด
การพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

นางสาววิมลรัตน์ ศิริวัน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2556

Learning Center Instructional Package in the Personality Development
Course Topic of Personality Development Concepts for Vocational
Certificate Students of Chachoengsao Technical College

Miss Wimolrat Siriwan

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirath Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
ชื่อและนามสกุล	นางสาววิมลรัตน์ ศิริวัน
แขนงวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์

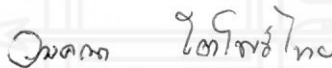
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา ไตโพธิ์ไทย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง
แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตร
วิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

ผู้ศึกษา นางสาววิมลรัตน์ ศิริวัน **รหัสนักศึกษา** 2552700698

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และ(3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 การทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ที่ผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.67/80.32 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ(3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ประกาศนียบัตร
วิชาชีพ

Independent Study title: Learning Center Instructional Package in the Personality Development Course Topic of Personality Development Concepts for Vocational Certificate Students of Chachoengsao Technical College

Author: Miss Wimolrat Siriwan; **ID:** 2552700698;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Wasana Taweekulasap, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop a learning center instructional package in the Personality Development Course on the topic of Personality Development Concepts for vocational certificate students of Chachoengsao Technical College based on the set efficiency criterion; (2) to study the learning progress of vocational certificate students who learned from the learning center instructional package; and (3) to study the satisfaction of vocational certificate students with the learning center instructional package.

The research sample consisted of 40 vocational certificate students studying in the second semester of the 2013 academic year at Chachoengsao Technical College, obtained by cluster sampling. The research instruments comprised (1) a learning center instructional package on the topic of Personality Development Concepts; (2) an achievement test for pre-testing and post-testing; and (3) a questionnaire on student's satisfaction with the learning center instructional package. Statistics for data analysis were the E_1/E_2 efficiency index, t-test, mean, and standard deviation.

Research findings were that (1) the developed learning center instructional package on the topic of Personality Development Concepts was efficient at 81.67/80.32, thus meeting the set 80/80 efficiency criterion; (2) the students learning from the learning center instructional package achieved learning progress significantly at the .05 level; and (3) the students were satisfied with the learning center instructional package at the high level.

Keywords: Learning center instructional package, Personality Development Concepts, Vocational certificate

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์ ประธานที่ปรึกษางานวิจัยการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำติดตามการวิจัยการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ และให้การช่วยเหลือในด้านสิ่งต่างๆ ด้วยดีตลอดมา จนกระทั่งสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นवलเสนต์ วงศ์เชิดธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผล ประเมินผล ที่ได้ตรวจทาน ให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี อาจารย์เพายุพา จันทร์ชนะ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา ที่ให้คำแนะนำแก้ไขจนนำไปใช้ได้ถูกต้อง รองศาสตราจารย์สุนนทิพย์ บุญสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ที่ได้แนะนำปรับปรุงแก้ไขเนื้อหา ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง และท่านอาจารย์ชาญยุทธ์ นุชนงค์ ครู ชำนาญการ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่สละเวลาให้คำแนะนำ และให้การสนับสนุนในด้านทุนการศึกษา ขอขอบคุณคุณคุณธเนษฐ ธรรมบุญช่วย ที่ให้การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา และดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษาทุกๆ คน ที่ให้การช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน และเป็นกำลังด้วยดีเสมอมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

วิมลรัตน์ ศิริวัน

สิงหาคม 2557

สารบัญ

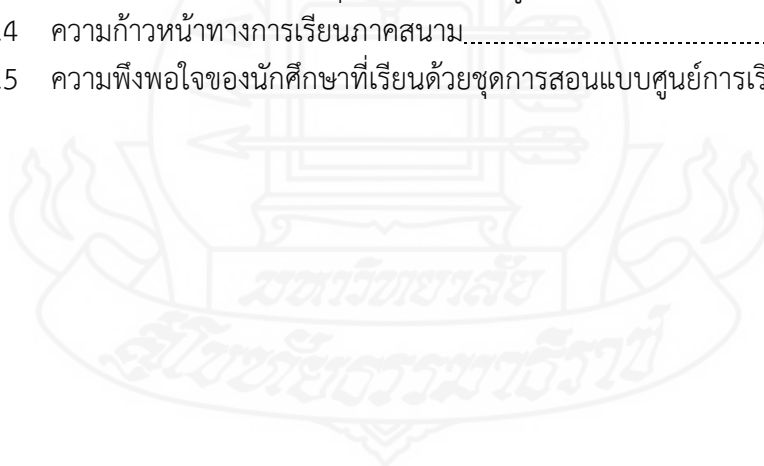
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานงานวิจัย.....	7
ขอบเขตงานวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
ชุดการสอน.....	10
ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามระบบการสอนแผนจุฬา.....	16
สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	22
การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	27
การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียน ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	55
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงานชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	57
ภาคที่ 1 คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	58
ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	66
สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	73
ภาคที่ 3 แบบฝึกปฏิบัติ.....	109
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
สรุปการวิจัย.....	130
อภิปรายผล	132
ข้อเสนอแนะ	133
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	140
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	141
ข แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	143
ค ตารางวิเคราะห์หัวข้อประสงค์เชิงพฤติกรรม	150
ง ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน.....	153
จ ผลคะแนนของการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม แบบภาคสนาม	159
ฉ คะแนนความก้าวหน้าทางการเรียน	162
ช คะแนนความถี่ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียน ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	165
ซ แบบสอบถามความพึงพอใจ	167
ประวัติผู้ศึกษา.....	170

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การจัดระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ.....	41
ตารางที่ 3.2 การจำแนกนักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว.....	41
ตารางที่ 3.3 การจำแนกนักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม.....	41
ตารางที่ 3.4 จำนวนแนวคิดระดับนำไปใช้ของหน่วยที่ 2	43
ตารางที่ 3.5 จำนวนวัตถุประสงค์ของหน่วยที่ 2	43
ตารางที่ 3.6 รายชื่อกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียน	43
ตารางที่ 3.7 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย.....	45
ตารางที่ 3.8 ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่นำมาใช้ในแบบทดสอบ	45
ตารางที่ 3.9 จำนวนข้อของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนานที่คัดเลือกมาใช้.....	46
ตารางที่ 3.10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหน่วยที่ 2.....	46
ตารางที่ 3.11 กำหนดวัน-เวลา ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม.....	48
ตารางที่ 3.12 ขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน.....	49
ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแบบเดี่ยว.....	53
ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแบบกลุ่ม.....	54
ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแบบภาคสนาม.....	54
ตารางที่ 4.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนภาคสนาม.....	55
ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน.....	55

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 : 3)

จากแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวสอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 สาขาวิชาพาณิชยกรรม โดยมีจุดประสงค์เกิดขึ้นกับผู้เรียนดังนี้ (1) เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพ ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ นำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ (2) เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ (3) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น (4) เพื่อให้เป็นผู้ที่ประพฤติทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี (5) เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ และ (6) เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาและเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ และโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนร่วมดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2545)

การเรียนการสอนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพนั้นว่ามีความสำคัญสำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพด้านการทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม ปัจจุบันสถานประกอบการต่างๆ ได้ให้ความสำคัญด้านบุคลิกภาพของ

บุคลากร การพัฒนาบุคลิกภาพ จึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ในเบื้องต้น ในการปฏิบัติงานภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงหลักและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยหลักการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษา จะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้จากสื่อ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน โดยมีการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ

สาเหตุหลักอันหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ นั่นก็คือ ความรู้ความสามารถของผู้สอนในการรู้จักนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน การสอนไม่ใช่การใช้ผู้สอนเพียงแต่มายืนพูดอยู่หน้าชั้นแต่จำเป็นที่จะต้องรู้จักนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อประสมที่อาศัยวิธีการจัดระบบการดำเนินงานมาบูรณาการสื่อต่างๆ เมื่อปี พ.ศ.2516 ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ทดลองใช้ระบบผลิตชุดการสอนในวิชา "เทคโนโลยีและการศึกษาร่วมสมัย" สำหรับบัณฑิตศึกษา และเผยแพร่แนวคิดนี้ไปยังสถาบันการศึกษาทั้งระดับอุดมศึกษาและต่ำกว่าอุดมศึกษา จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เนื่องจากระบบการผลิตชุดการสอนได้รับทุนสนับสนุนจากทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภชของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้น จึงรู้จักกันในอีกชื่อก็คือ "ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา (Chulalongkorn University Plan for Multi Media Instructional Package Production หรือ CHULA PLAN"

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีสภาพที่พึงประสงค์หลายประการ ครอบคลุม (1) วิธีการเรียนการสอน (2) สื่อการเรียนการสอน และ(3) สภาพแวดล้อม

1.1.1 วิธีการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ วิธีการเรียนการสอนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ กิริยาและมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ มีวิธีการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งกลุ่มกิจกรรม เป็นการที่ครูมอบหมายให้นักศึกษาและฝึกปฏิบัติทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยกันค้นคว้าหรือการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น วิธีจัดการเรียนการสอนนั้น มีหลากหลายวิธี ได้แก่ (1) การเรียนการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เป็นการบรรยายการสอนตามเนื้อหา โดยผู้สอนจะเป็นผู้อภิปราย บรรยาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยกระบวนการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ อันจะมีผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชา และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในสภาพความเป็นจริง และ(2) การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบกิจกรรมกลุ่ม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ใน

ประเด็นที่กำหนดและสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม เพื่อใช้กิจกรรมกลุ่มดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญชม ศรีสะอาด 2537: 10) นอกจากนี้ ยังมี การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นนวัตกรรมที่อาศัยพื้นฐานทฤษฎีการใช้สื่อประสม (Multimedia) และ กระบวนการกลุ่ม (Group Process) มาสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นกิจกรรมการ เรียนของผู้เรียน โดยแบ่งบทเรียนออกเป็น 4-6 ส่วน แต่ละส่วนจะมีสื่อการเรียนจัดไว้ในช่องหรือ กล่องวางไว้บนโต๊ะ เป็นศูนย์กิจกรรม เนื้อหา การเรียน และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงมี การแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามจำนวนศูนย์กิจกรรม แต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนประกอบกิจกรรมตาม ศูนย์ต่างๆ ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที จนครบทุกศูนย์ ฉะนั้นการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้จึง เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน ซึ่งทำให้ผู้เรียน ได้ฝึกกระบวนการ ทำงานกลุ่ม ทั้งในด้านการวางแผนการแสดงความคิด การอภิปราย ตลอดจนการตัดสินใจ การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จจากการมีส่วนร่วมในผลงานของกลุ่ม และยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการเรียน ทำ ให้ผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นด้วย (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2523 : 198)

การเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ได้ประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้โดยให้ ผู้เรียนกระทำใน 4 สถานการณ์ คือ (1) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง จากการ ทดลองนักจิตวิทยาการศึกษาค้นพบว่า เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในสถานการณ์การเรียนอย่าง กระฉับกระเฉง สัมฤทธิ์ผลของการเรียนจะเกิดขึ้นอย่างมาก ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมก็ต่อเมื่อได้มี การเสริมแรงตอบสนองต่อสิ่งเร้า หากผู้เรียนมีส่วนร่วมเข้าร่วมอย่างกระฉับกระเฉงแล้วไม่เพียงแต่จะทำ ให้ผู้เรียนมีความสนใจสูงขึ้นเท่านั้น ผู้เรียนยังต้องตั้งใจสังเกต และติดตามการสังเกต คิดและ ใคร่ครวญตามจนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเพิ่มพูนการเรียนรู้ (2) การทราบผล ย้อนกลับทันที เมื่อผู้เรียนได้รับทราบผลของการประกอบกิจกรรมทันที ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมประเภท ไตก็ตาม มีแนวโน้มที่จะเกิดการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าผู้ที่ทราบผลการประกอบกิจกรรมช้า (3) การ เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่เป็นความภาคภูมิใจ รางวัลหรือการเสริมแรงอาจออกมาหลาย แบบ สำหรับผู้ใหญ่ ได้แก่ ประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จสำหรับมนุษย์แล้ว เพียงรู้ว่าได้ทำอะไร สำเร็จก็ถือเป็นการเสริมแรงในตัวเอง ผู้สอนจึงต้องจัดภาพพจน์ที่จะให้ผู้เรียนได้รู้สึกความภาคภูมิใจ ในความสำเร็จที่มีเพียงเล็กน้อย และ (4) การให้ผู้เรียนได้ใคร่ครวญและเรียนไปที่ละน้อยตามลำดับ การเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปที่ละน้อยด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยให้ความรู้ตามลำดับ ขึ้นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใคร่ครวญตาม การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดและใคร่ครวญตามจะทำให้ เกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรกว่าผู้สอนยึดเยียดเนื้อหา (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2545 : 52-53)

1.1.2 สื่อการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ จากวิธีการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ยึดการสอนแบบบรรยาย ฝึกปฏิบัติ และทำกิจกรรมกลุ่ม ลักษณะการเรียน แบบบรรยาย มักใช้เอกสารประกอบการสอนในเนื้อหาบางหน่วย ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจในการ เรียนรู้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลิกภาพที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษา และเข้าใจ ในหลักปฏิบัติการพัฒนาบุคลิกภาพ การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นวิธีการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อประสมเข้าช่วยในการ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรูปกิจกรรมกลุ่มจำเป็นต้องใช้

สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวิธีการสอน คือ สื่อประสมในรูปของชุดการสอน ได้แก่ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้แทนครู ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ (2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปของชุดการสอน เป็นสื่อที่ช่วยนักศึกษาเรียนด้วยตนเอง และ(3) สื่อวิธีการ เช่น เกม บทบาทสมมุติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง และการแสดงละคร การจัดนิทรรศการ และแสดงผลงาน เป็นต้น ช่วยทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.1.3 สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ สภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน คือ ต้องจูงใจให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้ เกิดความอยากเรียน อยากรู้และอยากเห็น อย่างมีประสิทธิภาพ (1) มีการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยมีการจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่มๆ สำหรับศูนย์กิจกรรม เพื่อสะดวกต่อการทำกิจกรรมกลุ่ม มีการจัดมุมต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศห้องเรียนให้ดีขึ้น (2) สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ครูมีความเป็นต้นแบบของการเป็นแบบอย่างต่อนักศึกษาในเรื่องบุคลิกภาพ มีความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม มีความเข้าใจความต้องการของนักศึกษา คอยช่วยเหลือ นักศึกษา และ(3)สภาพแวดล้อมทางสังคมภาพโดยครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา มีการซักถาม การให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงบทบาทสถานการณ์จำลอง แนะนำบทสรุปต่างๆ นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันโดยทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ครูมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ เพื่อใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2554:3-17)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

การเรียนการสอน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา มีสภาพที่เป็นปัจจุบันหลายประการครอบคลุม (1) วิธีการเรียนการสอน (2) สื่อการเรียนการสอน และ(3) สภาพแวดล้อม

1.2.1 วิธีการเรียนการสอนที่เป็นปัจจุบัน จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาเป็นผู้มีบุคลิกภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ (1) บุคลิกภาพเกี่ยวกับอริยาบทต่างๆ การแต่งกาย มารยาทและการสมาคม การมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ การเสริมสร้างกิจนิสัยและการปฏิบัติตนในสถานที่ต่างๆ ในปัจจุบันใช้วิธีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้สื่อส่วนใหญ่ครูใช้สื่อเดี่ยว ครูเป็นผู้ให้ความรู้โดยวิธีการสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายความรู้ประกอบกับเอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้ และแบบเรียน โดยหลังจากฟังบรรยายแล้วครูมอบหมายงานเป็นรายบุคคลเพื่อปฏิบัติในแบบฝึกหัด ซึ่งนักศึกษาไม่มีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักศึกษามักเลือกถามปัญหามากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา นอกจากนี้ครูยังใช้วิธีการสอนแบบสาธิต โดยใช้ภาพประกอบและครูแสดงให้นักศึกษาดู แล้วให้นักศึกษาสังเกตจากรูปภาพแล้วนำไปปฏิบัติตามใบงานที่มีให้ แต่ยังไม่มีการประกอบกิจกรรมกลุ่ม

1.2.2 สื่อการเรียนการสอนที่เป็นปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะยึดครูเป็นศูนย์กลาง ใช้สื่อการสอนส่วนใหญ่ครูจะใช้สื่อเดี่ยวในการสอนแบบการบรรยาย คือ เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้ และแบบเรียน โดยให้นักศึกษาอ่านแล้วทำแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมไว้ และสื่อที่ใช้ในการสาธิต ได้แก่ ภาพ ตัวครู และใบงาน

1.2.3 สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่เป็นปัจจุบัน สภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนได้เหมาะสมในระดับหนึ่ง (1) สภาพแวดล้อมทางด้าน

กายภาพมีการสอนแบบบรรยาย มีการจัดโต๊ะเรียนเป็นแบบเก้าอี้รายบุคคล และการสอนแบบสาธิตมีการจัดโต๊ะเรียนแบบรูปตัวยู แต่ยังคงขาดการจัดการเรียนแบบกลุ่ม ไม่มีมุมหนังสือ ไม่มีมุมแสดงผลงาน ไม่มีมุมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ทำให้บรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน (2) สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ครูไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม และ(3) สภาพแวดล้อมด้านสังคมภาพในปัจจุบันนี้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน แต่นักเรียนไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กัน ครูไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

จากสภาพที่พึงประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ (1) ปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอน (2) ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน และ(3) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม

1.3.1 ปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอน ครูใช้วิธีการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ขาดวิธีการสอนแบบใหม่ๆ หลายด้าน ได้แก่ (1) ขาดการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ขาดวิธีการเรียนการสอนที่เน้นแบบแบ่งกลุ่มกิจกรรม (2) ขาดวิธีการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ปัญหาที่เกิดจากตัวนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้มาจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ตลอดจนจำนวนนักศึกษามากเกินไป ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน และปัญหาที่สำคัญคือปัญหาเกี่ยวกับตัวครู พบว่า ครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ไม่มีโอกาสพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การสอน และ(3) ขาดวิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและทำงานเป็นกลุ่ม

1.3.2 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันขาดสื่อประสมในรูปชุดการสอน ที่ช่วยแก้ปัญหาในด้านวิธีการเรียนการสอนของครู การเรียนการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มควรมีชุดการสอน

1.3.3 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนด้าน (1) สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ขาดห้องปฏิบัติการเรียนรู้ที่เป็นกิจกรรมกลุ่ม และขาดการจัดมุมเพื่อประกอบกิจกรรมไม่มีการจัดมุมต่างๆ ได้แก่ มุมหนังสือ มุมแสดงผลงาน และมุมสื่อวัสดุอุปกรณ์ (2) สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพครูขาดความเป็นต้นแบบของการเป็นแบบอย่างต่อผู้เรียน ขาดความเป็นกันเป็นกันเองกับผู้เรียน ขาดความเข้าใจความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน และ(3) สภาพแวดล้อมทางด้านสังคมภาพ ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษา ขาดการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม นักศึกษาขาดการปฏิสัมพันธ์กันไม่มีการทำงานกลุ่มร่วมกัน

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

สำนักมาตรฐานหลักสูตรและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการการจัดอบรมดังนี้ (1) การอบรมเชิงปฏิบัติการเขียนแผนการสอนแบบสมรรถนะเพื่อพัฒนาผู้เรียนกระบวนการปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาครูในวิทยาลัยเทคนิคเชิงเทรา (โครงการ) (2) การจัดทำหลักสูตรการวัดผลและประเมินผลหลักสูตรสมรรถนะ และ(3) การจัดทำโครงการหลักสูตรการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กระบวนการกิจกรรมกลุ่มให้เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาได้ในบางประเด็น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2545) ส่วนการแก้ปัญหาในการเรียนการสอนของ

นักศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ให้บรรลุเป้าหมายนั้นยังไม่สามารถแก้ไขได้

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ยังไม่พบว่ามีผู้ทำวิจัย แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนวิชางานเชื่อมพลาสติก เรื่องการเชื่อมพลาสติกด้วยความร้อน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอนให้ได้ประสิทธิภาพตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 80/80 ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นในภาคทฤษฎีมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ทรงเดช หล้าพันธ์ : 2530)

โดยสรุป ในการวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนเรื่องการเชื่อมพลาสติกด้วยความร้อน ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.5 แนวทางการดำเนินการวิจัย

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยจึงใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นสื่อเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ มุ่งให้นักศึกษาได้เรียนรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในด้าน (1)วิธีการเรียนการสอน ข้อดีของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่หลากหลาย ได้แก่ วิธีการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มกิจกรรม และวิธีการเรียนการสอนโดยการลงมือปฏิบัติ (2) สื่อการเรียนการสอน ข้อดีของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ประกอบด้วยสื่อที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และ(3) สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนเน้นการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนแบบกลุ่มการเรียนรู้ แบ่งเป็นศูนย์ต่างๆ ที่ประกอบด้วยศูนย์หลักและศูนย์สำรอง มีมุมหนังสือ มุมวัสดุอุปกรณ์ และมุมแสดงผลงาน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความอยากเรียนรู้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา เพื่อใช้แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษา และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ

2.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3.2 นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น

3.3 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง แนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ ในระดับมาก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 300 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นไปตามหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2545 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ครอบคลุมการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ กิริยาท่าทาง และมารยาทของไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การฝึกกิจนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

4.4 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา

4.5 ระยะเวลาในการวิจัย

ใช้ระยะเวลาการวิจัย ปีการศึกษา 2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่ผลิตตามแบบจำลองชุดการผลิตแผนจุฬาของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ประกอบด้วยสื่อในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย คู่มือการใช้ชุดการสอน และแบบฝึกปฏิบัติชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

5.2 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 10 คน โดยคละกันตามระดับผลการเรียน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน แต่ละกลุ่มประกอบกิจกรรมที่ไม่เหมือนกัน เมื่อครบกำหนดเวลาก็เปลี่ยนเป็นศูนย์ถัดไป โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเนื้อหา ใช้เวลาในการเรียนศูนย์ละ 2-30 นาที โดยมีขั้นตอนของการเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรมการเรียน ขั้นที่ 4 สรุปบทเรียน และขั้นที่ 5 ทดสอบหลังเรียน พร้อมทั้งมีการจัดสภาพของห้องเรียนเป็นกลุ่มกิจกรรม และมีมุมความรู้ต่างๆ

5.3 การพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึง หลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2545 เนื้อหาสาระที่อยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ครอบคลุม การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ กิริยาท่าทางและมารยาทของไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ตามโครงสร้างหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2545 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

5.4 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่ได้จากการประเมินกระบวนการและการประเมินผลลัพธ์ ค่า 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนร้อยละของประสิทธิภาพของกระบวนการที่ได้จากงานที่กำหนดให้นักศึกษาทำ ค่า 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนร้อยละของประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.5 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษา หมายถึง การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียน โดยเป็นผลจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ในระดับพุทธิพิสัยของนักศึกษาที่เรียน

5.6 ความพึงพอใจของนักศึกษา หมายถึง การแสดงความรู้สึก หรือความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อคำถามในแบบสอบถาม ครอบคลุมบัตรต่างๆ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม บัตรเฉลย แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

5.7 นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง ผู้เรียนที่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในระดับชั้นปีที่ 3 วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ

5.8 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

6.2 ได้ต้นแบบการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ชุดการสอน (2) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามระบบการสอนแผนจุฬา (3) สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (4) การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (5) การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชุดการสอน

ชุดการสอนครอบคลุม (1) ความหมายของชุดการสอน (2) คุณค่าของชุดการสอน (3) แนวคิดในการผลิตชุดการสอน (4) องค์ประกอบของชุดการสอน (5) ประเภทของชุดการสอน และ (6) ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน

1.1 ความหมายของชุดการสอน

สำหรับความหมายของชุดการสอน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ ชุดการสอน หมายถึง สื่อที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย จะจัดไว้เป็นชุดหรือกล่อง ภายในจะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วยรายละเอียด และคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็น เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ของจำลอง เครื่องมือทดลอง สไลด์ เทป และอื่นๆ (เป็รื่อง กุมุฑ 2518 : 1)

ชุดการสอน (Instructional Packages) คือ ระบบการสอนที่มีการนำสื่อแบบประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการสอนส่วนใหญ่จัดไว้ในกล่องหรือซองเป็นหมวดๆ เรียกว่า “กล่องวิเศษ” เพราะช่วยให้การสอนของครูเป็นไปอย่างสะดวกสบายมีประสิทธิภาพ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521: 90)

ชุดการสอน หมายถึง ระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ 2522: 26)

ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายๆอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการเรียนเหล่านี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อประสม นำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วิชัย วงษ์ใหญ่: 2525)

ชุดการสอน เป็นสื่อประสมที่ได้จากระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนที่ สอดคล้องกับวิชาและวัตถุประสงค์ ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถ หรือทำกิจกรรม ร่วมกับกลุ่มให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ (สันทัต ภิบาลสุข และ พิมพีใจ ภิบาลสุข: 2525)

ชุดการสอน หมายถึง การวางแผนโดยใช้สื่อต่างๆ ร่วมกันหรือ หมายถึง การใช้สื่อ ประสมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้โดยจัด ไว้ในลักษณะเป็นซองเป็นกล่อง (วาสนา ชาวหา: 2525)

ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย และหัวข้อ ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ภรณ์ี พรรษาพัฒนกุล 2529: 344)

ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซอง แยกเป็นหมวดๆ ภายในชุด การสอนจะประกอบด้วยคู่มือการสอนใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและ ประสบการณ์ อาทิ เช่น รูปภาพ สไลด์เทป ภาพยนตร์ แผ่นคำบรรยาย วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์: 2539)

โดยสรุป ชุดการสอน หมายถึง การนำสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และ ประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนเหล่านี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ และประสบการณ์ของแต่ละ หน่วย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา ลินสกุล (2520: 54-55) ได้กล่าวไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการสอนประเภทใด ย่อมมีคุณค่าต่อการเพิ่มคุณค่าการเพิ่มพูนคุณภาพใน การเรียนการสอนทั้งสิ้น หากได้มีระบบผลิตที่มีการทดสอบวิจัยแล้ว คุณค่าของชุดการสอนมีดังนี้ คือ

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็น นามธรรมสูง เช่น การทำงานของเครื่องกล อวัยวะในร่างกาย การเติบโตของสัตว์ชั้นต่ำ ฯลฯ
2. ช่วยเร้าความเข้าใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองและสังคม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองและมีการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอนเพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็น หมวดหมู่สามารถหยิบไปใช้ได้ทันทีโดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาเตรียมการสอนล่วงหน้า
5. ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนสามารถ ทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอาจารย์ผู้สอนจะมีสภาพหรือมีความขัดข้องทางอารมณ์มากน้อย เพียงใด

6. ช่วยให้ผู้เรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป คุณค่าของชุดการสอน คือ การเพิ่มคุณภาพในการเรียนการสอนอันได้แก่ ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน ช่วยสร้างความเข้าใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอน ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน และช่วยให้ผู้เรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน

1.3 แนวคิดในการผลิตชุดการสอน

แนวคิดพื้นฐานที่นำไปสู่การผลิตชุดการสอน ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้กล่าวถึงแนวคิดที่จะเป็นแนวทางในการผลิตชุดการสอนไว้ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สีนสกุล 2520: 54-55)

1. แนวคิดแรก การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และความแตกต่างปลีกย่อยอื่นๆ ดังนั้น ในการนำเอาหลักความแตกต่างเหล่านี้มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการเหมาะสมที่สุด คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอกัตภาพและการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งล้วนแต่เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้มีอิสระในการเรียนตามสติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม ปัจจุบันได้มีการทดลองและวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนรายบุคคลอย่างกว้างขวางในทุกระดับการศึกษา จนเป็นที่ยอมรับว่าการสอนวิธีนี้ กำลังจะก้าวหน้าไกลออกไป โดยมีเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ เป็นเครื่องมือช่วยให้การสอนรายบุคคลดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายปลายทาง

2. แนวคิดที่สอง ความพยายามที่จะเปลี่ยนการเรียนการสอนไปจากเดิมที่เคยยึด “ครู” เป็นแหล่งความรู้หลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ผู้เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการสอน การเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนเพียงหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด ส่วนอีกสองในสามผู้เรียนจะศึกษาด้วยตนเองจากที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ในรูปของชุดการสอนและที่ผู้สอนชี้แหล่งและชี้ทางให้

3. แนวคิดที่สาม การใช้โสตทัศนูปกรณ์ ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอนซึ่งคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่างๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการ แนวคิดในเรื่องการใช้สื่อการสอนต่างๆ ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไป แต่เดิมนั้นการผลิตและการใช้สื่อการสอนมักออกมาในรูปต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างใช้เป็นสื่อเดี่ยวๆ มิได้มีการจัด ระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอน อันจะมีผลต่อการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” คือ ครู เป็นผู้หยิบอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้เป็นการใช้สื่อการสอน

“เพื่อช่วยให้ผู้เรียน” คือให้ผู้เรียนหยิบและใช้สื่อการสอนต่างๆ ด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการสอน

4. แนวคิดที่สี่ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนในห้องเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียวคือ ครูเป็นผู้นำและผู้เรียนเป็นผู้ตาม ครูมิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ผู้เรียนจะมีโอกาสพูดก็ต่อเมื่อครูให้พูด การตัดสินใจของผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะตามครู ผู้เรียนเป็นฝ่ายเอาใจครูกว่าเอาใจผู้เรียน ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในห้องเรียนนั้น แทบจะไม่มีเลยเพราะครูส่วนใหญ่ไม่ชอบผู้เรียนคุยกันผู้เรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกฝนร่วมกันเป็นหมู่คณะและเชื่อฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อเติบโตใหญ่จึงทำงานร่วมกันไม่ได้ นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมก็มักอยู่กับเพียงชอล์ค และแบบเรียนในห้องสี่เหลี่ยมแคบๆ หรือบริเวณอันไม่ค่อยสวยงามนัก ครูไม่เคยพานักเรียนออกไปสู่สภาพภายนอกห้องเรียน การเรียนการสอนจึงจัดอยู่เพียงในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ แนวโน้มในปัจจุบัน และอนาคตของกระบวนการเรียนรู้จึงต้องนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎี และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันทฤษฎี และกระบวนการร่วมกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อการสอนออกมาในรูปของชุดการสอน

5. แนวคิดที่ห้า แนวคิดในการนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยจัดสภาพการออกมา เป็นการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน (1) ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง (2) มีทางทราบว่าการทำงานหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร (3) มีการเสริมแรงบวกที่นำมาให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูกอันจะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต และ (4) ได้ค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสามารถ และความสนใจ ได้แก่ การสาธิตทดลอง และกิจกรรมต่างๆ เดิมนั้นการผลิตและการใช้สื่อการสอนมักออกมาในรูปต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างใช้ เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียน แทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนอยู่ตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอน อันจะมีผลต่อการใช้ของครู คือเปลี่ยนจากการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” คือครูเป็นผู้หยิบใช้อุปกรณ์ต่างๆ มาเป็นการใช้สื่อการสอน “เพื่อช่วยนักเรียนเรียน” คือให้นักเรียนได้หยิบฉวย และใช้สื่อการสอนต่างๆ ด้วยตัวของตนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการสอน

โดยสรุป จากแนวคิดทั้งหมดนั้น พอจะวิเคราะห์ให้เห็นเป็นแนวทางในการผลิตชุดการสอนได้ดังนี้ (1) การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) การเรียนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน (3) การตระหนักกิจกรรมกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน หรือปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (4) การเรียนการสอนที่เป็นการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อการถ่ายโยงความรู้จากนามธรรมไปสู่ความเป็นรูปธรรม และ (5) การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอน การเสริมแรง การเรียนตามลำดับขั้น หรือยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

1.4 องค์ประกอบของชุดการสอน

องค์ประกอบของชุดการสอน ประกอบด้วย (1) คู่มือครู (2) แบบฝึกปฏิบัติ (3) สื่อ สำหรับศูนย์กิจกรรม และ (4) แบบทดสอบเพื่อการประเมินผล (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตร ประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล 2520) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู สำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน ประกอบด้วย (1) คำชี้แจงสำหรับครู (2) สิ่งทีครูต้องเตรียม (3) บทบาทของนักเรียน (4) การจัดแผนผังห้องเรียน (5) แผนการสอน (6) เนื้อหาประจำศูนย์ (7) กิจกรรมประจำศูนย์ และ (8) การประเมินผล

2. แบบฝึกปฏิบัติ เป็นคู่มือของนักเรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรม ประกอบด้วย (1) บันทึกคำอธิบายของครู (2) บันทึกการทำงานหรือทำแบบฝึกหัดที่ครูมอบหมายไว้ในบัตรกิจกรรม

3. สื่อที่ใช้ในศูนย์กิจกรรม ซึ่งทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ได้แก่ (1) บัตรคำสั่ง (2) บัตรเนื้อหา (3) บัตรกิจกรรม (4) บัตรคำถาม (5) บัตรเฉลย หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรม สารานุกรม บรรณานุกรม และอักษรานุกรม

4. แบบทดสอบเพื่อการประเมินผล เป็นการประเมินผลของผลลัพธ์ เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มี 2 แบบทดสอบ ดังนี้ (1) แบบทดสอบก่อนเรียน และ (2) แบบทดสอบหลังเรียน

โดยสรุป องค์ประกอบในการผลิตชุดการสอนมีดังนี้ (1) คู่มือครู สำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียน (2) แบบฝึกปฏิบัติ (3) สื่อที่ใช้ในศูนย์กิจกรรม และ (4) แบบทดสอบเพื่อการประเมินผล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 120)ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของชุดการสอนว่าจะมีลักษณะอย่างไร และประกอบด้วยสื่อประเภทใดบ้าง ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้ อาจใช้สื่อที่มีราคาแพง เช่น ระบบบันทึก ภาพ ฟิล์ม สไลด์ หรือสื่อราคาถูก เช่น วัสดุกราฟฟิก รูปภาพ ซึ่งสามารถจำแนกองค์ประกอบของชุดการสอนได้เป็น 4 ส่วน คือ

1. คู่มือครู สำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอน หรือผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน
2. คำสั่ง หรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาสาระและสื่อ โดยจัดในรูปของสื่อประสม และกิจกรรมการเรียนการสอน ในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มหรือรายบุคคล ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า และผลของการเรียนรู้

1.5 ประเภทของชุดการสอน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน แบ่งประเภทของชุดการสอนไว้หลายรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยพอประมวลได้ดังนี้คือ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล (2520 : 118)

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่ช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจน โดยใช้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนผู้สอน ส่วนใหญ่ใช้กับการอบรมและการเรียนในระดับอุดมศึกษา

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดการสอนตามเอ็กิตภาพหรือชุดการสอนรายบุคคล มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถหรือความสนใจของผู้เรียน

4. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนกับผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วย สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง ภาพยนตร์ วิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการศึกษา

ประหยัด จีรวรพงศ์ (2522 : 171) แบ่งชุดการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนด้วยตนเอง หรือชุดการสอนรายบุคคล (Self-instructional Package) ซึ่งประกอบไปด้วย บทเรียนโปรแกรม แบบประเมินผล และอุปกรณ์การเรียน

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มย่อย ซึ่งจะจัดประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องประกอบกิจกรรมเป็นหมู่คณะ ตามบัตรคำสั่ง โดยจัดแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)

3. ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู เป็นกล่องกิจกรรมช่วยครูผู้สอนในการสอนกลุ่มใหญ่ ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์พร้อมกันตามเวลาที่กำหนด

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 151) ได้แบ่งชุดการสอนตามลักษณะการใช้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย กำหนดกิจกรรม และสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบ คำบรรยาย ให้ครูพูดน้อยลง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากขึ้น

2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วย และหัวข้อในเรื่องในรูปแบบกิจกรรม กลุ่มจะต้องการความช่วยเหลือจากครูในระยะแรก หลังจากเคยชินต่อวิธีการแล้วจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้

โดยสรุป ประเภทของชุดการสอน สามารถจัดแบ่งประเภทได้ตามคุณลักษณะของการนำชุดการสอนไปใช้ กล่าวคือ หากนำชุดการสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ก็จัดเป็นประเภทของชุดการสอนรายบุคคล ส่วนชุดการสอนที่นำไปให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประกอบกิจกรรมร่วมกัน ก็จัดเป็นประเภทของชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม แต่หากนำชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรม และสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายแล้ว ก็จัดเป็นประเภทของชุดการสอนประกอบการบรรยาย ชุดการสอนแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทดังนี้ (1) ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู (2) ชุดการสอนรายบุคคล สำหรับผู้เรียนที่เรียนด้วยตนเอง (3) ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม หรือแบบศูนย์การเรียนรู้ และ(4) ชุดการสอนทางไกล

1.6 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน

ขั้นตอนสำหรับการผลิตชุดการสอนที่เหมาะสม ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา ขั้นที่ 2 วางแผนการสอน ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการสอน และขั้นที่ 4 ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2537: 453-455)

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์เนื้อหาหมายถึงการจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยย่อยลงไปจนถึงหน่วยระดับบทเรียน ซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้สอนได้ 1 ครั้ง ชุดการสอนที่ผลิตขึ้นจึงเป็นชุดการสอนประจำหน่วยระดับบทเรียน คือ 1 ชุดสำหรับสอนแต่ละครั้ง สิ่งที่ต้องทำในการวิเคราะห์เนื้อหา คือ

1. กำหนดหน่วย หมายถึง การวิชาหรือหน่วยการสอนมากำหนดหน่วยระดับบทเรียนที่แต่ละหน่วยสอน ได้ประมาณ 40-80 นาที (3-4 คาบ)
2. กำหนดหัวเรื่อง หมายถึง นำแต่ละหน่วยมากำหนดหัวเรื่องที่ย่อยลงไปอีก
3. กำหนดคโมมติ หรือความคิดรวบยอด หมายถึง การกำหนดข้อความที่เป็นแก่นหรือเป้าหมายที่สรุปรวบยอดเนื้อหาสาระให้ตรงกับหัวเรื่อง

ขั้นที่ 2 วางแผนการสอน การวางแผนการสอนเป็นการคิดการณ์ล่วงหน้าว่า เมื่อครูเริ่มสอนโดยใช้ชุดการสอนจะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง

ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการสอน เป็นการผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

ขั้นที่ 4 ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการประเมินคุณภาพชุดการสอน ด้วยการนำชุดการสอนไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

โดยสรุป ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนมี 4 ขั้นตอน คือ (1) วิเคราะห์เนื้อหา (2) วางแผนการสอน (3) ผลิตสื่อการสอน และ(4) ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน

2. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามระบบการสอนแผนจุฬา

การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ยึดระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาหรือ “CHULA PLAN” ผู้คิดค้นระบบการผลิตชุดการสอนแบบแผนจุฬา คือ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ในที่นี้จะกล่าวถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม (1) แนวคิดในการผลิตชุดการสอนตามระบบการสอนแผนจุฬา และ(2) ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนตามระบบการสอนแผนจุฬา

2.1 แนวคิดในการผลิตชุดการสอนตามระบบการสอนแผนจุฬา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล (2520) ได้กล่าวถึงแนวคิดการผลิตชุดการสอนตามระบบการสอนแผนจุฬา ไว้ดังนี้

แนวคิดแรก คือ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งนักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคคลมีความแตกต่างกันหลายด้าน ปัจจุบันมีการทดลองวิจัยและค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างๆ ระหว่างบุคคลอย่างกว้างขวางในทุกระดับการศึกษา จนเป็นที่

ยอมรับว่าการสอนวิธีนี้กำลังก้าวไกลออกไป โดยมีเทคโนโลยีการศึกษาใหม่ๆ เป็นเครื่องช่วยให้การสอนดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย

แนวคิดที่สอง คือ ความพยายามที่จะเปลี่ยนการสอนไปจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งวิชาความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อแบบต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อการสอนมาใช้ต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหา และประสบการณ์ตามหน่วยการสอนวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดในรูปชุดการสอน

แนวคิดที่สาม คือ การใช้โสตทัศนูปกรณ์ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอน ซึ่งจะคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่างๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการอันได้แก่ การสาธิต ทดลอง และกิจกรรมต่างๆ เดิมนั้นการผลิตและการใช้สื่อการสอนมักออกมาบูรณาการให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้ แนวโน้มจะเป็นการผลิตและการใช้สื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอน อันมีผลต่อการใช้ของครู คือเปลี่ยนจากสื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” มาเป็นการใช้สื่อการสอน “เพื่อช่วยนักเรียน” โดยจัดสื่ออยู่ในรูปชุดการสอน

แนวคิดที่สี่ คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม เดิมนั้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องมีลักษณะเป็นทางเดียว ครูเป็นผู้นำ และนักเรียนเป็นผู้ตาม ครูมิได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี นักเรียนไม่มีโอกาสฝึกฝนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ฝึกหัดฟังและมีการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อโตขึ้นจึงทำงานร่วมกันไม่ได้ นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมีสภาพแวดล้อมก็มักอยู่กับซอล์กและกระดานดำ การเรียนการสอนจึงจำกัดอยู่เพียงในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ แนวโน้มในปัจจุบันและอนาคตของกระบวนการเรียนรู้ จึงต้องนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งนำมาไว้ในรูปของชุดการสอน

แนวคิดสุดท้าย คือ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนนั้น ได้ยึดหลักจิตวิทยามาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นในรูปโปรแกรม ซึ่งหมายถึงระบบการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดได้ทันที มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก อันจะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นอีกในอนาคตและได้ค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเองโดยไม่ต้องมีใครบังคับ การจัดสภาพที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้นนี้จะต้องมีเครื่องช่วยในการบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทาง โดยการจัดการสอนแบบโปรแกรมในรูปของกระบวนการและการใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

โดยสรุป แนวคิดการผลิตชุดการสอนที่ต้องคำนึงถึง คือ แนวคิดแรก คือ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งนำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน แนวคิดที่สอง คือ การเปลี่ยนการสอนไปจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งวิชาความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ แนวคิดที่สาม คือ การใช้โสตทัศนูปกรณ์เป็นสื่อการสอน แนวคิดที่สี่ คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม แนวคิดสุดท้าย คือ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนนั้นได้ยึดหลักจิตวิทยามาใช้

2.2 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนตามระบบการสอนแผนจุฬา

การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามระบบการสอนแผนจุฬา มีขั้นตอนการจัดไว้เป็นระบบโดยเริ่มจากแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหา และประสบการณ์ออกเป็นหน่วย แต่ละหน่วยแบ่งเป็นหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน มีการกำหนดมโนทัศน์ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมิน หลังจากนั้นก็ทำการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมโดยให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง วัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อผลิตสื่อการสอนออกมาแล้วจะรวมกันไว้เป็นหมวดหมู่ตามหน่วยของแต่ละวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแฟ้ม ก่อนที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนก็มีการทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เสียก่อน โดยปรับปรุงจนกระทั่งชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีคุณภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้จริงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การผลิตชุดการสอนแผนจุฬาหรือชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามระบบการสอนแผนจุฬาแบ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล 2520 : 64-75,101)

ขั้นที่ 1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นการจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยย่อยลงไปจนถึงหน่วยระดับบทเรียนที่ใช้สอน 1 ครั้ง

ขั้นที่ 2 กำหนดหน่วยการสอน เป็นมวลประสบการณ์หรือความรู้ที่ผู้สอนทำการสอนผู้เรียน ซึ่งมีเวลาเรียนแตกต่างกันตามระดับของผู้เรียน ในการกำหนดหน่วยการสอนมีแนวทางต้องดำเนินการดังนี้ คือ (1) ศึกษาคำอธิบายรายวิชาหรือมาตรฐานสาระการเรียนรู้ เพื่อดูเค้าโครงและขอบเขตของเนื้อหาสาระอย่างโดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือแผนการสอนของหลักสูตร การแบ่งเนื้อหาจากรายวิชาอาจแบ่งเป็นย่อยลงไปอีกในการแบ่งเนื้อหาย่อยต้องคำนึงถึงจำนวนหน่วยและขนาดของหน่วย และแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ขั้นที่ 3 กำหนดหัวเรื่อง เป็นการนำแต่ละหน่วยมากำหนดหัวเรื่องที่ย่อยลงไปอีกซึ่งผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่นักเรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อยเพราะ “หัวเรื่อง” เป็น “หน่วยย่อย” ของ “หน่วยการสอน” เมื่อเปรียบเทียบหน่วยการสอนเป็น “มโนทัศน์หรือแนวคิด” “หัวเรื่อง” จึงเป็น “มโนทัศน์หรือแนวคิดย่อย” ของหน่วยทั้งหมด การกำหนดหัวเรื่องมีสิ่งที่จะต้องคำนึง คือ (1) การแบ่งหัวเรื่อง และ (2) จำนวนหัวเรื่อง

1) การแบ่งหัวเรื่อง อาจแบ่งหัวเรื่องได้ตามแบบใดแบบหนึ่งต่อไปนี้ คือ แบบง่าย แบบตายตัว แบบยี่ดระดับสติปัญญา และแบบบูรณาการ (1) หัวเรื่องแบบง่าย เป็นหัวเรื่องที่แบ่งตามกันหรือแบ่งตามโครงสร้างที่ปรากฏมุ่งให้เกิดความรู้ประเภทความจำเป็นมากกว่าการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ (2) หัวเรื่องแบบตายตัว เป็นหัวเรื่องที่นักวิชาการในสาขาวิชาใดๆ กำหนดไว้แล้ว (3) หัวเรื่องแบบยี่ดระดับสติปัญญา เป็นหัวเรื่องที่แบ่งโดยมุ่งให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมครบทุกระดับ คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน (4) หัวเรื่องแบบบูรณาการ เป็นหัวเรื่องที่มีการเชื่อมโยงกับวิชาหรือแขนงอื่น

2) จำนวนหัวเรื่อง การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้จะมีหัวเรื่อง ตั้งแต่ 4 หัวเรื่อง แต่ไม่เกิน 6 หัวเรื่อง และมีหัวเรื่องสำรองไว้สำหรับศูนย์สำรอง หัวเรื่องศูนย์สำรองมักกำหนดอยู่ในรูปของกิจกรรม เช่น เกม บทบาทสมมติ เขียนภาพ ร้องเพลง ศึกษากรณีตัวอย่าง เป็นต้น

ขั้นที่ 4 กำหนดมโนทัศน์และหลักการหรือแนวคิด แนวคิด หรือ Concept เป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะทำให้ได้ข้อสรุปรวม (Generalization) หรือ หมายถึง ข้อเท็จจริง (Fact) หลักการ กฎ ทฤษฎี หรือสาระสำคัญ แต่ต้องมีใช้ข้อความที่มีลักษณะเป็นเนื้อหาลักษณะเห็นได้ชัด แนวคิดมีความสำคัญ ช่วยให้ผลิตชุดการสอนมีเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องที่สอนเด่นชัด และช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ง่าย แนวคิดมี 2 ระดับ คือ แนวคิดระดับกว้าง และแนวคิดระดับนำไปใช้ (1) แนวคิดระดับกว้าง เป็นแนวคิดที่กำหนดไว้กว้างๆ ไม่มีลักษณะเฉพาะ จะไม่นำมาใช้ในการเขียนแนวคิดชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และ (2) แนวคิดระดับนำไปใช้เป็นแนวคิดที่จำแนกแนวคิดระดับกว้างให้มีลักษณะจำเพาะลง จนเราสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมสำหรับใช้ในการเขียนแนวคิดในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การเขียนแนวคิดมีทางที่ต้องคำนึง (1) ให้มีแนวคิด 1 ข้อ ต่อ 1 หัวเรื่องเสมอ (2) เขียนแนวคิดแบบเป็นข้อย่อย และแนวคิดที่เขียนต้องเป็นแนวคิดระดับนำไปใช้ (3) การเขียนแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใด ควรเขียนในลักษณะเด่นที่มองเห็นได้ หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อๆ เสร็จแล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะจำเพาะเป็นลักษณะที่เด่นชัดไม่ได้ และลักษณะประกอบ เป็นลักษณะที่อาจมีหรือไม่มีก็ได้ (4) การเขียนข้อความที่เป็นแนวคิดควรใช้ภาษาที่มีการชัดเจนเป็นอย่างไรดี เลี่ยงใช้คำที่มีความหมายกำกวมหรือคำพุ่มเฟือย และ (5) แนวคิดต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน ขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้ให้นักเรียนรับแนวคิดที่ผิดไปได้

ขั้นที่ 5 กำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์เป็นผลที่คาดหวังว่านักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยทั่วไป วัตถุประสงค์มี 2 ประเภท คือ วัตถุประสงค์ทั่วไป และ วัตถุประสงค์เฉพาะ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ มักจะเขียนในรูป วัตถุประสงค์เฉพาะ หรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การกำหนดวัตถุประสงค์มีแนวทางที่ต้องคำนึง ดังนี้ (1) ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องและแนวคิด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อน แล้วจึงเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (2) การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีหลัก 3 ประการ คือ (1) การกำหนดพฤติกรรม (2) การกำหนดเงื่อนไขหรือสภาวะการณ์ และ (3) การกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ยอมรับ

ขั้นที่ 6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถามและตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงดังนี้ คือ (1) กิจกรรมที่กำหนดต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กล่าวคือ การกำหนดกิจกรรมควรใช้ผลการวิเคราะห์เป็นหลัก (2) กิจกรรมที่กำหนดนั้น นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริง โดยไม่ต้องให้ผู้สอนมายุ่งเกี่ยว (3) กิจกรรมที่กำหนดขึ้นต้องมีน้ำหนักพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง น่าพอใจ (4) กิจกรรมที่กำหนดขึ้นต้องกำหนดขั้นตอน กำหนดระยะเวลาในการทำได้ชัดเจน และ (5) มีระบบการแนะนำวิธีการประกอบกิจกรรมไว้เด่นชัด นักเรียนสามารถเข้าใจได้เอง

ขั้นที่ 7 กำหนดแบบประเมินผล การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จะประเมินใน 2 ระดับ คือ (1) การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional) เป็นการประเมินพฤติกรรมย่อยหลายๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของนักเรียนจากการประกอบกิจกรรม และงานที่ผู้สอนกำหนดไว้ ในการประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องหรือการประเมินกระบวนการกิจกรรมและงานที่ผู้สอนกำหนดไว้ให้นักเรียนต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ละหัวเรื่องและระดับพฤติกรรมต้องวัดในระดับเดียวกันกับการประเมินจากการทดสอบหลังเรียน และ (2) การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) เป็นการประเมินผลลัพธ์ (Products) ของนักเรียนโดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียน

ขั้นที่ 8 เลือกและผลิตสื่อการสอน สื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีทั้งสื่อประเภทวัสดุ (1) สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรสรุปเนื้อหา บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม บัตรเฉลย แบบฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ อาจมีสื่อวัสดุประเภทอื่น ได้แก่ ภาพชุด กระดาษวาดเขียน สีและปากกา ดินน้ำมัน บัตรคำ แผนภูมิ แผนภาพ เทปบันทึกเสียง แผ่นใส และของจริง (2) สื่อประเภทอุปกรณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเทปบันทึกภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ และ (3) สื่อประเภทวิธีการ เช่น การสาธิต การทดลอง บทบาทสมมติ การเล่นเกม สถานการณ์จำลอง การอภิปราย ฯลฯ

การกำหนดสื่อการสอนมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงดังนี้ คือ (1) สื่อการสอนต้องสอดคล้องกับหัวเรื่อง วัตถุประสงค์ และกิจกรรมกลุ่ม โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ และกิจกรรมกลุ่มที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอะไร ต้องมีสื่อมาช่วยประกอบกิจกรรมกลุ่ม (2) เนื้อหาสาระในสื่อการสอนต้องเหมาะสมในแง่ความถูกต้อง ความยากง่าย และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ (3) สื่อการสอนต้องชัดเจนในการเสนอเนื้อหาพิจารณาในแง่เทคนิค วิธีการ และการใช้ภาษาที่กระทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดี (4) สื่อการสอนนั้นต้องสร้างผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน คือ การแสดงออกทางที่ดีของนักเรียน หลังจากใช้สื่อการสอนนั้น เช่น มีการทำงานกลุ่มเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ มีระเบียบวินัยในการทำงานเพิ่มขึ้น เป็นต้น และ (5) ความใช้ง่ายของสื่อ หมายถึงความสะดวกที่จะนำสื่อมาใช้ โดยพิจารณาในเรื่องความพร้อมด้านนักเรียน ผู้สอน สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก หากยุ่งยากเกินไปก็จะเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพที่จะนำมาใช้ในการสอนได้ เพราะนักเรียนจะเป็นผู้ใช้เครื่องมือ

ขั้นที่ 9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประเมินว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล เกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า 2 เกณฑ์ คือ (1) เกณฑ์พัฒนาการของนักเรียน เป็นระดับความก้าวหน้าของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังจากได้ศึกษาชุดการสอน โดยพิจารณาว่าหลังจากศึกษาแล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าหรือมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ระดับความเชื่อมั่นของความแตกต่างผลการทดสอบก่อนเรียน (Pertest) และผลการทดสอบหลังเรียน (Post test) ซึ่งควรจะกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ .05 เป็นอย่างต่ำ และ (2) เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการกับผลลัพธ์ เป็นการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในแง่ (1) พฤติกรรมต่อเนื่องหรือกระบวนการ (Product = E_1) โดยพิจารณาจาก

กิจกรรมหรืองานที่นักเรียน ได้รับมอบหมายให้ 21 ศึกษาเนื้อหาสาระ และ(2) พฤติกรรมชั้น
สุดท้ายหรือผลลัพธ์ (Product = E_2) โดยพิจารณาผลการสอบหลังเรียน

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\left[\sum_N X \right]}{A} \times 100$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอน
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำกิจกรรม ที่มอบหมาย (ในบัตรกิจกรรมและบัตรคำถาม)
N	แทน	จำนวนนักเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของกิจกรรมที่มอบหมาย (ในบัตรกิจกรรมและบัตรคำถาม)

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\left[\sum_N F \right]}{B} \times 100$$

E_2	แทน	ประสิทธิภาพชุดการสอนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียน
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนนิยมตั้งไว้ 80/80 85/85 90/90
สำหรับเนื้อหาวิชาที่เป็นความจำ และไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์
เพราะการเปลี่ยนพฤติกรรมต้องใช้ระยะเวลาไม่สามารถเปลี่ยนและวัดได้ทันทีที่เรียนเสร็จไปแล้ว

การทดสอบประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น ต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. แบบเดี่ยว (1:1) นำชุดการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียน 1-3 คน โดยการทดลองกับ
นักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน การทดลองแต่ละครั้งต้องปรับปรุงสื่อการสอนให้ดีขึ้น
2. แบบกลุ่ม (1:10) นำชุดการสอนที่ปรับปรุงไว้แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน 6-10 คน ที่
มีความสามารถละกัน แล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. แบบภาคสนาม (1:100) นำชุดการสอนไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 30-
100 คน หากการทดลองภาคสนามได้ค่า E_1 และ E_2 เกณฑ์ที่ตั้งไว้ต้องปรับปรุงชุดการสอนและทำ
การทดสอบประสิทธิภาพซ้ำอีก

ในกรณีที่ประสิทธิภาพชุดการสอนที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น สภาพห้องเรียน ความพร้อมของผู้เรียน และความชำนาญในการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ อาจอนุโลมให้มีระดับของการพลาดได้ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ประมาณ 2.5%

ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1) สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าไม่เกิน 2.5%

2) เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่เกิน $\pm 2.5\%$

3) ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าไม่เกิน 2.5%

ขั้นที่ 10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เมื่อได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปสอนผู้เรียนหรือนักเรียนได้ โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

10.1 ขั้นประเมินก่อนเรียน ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนหรือนักเรียนก่อนที่จะเรียนเรื่องนั้นจากชุดการสอน ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

10.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการชี้แจงประเด็นที่นักเรียนจะเรียนหรือทบทวนเนื้อหาสาระที่เรียนไปแล้วเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระใหม่

10.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) เป็นขั้นที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ นักเรียนจะเรียนตามศูนย์ต่างๆ จนครบทุกศูนย์

10.4 ขั้นสรุปผลการเรียน เป็นการสรุปสาระสำคัญที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และ

10.5 ขั้นประเมินหลังเรียน ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วว่าผู้เรียนมีพัฒนาการมากขึ้นเพียงไร เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

โดยสรุป ระบบการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ หรือระบบการผลิตแผนจุฬามี 10 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ ขั้นที่ 2 กำหนดหน่วยการสอน ขั้นที่ 3 กำหนดหัวเรื่อง ขั้นที่ 4 กำหนดมโนทัศน์และหลักการ ขั้นที่ 5 กำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 7 กำหนดแบบประเมินผล ขั้นที่ 8 เลือกและผลิตสื่อการสอน ขั้นที่ 9 หาประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และขั้นที่ 10 การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

3. สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ครอบคลุม (1) บัตรต่างๆ ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (2) การผลิตบัตรต่างๆ เป็นสื่อหลักในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (3) การผลิตสื่ออื่นที่ใช้ประกอบในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (4) การผลิตคู่มือการใช้ชุดการสอน และ (5) การผลิตแบบฝึกปฏิบัติ (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540: 89-99)

3.1 บัตรต่างๆ ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ต้องจัดให้มีบัตรประเภทต่างๆ ให้ผู้เรียนศึกษา ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรสรุปเนื้อหา บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถาม บัตรเหล่านี้เป็นสื่อสำคัญที่ต้องผลิตในชุดการสอน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สีนสกุล 2520 : 151-156)

3.1.1 บัตรคำสั่ง

“บัตรคำสั่ง” หรือ “บัตรสั่งงาน” ทำหน้าที่แทนผู้สอนในการสั่งงานให้ผู้เรียน ปฏิบัติในศูนย์กิจกรรมต่างๆ ภาษาที่ใช้ในบัตรคำสั่งต้องเป็นภาษาง่ายๆ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน การเขียนบัตรคำสั่งควรคำนึงถึง ดังนี้

- 1) มีการกำหนดหมายเลขหรือรหัส ไว้เด่นชัดเพื่ออำนวยความสะดวกในภายหลัง และควรมีชื่อศูนย์และหัวเรื่องกำกับไว้
- 2) กำหนดงานที่จะให้ผู้เรียนทำตามลำดับขั้นให้ชัดเจน ควรแยกงานแต่ละข้อ โดยการขีดเส้นใต้หรือตีกรอบ
- 3) บัตรคำสั่งทุกแผ่นควรจบด้วยการสั่งให้ผู้เรียนเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย และไม่ถืออะไรติดมือไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีประจำตัว
- 4) บัตรคำสั่งต้องไม่มีคำถามอยู่ด้วย เพราะคำถามจะจัดไว้ใน “บัตรคำถาม” ประจำศูนย์นั้น
- 5) ควรออกแบบบัตรคำสั่งให้สวยงาม ควรใช้สีเดียวกันในแต่ละหน่วยการสอน การกำหนดสีจะช่วยให้ผู้เรียนมองหาง่าย โดยปกติจะมีการกำหนดสีไว้สำหรับบัตรประเภทต่างๆ เช่น บัตรคำสั่งใช้สีชมพู บัตรเนื้อหาใช้สีฟ้า บัตรคำถามใช้สีเหลือง บัตรกิจกรรมใช้สีเขียวอ่อน เป็นต้น

3.1.2 บัตรสรุปเนื้อหา

บัตรสรุปเนื้อหา หมายถึง ส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของศูนย์ที่มาก่อนศูนย์ที่ผู้เรียนกำลังจะเรียน ซึ่งผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีพื้นฐานก่อนที่จะอ่านบัตรเนื้อหาประจำศูนย์นั้น นั่นคือ ศูนย์ที่ 2 จะมีบัตรสรุปเนื้อหาศูนย์ที่ 1 ศูนย์ที่ 3 จะมี บัตรสรุปเนื้อหาศูนย์ที่ 1-2 ฯลฯ ในศูนย์กิจกรรมบัตรสรุปเนื้อหาทำหน้าที่ 2 ประการ คือ

- 1) สำหรับผู้ที่เคยเรียนศูนย์ที่ 1 มาแล้วเมื่อมาเรียนศูนย์ที่ 2 บัตรสรุปเนื้อหาจะช่วยทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว
- 2) สำหรับผู้ที่ไม่เคยเรียนศูนย์ที่ 1 แต่ต้องเข้าเรียนศูนย์ที่ 2 ตามกลุ่มบัตรสรุปเนื้อหาจะช่วยปูพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้พอที่จะประกอบกิจกรรมในศูนย์ที่ 2 ฯลฯ ได้

การสรุปเนื้อหาใช้โดยหยิบเฉพาะประเด็นสำคัญในบัตรเนื้อหาเท่านั้น มิใช่ยกเนื้อหาทั้งหมด บัตรสรุปเนื้อหาเหมาะสมสำหรับวิชาเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น

3.1.3 บัตรเนื้อหา

บัตรเนื้อหา หมายถึง ส่วนที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ตามหัวเรื่อง เนื้อหาที่นำมาบรรจุในบัตรเนื้อหาควรสั้นกะทัดรัด แต่ไม่รวบรัดจนเกินไป และใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ในบางครั้งผู้สอนอาจให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาจาก

บทเรียน ในกรณีเช่นนั้นบัตรเนื้อหาอาจไม่ต้องมี เพียงแต่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่ง ให้อ่านหนังสือเล่มใดหน้าไหน โดยปกติบัตรเนื้อหาจะมีสื่อการสอนอื่นประกอบ เช่น ภาพ การเขียน เนื้อหามักจะต้องอ้างอิงถึงสื่อการสอนเหล่านั้นด้วย เช่นเดียวกับบัตรคำสั่ง และบัตรคำถาม บัตรเนื้อหาที่ควรมีหมายเลข และชื่อหัวเรื่องประจำศูญย์ไว้เด่นชัด เพื่อมิให้ยุ่งเหยิง

3.1.4 บัตรกิจกรรม

บัตรกิจกรรม หมายถึง คำแนะนำ กติกาและคำสั่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมอื่นใด นอกเหนือไปจากอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน กิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในบัตร ได้แก่ การเล่นเกม การเขียนภาพ การแต่งกลอน ร้องเพลง แสดงบทบาท เล่นละคร ต่อภาพ แต่งประโยค เขียนเรียงความ ฯลฯ

เนื่องจากลักษณะของบัตรกิจกรรมกับบัตรคำสั่ง อาจคล้ายคลึงกันมากจนผู้สอนแยกไม่ออก ก็ขอให้ใช้วิจารณญาณว่า กิจกรรมใดควรมีบัตรกิจกรรมต่างหากไปจากบัตรคำสั่ง โดยทั่วไปในบัตรคำสั่งจะบอกเพียงว่า “โปรดอ่านบัตรกิจกรรม” ส่วนในบัตรกิจกรรมก็จะบอกรายละเอียดของสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ เช่น “ขอให้ผู้เรียนดูภาพชุด เรื่อง เงาะป่าเสร็จแล้วช่วยกันเรียงภาพตามเรื่อง เงาะป่าให้ถูกต้อง” ฯลฯ

3.1.5 บัตรคำถาม

ในกรณีที่ผู้สอนประสงค์จะถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้อ่านจากบัตรเนื้อหา ผู้สอนอาจถามผู้เรียน 5-10 เป็นแบบปรนัยหรืออัตนัยตามความเหมาะสม หากเป็นแบบปรนัยควรแยกเป็นแผ่นเพื่อให้ผู้เรียนหยิบขึ้นมาทีละข้อ เสร็จแล้วก็ใส่ในกล่องแล้วหยิบแผ่นยื่นขึ้นมาเป็นการประหยัดที่ไม่ต้องทำคำถามให้ครบผู้เรียนทุกคน หากเป็นคำถามที่ผู้เรียนต้องเขียนตอบ ผู้สอนต้องพิจารณาจำนวนข้อและควรมีเกณฑ์อย่างต่ำไว้ เช่น ขอให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ได้น้อย 3 ข้อ ใครที่เสร็จเร็วก็ทำให้ครบทั้ง 5 ข้อ เป็นต้น

โดยสรุป ภายในศูญย์การเรียนประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในรูปของบัตรต่างๆ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรสรุปเนื้อหา บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และทบทวนความรู้จากการทำกิจกรรมภายในศูญย์การเรียน

3.2 การผลิตบัตรต่างๆ เป็นสื่อหลักในชุดการสอนแบบศูญย์การเรียน

การเสนอเนื้อหาและประสบการณ์ในศูญย์กิจกรรมจะอยู่ในรูปของบัตร มีอยู่ 6 ประเภท ได้แก่ (1) บัตรคำสั่ง (2) บัตรสรุปเนื้อหา (3) บัตรเนื้อหา (4) บัตรกิจกรรม (5) บัตรคำถาม และ(6) บัตรเฉลย

บัตรทุกประเภทจะต้องระบุกลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วย และระบุชั้น ตรงมุมด้านขวาของบัตร ส่วนตรงกลางบนของบัตรต้องระบุประเภทของบัตร และชื่อศูญย์และหัวเรื่อง บัตรแต่ละประเภทมีวิธีการเขียนดังนี้ (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540 : 89-93)

3.2.1 การเขียนบัตรคำสั่ง บัตรคำสั่งเป็นบัตรที่สั่งงานให้นักศึกษาปฏิบัติในศูญย์กิจกรรม นักศึกษาจะอ่านบัตรคำสั่งเป็นบัตรแรก การเขียนบัตรคำสั่งมีวิธีการดังนี้ งานที่จะให้นักศึกษาทำต้องเขียนเรียงลำดับ และเขียนเรียงเป็นข้อๆ ใช้ภาษาที่ง่าย ชัดเจน และเหมาะสมกับวันของนักศึกษา นอกจากนี้การเขียนบัตรคำสั่งควรคำนึงถึงดังนี้ (1) มีการกำหนดหมายเลขหรือรหัสไว้เด่นชัดเพื่อกันความยุ่งเหยิงในภายหลังและควรมีชื่อศูญย์และหัวเรื่องกำกับไว้ (2) กำหนดงานที่จะให้

ทำตามลำดับขั้นให้ชัดเจน ควรแยกงานแต่ละข้อ โดยการขีดเส้นใต้หรือตีกรอบ (3) บัตรคำสั่งต้องไม่มีคำถามอยู่ด้วย เพราะคำถามจะจัดไว้ในบัตรคำถาม ประจำศูนย์ และ(4) ควรออกแบบบัตรคำสั่งให้สวยงาม ควรใช้สีเดียวกันในแต่ละหน่วยการสอน การกำหนดสีจะช่วยให้นักเรียนมองหาได้ง่าย

3.2.2 การเขียนบัตรสรุปเนื้อหา บัตรสรุปเนื้อหา เป็นสรุปเนื้อหาสาระของศูนย์ที่มาก่อนศูนย์ที่นักศึกษาจะเรียนเพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว และช่วยปูพื้นฐานให้นักศึกษามีความรู้พอที่จะเรียน และประกอบกิจกรรมในศูนย์ได้ บัตรสรุปเนื้อหาอาจมีหรือไม่มีในศูนย์กิจกรรม บัตรสรุปเนื้อหาเหมาะสำหรับหัวข้อเรื่องที่มีเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน คือ ต้องมีความรู้เรื่องที่ 1 และ 2 ฯลฯ ก่อนจึงจะเรียนรู้หัวข้อเรื่องอื่นได้ ในกรณีที่นักเรียนต้องศึกษาบัตรสรุปเนื้อหา ก่อนอ่านบัตรเนื้อหา บัตรสรุปเนื้อหาเป็นบัตรที่สองที่นักเรียนต้องศึกษาต่อบัตรคำสั่ง การเขียนบัตรสรุปเนื้อหา ควรหยิบเฉพาะประเด็นสำคัญในเนื้อหาเขียน อาจนำแนวคิดที่เขียนไว้แต่ละหัวเรื่องมาเขียน

3.2.3 การเขียนบัตรเนื้อหา บัตรเนื้อหา เป็นส่วนเนื้อหาสาระที่ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ตามหัวเรื่อง การเขียนบัตรเนื้อหามีแนวทางดังนี้ (1) ควรนำแนวคิดที่เขียนไว้ในแผนการสอนตามหัวเรื่องมากรีนนำก่อน แล้วจึงเขียนขยายเนื้อหาสาระหรือจะเขียนแนวคิดไว้สรุปท้ายของเนื้อหา (2) ควรเขียนเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับแนวคิดส่วนใหญ่จะนำเนื้อหาในบทเรียนที่มีอยู่มาตัดปะใส่ในบางครั้งมักพบว่าเนื้อหามีเพียง 2-3 บรรทัด (3) ภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ควรเป็นภาษาเขียนที่มีประโยค กริยา และกรรม และเป็นประโยคสั้นมากกว่าประโยคยาว เป็นภาพที่เรียบง่ายและลดศัพท์เฉพาะลงให้น้อยที่สุด และ(4) ยกตัวอย่างสอดแทรกประกอบเรื่องที่กล่าวถึง ช่วยให้นักเรียนเกิดความกระจำและเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3.2.4 การเขียนบัตรกิจกรรม บัตรกิจกรรม เป็นคำแนะนำ กติกา และคำสั่งให้นักศึกษาประกอบกิจกรรมอื่น นอกเหนือจากการอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอนกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในบัตร ได้แก่ การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย ร้องเพลง ฯลฯ บางศูนย์อาจมีกิจกรรมให้นักศึกษาทำก่อนตอบคำถาม เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้เรียนจากบัตรเนื้อหาและศึกษาจากสื่อการสอน หรือเพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับสมาชิกในกลุ่มไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียน และมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น การเขียนบัตรกิจกรรมมีแนวทางดังนี้ (1) การกำหนดกิจกรรมที่นักศึกษาต้องทำ ควรเขียนให้ชัดเจน และเป็นลำดับขั้น ควรเขียนให้นักศึกษาปฏิบัติได้โดยไม่ต้องให้ผู้สอนมายุ่งเกี่ยว และ(2) กิจกรรมบางประเภท เช่น การเล่นเกม การต่อภาพ ฯลฯ นักศึกษาควรจะได้ตรวจสอบคำตอบ ควรมีการเฉลยกิจกรรมนั้น

3.2.5 การเขียนบัตรคำถาม บัตรคำถาม เป็นการถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่นักศึกษาได้จากการอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน คำถามที่ถามมีทั้งแบบปรนัยหรืออัตนัย และคำถามที่ใช้ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และวัดในระดับพฤติกรรมเดียวกับแบบทดสอบ การเขียนบัตรคำถาม ใช้หลักการเดียวกับการเขียนข้อสอบแต่ละรูปแบบ ในกรณีที่แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบ คำถามที่ถามควรเป็นแบบปรนัยเลือกตอบที่วัดเนื้อหาสาระเดียวกันและวัตถุประสงค์เดียวกัน

3.2.6 การเขียนบัตรเฉลย บัตรเฉลย เป็นการแสดงคำตอบของบัตรคำถาม บัตรเฉลยอาจจะใส่ช่องไว้ในศูนย์กิจกรรม หรืออยู่ที่ผู้สอน เมื่อผู้สอนต้องการเฉลยคำตอบก็จะไปขอที่ผู้สอนเมื่อเฉลยคำตอบเสร็จกลับไปคืน การเขียนบัตรเฉลยควรเขียนเฉพาะคำตอบไม่ต้องลอกคำถาม

ในกรณีเฉลยแบบอัตโนมัติต้องกำหนดคำตอบให้ครอบคลุมประเด็นที่ถามไว้อย่างชัดเจน นักศึกษาจะได้ตรวจคำตอบด้วยตนเองได้

โดยสรุป การผลิตบัตรต่างๆ เป็นสื่อหลักในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการจัดทำบัตรเพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และทบทวนความรู้จากการทำกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยสื่อที่อยู่ในรูปของบัตรต่างๆ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรสรุปเนื้อหา บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย

3.3 การผลิตสื่ออื่นที่ใช้ประกอบกิจกรรมในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การผลิตสื่ออื่นที่ใช้ประกอบกิจกรรม มีหลายประเภท ในที่นี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะเกม ที่นำมาใช้ในการประกอบกิจกรรม ดังนี้

การผลิตเกม เกมเป็นสื่อที่ใช้กันมากในกิจกรรมกลุ่ม การผลิตเกมมีแนวทางดังนี้ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังว่านักศึกษาจะได้รับจากการเล่นเกม (2) รวบรวมข้อมูลที่จะมาเขียนเนื้อหาของเกม (3) เขียนเนื้อหาของเกมอย่างละเอียด (4) ผลิตวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่น และ (5) กำหนดกติกาการเล่นเพื่อให้นักศึกษาเล่นเกมได้ถูกต้อง สิ่งที่ต้องระบุในกติกาการเล่นคือ วิธีการเล่นเกม และการตัดสินผล (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540 : 95-97)

3.4 การผลิตคู่มือการใช้ชุดการสอน

3.4.1 ความสำคัญของคู่มือการใช้ชุดการสอน ต่อผู้สอน คือ (1) เป็นเสมือนผู้คอยเตือนและแนะให้ผู้สอนได้มีการเตรียมตัวก่อนสอน (2) ช่วยให้ผู้สอนทราบบทบาทของตนเองล่วงหน้า ในขณะที่ทำการสอน (3) ทราบกิจกรรมที่ผู้สอนและนักศึกษาต้องดำเนินการ (4) ทราบแผนการสอนทุกขั้นตอน และ (5) ช่วยให้ครูจัดห้องเรียนได้เหมาะสม วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540 : 97-98)

3.4.2 การเขียนส่วนประกอบของคู่มือการใช้ชุดการสอน ส่วนประกอบของคู่มือการใช้ชุดการสอน ประกอบด้วย (1) คำนำ เป็นการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ผลิตเพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นคุณค่าของชุดการสอน และเป็นการชี้แจงให้ผู้ใช้ทราบปัญหา ข้อดีและข้อจำกัดของชุดการสอน (2) ส่วนประกอบของชุดการสอนเป็นการบอกให้ผู้สอนได้ทราบส่วนต่างๆ ของชุดการสอน เพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ก่อนไปสอน ส่วนประกอบของชุดการสอนที่ต้องระบุได้แก่ ส่วนประกอบแต่ละศูนย์ ซองแบบฝึกปฏิบัติ ซองแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซองกระดาษคำตอบใช้คู่กับข้อสอบ คู่มือชุดการสอน และสื่อการสอน (3) คำชี้แจงสำหรับผู้สอน เป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้สอนควรปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) สิ่งที่ผู้สอนและนักศึกษาต้องเตรียมเป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้สอนและนักศึกษาต้องเตรียมจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน สิ่งที่ผู้สอนและนักศึกษาต้องเตรียมมักจะมีวัสดุสิ้นเปลือง และสื่อการสอนที่มีได้เก็บไว้ในชุดการสอน เช่น เครื่องเทปบันทึกเสียง เครื่องเทปบันทึกภาพ เป็นต้น (5) บทบาทของผู้สอนและนักศึกษา เป็นบทบาทที่ผู้สอนและนักศึกษาควรปฏิบัติในเวลาเรียน บทบาทของนักศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้นักศึกษาทราบก่อนใช้ชุดการสอน (6) การจัดชั้นเรียน เป็นการอธิบายการจัดห้องเรียนพร้อมทำแผนผังแสดงศูนย์กิจกรรมต่างๆ (7) แผนการสอนต้องนำมารวมไว้ในคู่มือชุดการสอน (8) เนื้อหาสาระของชุดการสอน จะเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรสรุปเนื้อหา บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย แต่ละศูนย์ตามลำดับ (9) แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลย และ (10) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพร้อมเฉลย (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540 : 97-98)

โดยสรุป (1) การผลิตสื่ออื่นที่ใช้ประกอบกิจกรรม ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะ เกม ที่นำมาใช้ในการประกอบกิจกรรม (2) การผลิตคู่มือการใช้ชุดการสอน ต้องคำนึงถึงความสำคัญของคู่มือการใช้ชุดการสอน และการเขียนส่วนประกอบของคู่มือการใช้ชุดการสอน ประกอบด้วย (1) คำนำ (2) ส่วนประกอบของชุดการสอน (3) คำชี้แจงสำหรับผู้สอน (4) สิ่งที่ผู้สอนและนักศึกษาต้องเตรียม (5) บทบาทของผู้สอนและนักศึกษา (6) การจัดชั้นเรียน (7) แผนการสอน (8) เนื้อหาสาระของชุดการสอน (9) แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลย และ(10) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพร้อมเฉลย

3.5 การผลิตแบบฝึกปฏิบัติ

3.5.1 คุณค่าของแบบฝึกปฏิบัติ ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา คือ (1) ช่วยให้นักศึกษาได้มีส่วนในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉงโดยมีกิจกรรมให้นักเรียนใคร่ครวญ มีการถามปัญหา และมีช่องว่างให้นักศึกษาค้นคว้าสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดไว้ (2) ผู้สอนสามารถประเมินในส่วนที่เป็นกระบวนการได้ และ(3) ช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540 : 98-99)

3.5.2 ส่วนประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ ส่วนประกอบที่ต้องมีในแบบฝึกปฏิบัติ ดังนี้ (1) คำชี้แจง เป็นการกำหนดสิ่งที่นักศึกษาต้องปฏิบัติ (2) แผนการสอน ให้ยกแผนการสอนมาใส่ไว้ในแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบทิศทาง เป้าหมาย และบทบาทของตนเองในการเรียน (3) ค้นคว้าสาระสำคัญแต่ละศูนย์ หลังจากนักศึกษาได้ศึกษาจากบัตรเนื้อหาแล้ว อาจให้มีที่ว่างเว้นให้นักศึกษาได้จดบันทึกประเด็นสำคัญไว้ศึกษาต่อไป และ (4) กิจกรรมที่กำหนดให้ทำในแต่ละศูนย์ อาจมีกิจกรรมที่กำหนดให้ทำในบัตรกิจกรรม และมีการตอบคำถามที่กำหนดไว้ในบัตรคำถาม ก็ต้องเตรียมที่ว่างไว้ในแบบฝึกปฏิบัติให้ตรงกับเนื้อหาในบัตรกิจกรรม และบัตรคำถามแต่ละศูนย์ (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540: 98-99)

โดยสรุป การผลิตแบบฝึกปฏิบัติ (1) คุณค่าของแบบฝึกปฏิบัติต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา คือ ช่วยให้นักศึกษาได้มีส่วนในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง ผู้สอนสามารถประเมินในส่วนที่เป็นกระบวนการได้ และช่วยแนะแนวทางให้นักศึกษาดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และ(2) ส่วนประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ ดังนี้ คำชี้แจง แผนการสอน ค้นคว้าสาระสำคัญแต่ละศูนย์ และกิจกรรมที่กำหนดให้ทำ

4. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ครอบคลุม (1) ความหมายของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (2) ความสำคัญของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และ(3) หลักการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (4) ปรัชญาการศึกษาที่ใช้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (5) หลักจิตวิทยาและการจัดสภาพการณ์เรียนรู้ โดยประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (6) คุณค่าของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (7) ขั้นตอนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และ(8) การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

4.1 ความหมายของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการจัดสภาพห้องเรียนที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้โดยการแบ่งกลุ่มจะมีการประกอบกิจกรรมแตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอน โดยที่แต่ละศูนย์จะใช้เวลา 15-25 นาที สำหรับประกอบกิจกรรมตามคำสั่ง เมื่อนักเรียนทุกศูนย์ประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วก็จะมีการเปลี่ยนศูนย์กิจกรรม จนกระทั่งครบทุกศูนย์จึงจะถือว่าเรียนเนื้อหาในแต่ละหน่วยครบตามที่กำหนดไว้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 48-50)

4.2 ความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้

ความสำคัญของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีส่วนช่วยให้เกิดผลดีต่อนักเรียน ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 48-50)

1. ช่วยให้ครูถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็น
2. ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและมั่นใจแก่ครู เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบใช้ได้ทันที
5. ทำให้การเรียนการสอนของนักเรียน เป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอนสามารถทำให้นักเรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะครูจะมีสภาพหรือความขัดข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่ง นักเรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

โดยสรุป ความสำคัญของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือ (1) ช่วยให้ครูถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง (2) ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา (3) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น (4) ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ครู (5) ทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู และ(6) ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพจากครู

4.3 หลักการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ยึดหลักสำคัญ 6 ประการ คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 48-50)

1. ห้องเรียนเป็นเวทีจำลองสังคม ดังนั้น จึงควรให้ฝึกนักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
2. การรวบรวมความคิดในการแก้ปัญหา และดำเนินงานย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่าการคิดแก้ปัญหา และทำคนเดียว นักเรียนจึงควรมีโอกาสได้ฝึกฝนการช่วยกันคิดดำเนินงาน และแก้ปัญหา

3. การทำงานเป็นกลุ่มจำเป็นต้องมีสื่อการสอนเป็นเครื่องมือ โดยจัดไว้ในรูปสื่อประสม เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ซ้ำเร็วต่างกัน

4. เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนเก่งออกมาจากคนไม่เก่ง ห้องเรียนในฐานะเวทีจำลองสังคม ก็ควรเปิดโอกาสให้คนเก่งและไม่เก่งได้ฝึกฝนการช่วยเหลือทำงานร่วมกัน

5. การทะเลาะกันตอนเป็นเด็กทำให้นักเรียนรู้ชีวิต และปรับตัวเองได้ห้องเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ฝึกการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งทางความคิด เพื่อที่จะได้ไม่ต้องทะเลาะกันเมื่อโตขึ้น

6. การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ต้องจัดสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4 อย่าง คือ (1) นักเรียนมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) นักเรียนมีโอกาสทราบติชมทันที (3) นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และ (4) นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น

โดยสรุป หลักการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีหลักสำคัญอยู่ 6 ประการ (1) ห้องเรียนควรเป็นเวทีจำลอง (2) การระดับความคิดในการแก้ปัญหาและดำเนินงานย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่าการคิดแก้ปัญหาและทำคนเดียว (3) การทำงานเป็นกลุ่มต้องมีสื่อการสอนเป็นเครื่องมือ (4) ควรเปิดโอกาสให้คนเก่งได้ฝึกฝนการช่วยเหลือทำงานร่วมกัน (5) ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกฝนการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งทางความคิดได้ และ(6) ต้องจัดสภาพการณ์เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

4.4 ปรัชญาการศึกษาที่ใช้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ปรัชญาการศึกษาที่ใช้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือ ปรัชญากลุ่มพัฒนาการนิยม (Progressivism) ครูในกลุ่มนี้เชื่อว่าการศึกษาคควรเน้นประสบการณ์ตรงจากการลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตัวนักเรียนเอง โดยเรียนเนื้อหาแต่พอสมควร แต่เน้นการปฏิบัติให้มา พฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มนี้ คือ (1) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง (2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจ และความพร้อมของนักเรียน (3) พยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (4) สอนในสิ่งที่นักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ (5) จัดสื่อในรูปแบบของชุดการสอน (6) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีอิสระเสรี และ(7) จัดห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียน ด้วยการจัดมุมวิชาการ และมุมสนใจต่างๆ มีการตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อการเสริมความรู้ของนักเรียน (ซัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2548: 1-24-25) โดยสรุป ปรัชญาการศึกษาที่ใช้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือ ปรัชญาพัฒนาการนิยม ด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิตจริงบรรยากาศในชั้นเรียนอิสระห้องเรียนน่าอยู่

4.5 หลักจิตวิทยาและการจัดสภาพการณ์เรียนรู้ โดยประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

4.5.1 หลักจิตวิทยาสำหรับการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

การสร้างชุดการสอนยึดหลักจิตวิทยา และทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้ (ซัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 60)

1. หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างชุดการสอน

1.1 หลักจิตวิทยาากลุ่มเชื่อมโยงนิยม (Associationism) เชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับตัวแห่ย คือ ตัวเร้า (Stimulus) การตอบสนอง (Response) ต่อตัวแห่ยนั้นจะทำให้เปลี่ยนพฤติกรรมและเมื่อได้รับการเสริมแรง (Feinforcement) คือ รางวัล ความพึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนอยู่ไปเรื่อยๆ จนบรรลุพฤติกรรมขั้นสุดท้าย

1.2 จิตวิทยาากลุ่มประสบการณ์นิยม (Gestalt or Field Theories) กลุ่มนี้เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเห็นปัญหา หรือความจำเป็นที่จะต้องเรียน และต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน การประยุกต์ใช้ทฤษฎี การเรียนรู้กระทำได้ 4 สถานการณ์ คือ

(1) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง (Active Participation) เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในสถานการณ์การเรียนอย่างกระฉับกระเฉง สัมฤทธิ์ผลของการเรียนจะเกิดขึ้นอย่างมากที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรม การมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจสูงขึ้น จะตั้งใจสังเกตและติดตามด้วย ซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมและเพิ่มพูนการเรียนรู้

(2) การทราบผลย้อนกลับทันที (Immediate Feedback) ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมประเภทใดก็ตาม ผู้เรียนได้รับทราบผลการประกอบกิจกรรมที่ทำให้แนวโน้มที่จะเกิดการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าผู้เรียนที่ทราบผลการประกอบกิจกรรมช้า

(3) การเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่เป็นความภาคภูมิใจ (Success Experience) ผู้สอนจะต้องจัดสถานการณ์ที่จะให้ผู้เรียนได้รู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จแม้เพียงเล็กน้อย

(4) การได้ใคร่ครวญและเรียนไปทีละน้อยตามลำดับขั้น (Gradual Approximation) เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทีละน้อยด้วยตัวผู้เรียนเอง

โดยสรุป ปรัชญาพัฒนาการนิยม จิตวิทยาากลุ่มเชื่อมโยงนิยม และกลุ่มประสบการณ์นิยม และทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง การทราบผลย้อนกลับทันที การเสริมแรงที่เป็นความภาคภูมิใจและการได้ใคร่ครวญและเรียนไปทีละน้อยตามลำดับขั้น

4.5.2 การประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้

ในการสอนแบบศูนย์การเรียน ได้ประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ คือ ให้นักเรียนกระทำใน 4 สถานการณ์ ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2523: 52-53)

1) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง (Active Participation) จากการทดลองนักจิตวิทยาการศึกษาค้นพบว่า เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในสถานการณ์การเรียนอย่างกระฉับกระเฉงสัมฤทธิ์ผลของการเรียนจะเกิดขึ้นอย่างมาก นักเรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมก็ต่อเมื่อ ได้มีการเสริมแรงตอบสนองต่อสิ่งเร้า หากนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉงแล้วไม่

เพียงแต่จะทำให้นักเรียนมีความสนใจสูงขึ้นเท่านั้น นักเรียนยังต้องตั้งใจสังเกต คิดและใคร่ครวญตาม จะมีผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมและเพิ่มพูนการเรียนรู้

2) การทราบผลย้อนกลับทันที (Inverse Feedback) เมื่อนักเรียนได้ทราบผลของการประกอบกิจกรรมทันที ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมประเภทใดก็ตาม มีแนวโน้มที่จะเกิดการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าที่ผู้ทราบผลการประกอบกิจกรรมซ้ำ

3) การเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่เป็นความภาคภูมิใจ (Success Experience) รางวัลหรือการเสริมแรงอาจออกมาหลายแบบ สำหรับผู้ใหญ่ ได้แก่ ประสบการณ์เป็นความสำเร็จสำหรับมนุษย์แล้ว เพียงรู้ว่าได้ทำอะไรก็ถือเป็นการเสริมแรงในตัว ครูจึงต้องจัดสภาพพจน์ที่จะให้นักเรียน ได้รู้สึกความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่มีเพียงเล็กน้อย

4) การให้นักเรียนได้ใคร่ครวญและเรียนไปที่ละน้อยตามลำดับ (Gradual Approximation) การเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปที่ละน้อยด้วยตัวนักเรียนเอง โดยให้ความรู้ตามลำดับขั้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดและใคร่ครวญตามจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรกว่าครูสอนยัดเยียดเนื้อหา

โดยสรุป การประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ครอบคลุม (1) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง (2) ให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียน (3) ให้นักเรียนได้รับความรู้สึกภาคภูมิใจ และ(4) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปที่ละน้อยตามลำดับขั้น

4.6 คุณค่าของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ มีคุณค่าสำหรับบทเรียนดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 48-50)

4.6.1 ส่งเสริมสมรรถภาพการสอนของครู โดยเฉพาะศูนย์การเรียนรู้สำหรับครู ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถร่วมกันผลิตอุปกรณ์ และสร้างกิจกรรมเพื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีที่ทดลองใช้ก่อนที่จะไปใช้จริง

4.6.2 เสริมสร้างควมมีประสิทธิภาพของนักเรียน ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียนอันเป็นการจัดศูนย์การเรียนรู้ระดับพื้นฐานนั้นย่อมช่วยให้นักเรียนรู้จักขวนขวายหาความรู้ตามความสนใจตามมุมวิชาการต่างๆ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน นอกจากนี้ การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนมีลักษณะ 5 ประการดังนี้ (1) กล้าและรู้จักแสดงความคิดเห็น (2) ตัดสินใจด้วยตนเอง (3) ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะอย่างมีประสิทธิภาพ (4) แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ (5) มีความรับผิดชอบปฏิบัติตนอยู่ในคุณธรรมอันดีงามทั้งต่อตนเองและสังคม

โดยสรุป คุณค่าการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ครอบคลุม (1) การส่งเสริมสมรรถภาพการสอนของครู และ (2) เสริมสร้างควมมีประสิทธิภาพของนักเรียนในห้องเรียน

4.7 ขั้นตอนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 48-50)
ขั้นที่ 1 การทดสอบก่อนเรียน ครูจะใช้แบบทดสอบที่เตรียมไว้ในชุดการสอนเพื่อวัดพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน แล้วเก็บคะแนนไว้ โดยใช้เวลา 5-10 นาที

ขั้นที่ 2 การนำเข้าสู่บทเรียน แม้เนื้อหาสาระจะอยู่ในชุดการสอน ครูก็จำเป็นต้องนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่ครูจะสอน ความเหมาะสม โดยปกติกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนจะกำหนดไว้ในแผนการสอนแล้ว การนำเข้าสู่บทเรียนจะกระทำได้หลายวิธี คือ

1. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการบรรยาย เช่น การเล่านิทาน เล่าเรื่องหรือยกเหตุการณ์ประจำวันมากล่าวถึง หรือด้วยการถามปัญหา อาจมีสื่อประกอบการสอนประกอบ เช่น แผนภูมิรูปภาพ หรือนำของจริงมาให้ให้นักเรียนดู

2. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรมที่ครูเตรียมไว้ เช่น แสดงละคร เล่นเกม ร่วมทดสอบ แสดงบทบาท ร่วมใช้อุปกรณ์ต่างๆ หลังจากนำเข้าสู่บทเรียนแล้วครูจะอธิบายให้นักเรียนทราบถึงศูนย์กิจกรรมต่างๆ เพื่อดึงความสนใจของนักเรียน รวมทั้งชี้แจงลักษณะของกิจกรรมในแต่ละศูนย์ด้วย

ขั้นที่ 3 การประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้ คือ (1) การแบ่งกลุ่มนักเรียน (2) การทำงานกลุ่ม และ (3) การเปลี่ยนกลุ่ม

1. การแบ่งกลุ่มนักเรียน เมื่อครูนำเข้าสู่บทเรียนแล้ว ก็จะถึงขั้นให้นักเรียนประกอบกิจกรรม โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มกิจกรรม 4-6 กลุ่ม การแบ่งกลุ่มนักเรียนทำได้ 3 วิธี คือ (1) ครูเป็นผู้แบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม โดยให้มีสัดส่วนนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนคละกัน ห้ามแบ่งกลุ่มตามความถนัด เพราะการจัดสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นการสร้างสภาพการเรียนรู้ที่คล้ายชีวิตจริง ในสังคมมากที่สุด กล่าวคือ มีทั้งคนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่ด้วยกัน (2) ครูให้นักเรียนเลือกกลุ่มเอง หลังจากทีครูนำเข้าสู่บทเรียนแล้ว และ (3) ให้นักเรียนเลือกกลุ่มเองด้วยการหยิบชื่อของตนใส่ไว้ในกล่องหรือกระเป๋ามาเมื่อเข้าห้องเรียน

2. การทำงานกลุ่ม เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มเรียบร้อยแล้ว นักเรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้น แต่ละกลุ่มจะใช้เวลา 15-20 นาที เมื่อประกอบกิจกรรมที่มอบหมายแล้ว ก็จัดเตรียมเปลี่ยนกลุ่ม ในการทำงานกลุ่มนักเรียนต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

2.1 อ่านบัตรคำสั่ง (1 นาที)

2.2 อ่านบัตรสรุปเนื้อหา และบัตรเนื้อหา (3-4 นาที)

2.3 อ่านบัตรกิจกรรม ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (4-6 นาที)

2.4 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม ในแบบฝึกปฏิบัติ (2-3 นาที)

2.5 ตรวจสอบคำถามจากบัตรเฉลย (2 นาที)

3. การเปลี่ยนกลุ่มกิจกรรม เมื่อนักเรียนประกอบกิจกรรมกลุ่มแล้วครูให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่ม เพื่อให้ทุกกลุ่ม ได้ประกอบกิจกรรมทุกอย่างจนครบ การเปลี่ยนกลุ่มทำได้ 3 วิธี คือ (1) เปลี่ยนกลุ่มพร้อมกันทุกกลุ่ม จากศูนย์ที่ 1 ไปศูนย์ที่ 2,3,4 การเปลี่ยนกลุ่มที่เสร็จพร้อมกัน เช่น ถ้ากลุ่ม 1 และ 3 เสร็จแล้วก็อาจเปลี่ยนกลุ่มกันได้ทันที และ (3) กลุ่มใดเสร็จก่อน ให้ไปทำกิจกรรมในศูนย์สำรอง จะทำให้กลุ่มที่เสร็จว่างลงเมื่อก่อนอื่นเสร็จก็มาประกอบกิจกรรมในกลุ่มที่ว่างนั้น

ขั้นที่ 4 การสรุปเนื้อหา เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมครบทุกศูนย์แล้วก็แสดงว่านักเรียนได้เรียนครบตามเนื้อหา ครูจำต้องสรุปบทเรียน โดยปกติกิจกรรมสรุปบทเรียนจะวางไว้ในแผนการสอน เพียงแต่ครูปฏิบัติตามก็จะบรรลุเป้าหมายการสอน การสรุปบทเรียนอาจใช้การบรรยายหรือให้นักเรียนประกอบกิจกรรมโดยใช้วิธีการคล้ายคลึงกับการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลทดสอบหลังเรียน เมื่อนักเรียนประกอบกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูจะให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบคู่ขนาน หรือ ชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน ผลที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนจะนำไปใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักเรียน สำหรับหน่วยการสอนนั้นๆ

โดยสรุป ขั้นตอนการสอนแบบศูนย์การเรียนมี 5 ขั้น คือ (1) การทดสอบก่อนเรียน (2) การนำเข้าสู่บทเรียน (3) การประกอบกิจกรรมการเรียน (4) สรุปบทเรียน และ (5) การประเมินผลทดสอบหลังเรียน

4.8 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบศูนย์การเรียนเน้นกิจกรรมเพื่อสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ ครูสามารถยืดหยุ่นการจัดชั้นเรียนให้เหมาะสมโดยไม่ต้องจัดให้นักเรียนวางโต๊ะรองเขียนเรียงเข้าหาครูเพียงวิธีเดียว แต่จะมีการรวมโต๊ะรองเขียนเข้าเป็นกลุ่มๆ ตามจำนวนกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดการสอน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2539: 48-50)

การจัดกลุ่มอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) กลุ่มสำหรับให้นักเรียนประกอบกิจกรรมตามปกติ ซึ่งนิยมจัดไว้กลางพื้นที่ของห้องเรียน และ (2) กลุ่มกิจกรรมตามความสนใจซึ่งนิยมจัดไว้ชิดผนังห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่ช้าหรือเร็ว หรือสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ การจัดห้องเรียน ถือว่ามีความสำคัญมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้ ครูควรจัดดังนี้ (1) ควรประดับผนังห้องด้วยกระดานนิเทศเพื่อแสดงภาพและแผนภูมิเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน (2) ควรแสดงผลงานของนักเรียนที่ดีเด่นเพื่อส่งเสริมกำลังใจ (3) ควรส่งเสริมให้มีการนำวัตถุที่หาได้ในท้องถิ่นมาใช้ และ (4) ควรรวบรวมนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และวารสาร ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวกับสารคดีน่ารู้ มาจัดแสดงเป็นการเพิ่มความรู้นักเรียน

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน การสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ครูต้องจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่นักเรียนจะประกอบกิจกรรมการเรียนที่ดีที่สุด สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ

1. การจัดกลุ่มโต๊ะเรียนสำหรับศูนย์การเรียน โดยปกติโต๊ะเรียนในโรงเรียนทั่วไปจะเป็น โต๊ะครู คือ ให้นักเรียนนั่งได้ 2 คน เวลาจัดกลุ่มโต๊ะเรียนก็ทำได้โดยรวมโต๊ะ 4-6 ตัว เข้าเป็นกลุ่ม ถ้าเป็นโต๊ะเดี่ยวก็กระทำได้ด้วยวิธีเดียวกัน เมื่อรวมโต๊ะเป็นกลุ่มแล้วก็ควรมีหมายเลขประจำศูนย์ชื่อ ศูนย์ที่ 1 2 3 เพื่อสะดวกต่อการอ้างอิงในภายหลัง ตามมุมห้องหรือตรงกลางผนัง บางครั้งก็อาจจัดไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียน ในการจัดมุม ความสนใจครูควรวางแผนแล้วส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกันจัดชั้น ด้วยการมอบหมายนักเรียน ให้รับผิดชอบกันเป็นกลุ่ม

2. การจัดกระดานนิเทศและประดับผนังห้อง ครูอาจใช้กระดานนิเทศที่อยู่ติดกับกระดานดำสำหรับแสดง หัวเรื่องที่ครูสนใจแต่ละวัน อาจมีภาพและคำบรรยาย คำถาม ขวนคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียน หรือประเด็นที่ควรเน้น ส่วนการประดับผนังห้องนั้นก็เพื่อช่วยให้ห้องเรียนมีชีวิตชีวาน่าอยู่ นิยมประดับผนังด้วยภาพสี ตามเนื้อหาที่จะสอนโดยมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นสัปดาห์หรือเป็นเดือน

โดยสรุป การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน เพื่อให้มีบรรยากาศที่นักเรียนจะประกอบกิจกรรมการเรียนที่ดีที่สุด สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การจัด

กลุ่ม โต๊ะเรียน จัดมุมเพื่อความสนใจ การจัดกระดานนิเทศและระดับผนังห้อง ช่วยให้ห้องเรียนมีชีวิตชีวาน่าอยู่

5. การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาได้นำมาทดสอบประสิทธิภาพ การทดสอบประสิทธิภาพใช้กระบวนการของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ครอบคลุม (1) ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ (2) ความจำเป็นต้องการประสิทธิภาพ (3) กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ (4) การคำนวณหาประสิทธิภาพ (5) ขั้นตอนการดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพ และ(6) การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพ

5.1 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ

การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Development Testing) หมายถึง การนำชุดการเรียนไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุด ลีนสกุล 2520 : 134)

5.2 ความจำเป็นต้องการประสิทธิภาพ

ในการผลิตระบบดำเนินงานทุกประเภทจำเป็นต้องมีการตรวจสอบระบบ เพื่อเป็นการประกันว่ามีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ การทดสอบประสิทธิภาพ มีความจำเป็นด้วยเหตุผล ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุด ลีนสกุล 2520 : 134)

5.2.1 สำหรับหน่วยงานที่ผลิต เป็นการประกันคุณภาพขั้นสูง เหมาะในการลงทุนผลิตเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อนแล้ว หากผลิตออกมาใช้ประโยชน์ได้ไม่ดี ต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และเงินทอง

5.2.2 สำหรับผู้ใช้ หน้าที่สร้างสภาพการเรียนรู้ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้น ก่อนนำชุดการสอนไปใช้ ครูควรมั่นใจว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับช่วยให้เราได้ชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.2.3 สำหรับผู้ผลิต การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดการสอนเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ ช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูง เป็นการประหยัดแรงสมองแรงงาน เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

โดยสรุป ความจำเป็นที่ต้องการประสิทธิภาพของชุดการสอน ดังนี้คือ (1) เป็นการประกันคุณภาพของชุดการสอน ไม่ให้เกิดการสิ้นเปลืองด้านค่าใช้จ่ายและเวลา (2) มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนตามที่มุ่งหวัง และ(3) ช่วยทำให้ผู้ผลิตเกิดความมั่นใจว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดการสอนเหมาะสม และง่ายต่อการเข้าใจ

5.3 กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการสอนพึงพอใจว่า หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับขั้นแล้ว ชุดการสอนก็มีคุณค่านำไปสอนนักเรียน และคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้ โดยการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล 2520 : 134)

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transition Behavior) คือ การประเมินผลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลายๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของนักเรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานของกลุ่ม) และรายงานบุคคลได้แก่ งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ครูกำหนดไว้

2. ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) คือ การประเมินผลลัพธ์ (Product) ของนักเรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียน และการสอบไล่ ประสิทธิภาพของชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ครูคาดหวังว่านักเรียนจะเปลี่ยนเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน และการประกอบกิจกรรมของนักเรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ครูเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำมักจะตั้งใจไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตนาศึกษาที่ตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดก็มักจะได้ผลเท่านั้น

โดยสรุป การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอน คือ ระดับของคุณภาพของชุดการสอนที่จะนำไปใช้ โดยมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเป็นทั้งพฤติกรรมต่อเนื่องที่เป็นกระบวนการ (E_1) และพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่เป็นผลลัพธ์ (E_2)

5.4 การคำนวณหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตร (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล 2520 : 136 - 137) มีดังนี้

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\left[\sum_N X \right]}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการกิจกรรมระหว่างเรียน
	$\sum X$	คือ	คะแนนรวมจากกิจกรรมระหว่างเรียน
	A	คือ	คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน
	N	คือ	จำนวนนักเรียน

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{N} \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	คือ	คะแนนรวมของการทดสอบหลังเรียน
	A	คือ	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
	B	คือ	จำนวนนักเรียน

5.5 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล (2520 : 134) กล่าวว่า เมื่อผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ขึ้นเป็นต้นแบบแล้ว ต้องนำชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพเบื้องต้นตามขั้นตอน ดังนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว คือ ทดลองกับนักศึกษา 1 คน โดยใช้ นักศึกษาอ่อน ปานกลาง และเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติ คะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้ว จะสูงขึ้นมากก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่มในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6 – 10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดลองประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดลองประสิทธิภาพให้ ประเมินการเรียนจากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและประเมินผลลัพธ์ คือการทดสอบหลังเรียนและงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วย ให้นำคะแนน มาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและ แบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้นคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะ เพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมี ค่าประมาณ 70/70

3. การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม คือ การทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น 40-100 คน ควรเลือกห้องเรียนที่มีนักเรียนคละกัน ที่มีระดับผลการเรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง

คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับ หากแตกต่างกันมาก ครูต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพโดยยึดสภาความจริงเป็นเกณฑ์

โดยสรุป ขั้นตอนการดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ครอบคลุม (1) การทดสอบประสิทธิภาพ (2) การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และ(3) การทดสอบประสิทธิภาพ

5.6 การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล (2520 : 134) กล่าวถึง การยอมรับประสิทธิภาพ ให้ถือค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 2.5 นั่นคือ ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ไม่ควรต่ำ หรือสูงกว่า $\pm 2.5\%$ การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จะยอมรับได้เมื่อมีค่าเท่ากับเกณฑ์หรือสูงต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ซึ่งกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพชุดการสอน สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5% ต้องปรับเกณฑ์ให้สูงขึ้น

2. เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพชุดการสอนเท่ากับ หรือสูง หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน $\pm 2.5\%$ ต้องปรับเกณฑ์ให้สูงขึ้น

3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพชุดการสอน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าต่ำกว่า 2.5% ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยเกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 3 เกณฑ์ คือ เท่ากับเกณฑ์ 80/80 สูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% และ ต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5%

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

อิทธิพล ราศีเกรียงไกร (2518) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานการออกแบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานการออกแบบระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิทยาลัยครุนครปฐม ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์สูง คือ 88.44/89.48 และให้คุณค่าทางการสอน คือ ผู้เรียนมีความรู้ความก้าวหน้ามากขึ้น ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชุดการเรียนการสอนกับการเรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนปรากฏว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

กอแก้ว เพชรบุตร (2523) ได้สร้างชุดการเรียนการสอนเรื่อง “การสื่อสาร” วิชามนุษยกับสังคม สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษาตามโครงการศึกษาทั่วไป ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้ง 2 หน่วย คือ

มีประสิทธิภาพ 85.30/84.85 และ 83.66/85.66 ตรงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ฉัตรแก้ว ฮาตระกูล (2532) ได้สร้างชุดการสอน วิชาเขียนแบบเครื่องกล เรื่อง "การอ่านแบบภาพประกอบ" ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2530 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้าง และหาประสิทธิภาพชุดการสอนซึ่งนำไปทดลองให้กับกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาแผนกวิชาช่างเครื่องกล ชุดการสอนวิชาดังกล่าวมีประสิทธิภาพทางภาคทฤษฎี 84.94/80.58 และประสิทธิภาพทางภาคปฏิบัติ 89.37/85.56 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

มานิช ภูวปัญญาสิริ (2533) ได้สร้างชุดการสอนปฏิบัติวิชางานฝีมือ (ชอฐ 2001) เรื่อง งานเจาะและงานตัดเกลียวด้วยมือ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 กรมอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนด โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 24 คนที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี ผลของการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนปฏิบัติวิชางานฝีมือ 1 (ชอฐ 2001) เรื่องงานเจาะและงานตัดเกลียวด้วยมือที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพทางภาคทฤษฎีเท่ากับ 85.92/83.47 และประสิทธิภาพทางการภาคปฏิบัติเท่ากับ 87.64/91.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

ทรงเดช หล้าพันธ์ (2533) ได้สร้างชุดการสอน วิชางานเชื่อมพลาสติก เรื่องการเชื่อมพลาสติกด้วยลมร้อน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 กรมอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ซึ่งชุดการสอนดังกล่าวประกอบไปด้วย ชุดการเรียน 5 ชุด ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาแผนกช่างประกอบผลิตภัณฑ์ วิทยาลัยเทคนิคเลย จำนวน 20 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนวิชาช่างเชื่อมพลาสติกด้วยลมร้อนมีประสิทธิภาพ ทางภาคทฤษฎี 86.2/80.62 และประสิทธิภาพทางภาคปฏิบัติ 84.92/83.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

เชก ทองอุ่น (2533) ได้สร้างชุดการสอน วิชางานโลหะแผ่นเบื้องต้น เพื่อใช้ในโครงการค้นคว้าทดลองจากการจัดการเรียนการสอน "วิชาโลหะแผ่นเบื้องต้น" โดยใช้ นักศึกษาแผนกช่างเชื่อมและโลหะแผ่น วิทยาลัยเทคนิคดอนเมืองเป็นกลุ่มทดลอง ผลการทดลองใช้สำรวจพบว่า ชุดการสอนนี้ได้เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ทำให้ครู อาจารย์มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน นักศึกษาสามารถเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับสูง

มนตรี มงคล (2534) ได้สร้างชุดการสอน เรื่องความรู้เบื้องต้นของเครื่องกัดที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างหาประสิทธิภาพของชุดการสอนซึ่งได้นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 38 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนเรื่องความรู้เบื้องต้นของเครื่องกัดที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพของชุดการสอน ทางทฤษฎี 86.20/80.82 และมีประสิทธิภาพของชุดการสอนทางปฏิบัติ 95.60/96.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมีประสิทธิภาพ 80/80

โดยสรุป จากการสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการสอน เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครู และผู้เรียนของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ในอีกระดับหนึ่ง ซึ่งสรุปผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์ นักศึกษามีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ในช่วง พ.ศ.2518-2534 มีงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 7 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าทางการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

บทที่ 3

ดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดการพัฒนา บุคลิกภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุม (1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 300 คน จำนวน 7 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มดังนี้

1.2.1 สุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ได้ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จากระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-4

1.2.2 สุ่มห้องเรียน ได้ห้องเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1 มีนักศึกษา จำนวน 40 คน

1.2.3 จำแนกระดับผลการเรียนของนักศึกษาโดยใช้คะแนนผลการเรียนในวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ผลการเรียนของนักศึกษาที่เก่งอยู่ในระดับ 4 ผลการเรียนของนักศึกษาที่เรียนปานกลาง อยู่ในระดับ 2-3.5 และผลการเรียนของนักศึกษาที่เรียนอ่อนอยู่ในระดับ 0-1.5 (ตามเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลของกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2554)

1.2.4 เกณฑ์การจัดกลุ่มระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาในวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพมีเกณฑ์ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การจัดระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เกณฑ์ระดับผลการเรียน	จำนวนนักศึกษา (คน)
เก่ง	8
ปานกลาง	27
อ่อน	5

1.2.5 สุ่มนักเรียนเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ได้นักศึกษาที่มีผลการเรียนในแต่ละกลุ่ม จำนวน 3 คน จำแนกตามระดับผลการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3.2 การจำแนกนักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว

เกณฑ์ระดับผลการเรียน	จำนวนนักศึกษา (คน)
เก่ง	1 คน
ปานกลาง	1 คน
อ่อน	1 คน

1.2.6 สุ่มนักศึกษาเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ได้นักศึกษาที่มีผลการเรียนในแต่ละกลุ่มผลการเรียน จำนวน 6 คน ได้จำแนกตามระดับความรู้ ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การจำแนกนักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม

เกณฑ์ระดับผลการเรียน	จำนวนนักศึกษา (คน)
เก่ง	2 คน
ปานกลาง	2 คน
อ่อน	2 คน

1.2.7 จากการสุ่มนักศึกษาในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มแล้ว เหลือนักศึกษาทดสอบประสิทธิภาพแบบสนาม เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 31 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ยึดระบบการผลิตชุดการสอนแบบของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยนำมาทดสอบ มีจำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งได้ดำเนินการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัย เกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระวิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ

ขั้นที่ 2 สร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยยึดระบบการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แผนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา และประสบการณ์ ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาสาระวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ คำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 54 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา ใน 1 หน่วยเนื้อหาใช้เวลา 3 ชั่วโมง แบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 หน่วยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2) กำหนดหน่วยการสอน ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหา 1 หน่วยการเรียนรู้ คือหน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ เลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลากมาผลิตเป็นชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

หน่วยที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

หน่วยที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพ

หน่วยที่ 5 การพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับอริยาบถ

หน่วยที่ 6 การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

หน่วยที่ 7 การพูดและฝึกพูดเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ

หน่วยที่ 8 วัฒนธรรมประเพณีที่ใช้ในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ

3) กำหนดหัวเรื่อง ผู้วิจัยนำเนื้อหา หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ใช้เป็นเนื้อหาในศูนย์การเรียนรู้ โดยนำหน่วยการเรียนรู้มาจำแนกเป็นหัวเรื่องแบบง่าย ใน 1 หน่วยมี 4 หัวเรื่อง ดังนี้

หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

2.1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

2.2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

2.3 กิริยาและมารยาทของไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

2.4 การเสริมสร้างจินตนิสัยและทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา

บุคลิกภาพ

4) กำหนดแนวคิด แนวคิดที่กำหนดเป็นแนวคิดระดับนำไปใช้ใน 1 แนวคิดต่อ 1 หัวเรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 3.4 จำนวนแนวคิดระดับนำไปใช้ของหน่วยที่ 2

หน่วยการเรียน	จำนวนนักศึกษา
หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ	4

5) กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีจำนวนวัตถุประสงค์ดังนี้

ตารางที่ 3.5 จำนวนวัตถุประสงค์ ของหน่วยที่ 2

หน่วยการเรียน	จำนวนวัตถุประสงค์ (ข้อ)
หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ	10 ข้อ

6) กำหนดกิจกรรมการเรียน เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีจำนวนวัตถุประสงค์ดังนี้

ตารางที่ 3.6 รายชื่อกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียน	ชื่อกิจกรรม
หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ	
ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ	บัตรกิจกรรม เรื่องการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ
ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	บัตรกิจกรรม เรื่องการเต้นแอโรบิกเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ
ศูนย์ที่ 3 กิริยาและมารยาทของไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	บัตรกิจกรรม เรื่องก้าวทันกิริยามารยาทไทย
ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างจินตนิสัยและทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	บัตรกิจกรรม เรื่องทายนิสัยจากพฤติกรรม

7) กำหนดแนวทางการประเมินการเรียนรู้ มีการประเมิน 2 ประเภท คือ (1) ประเมินกระบวนการจากบัตรกิจกรรม และจากบัตรคำถาม (2) ประเมินจากผลลัพธ์ เป็นการทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

8) ผลิตสื่อการสอน และสื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม บัตรเฉลย และแบบฝึกปฏิบัติ

9) หาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างมีประสิทธิภาพในการสอนโดย การทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น มี 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว การทดลองแบบกลุ่ม และการทดลองแบบภาคสนาม นำผลที่ได้จากการทดลองแต่ละครั้งมาปรับปรุงชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ผลการทดสอบประสิทธิภาพแสดงในบทที่ 4)

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบก่อนทดสอบประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพหน่วยที่ 2 เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับดี ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงดังนี้ คือ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา เห็นว่าไม่มีข้อปรับแก้
2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา เสนอแนะให้เพิ่มเติมแบบฝึกปฏิบัติ ในรูปภาพประกอบที่อยู่ในบัตรเนื้อหามีขนาดเล็ก และภาพไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
3. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล เสนอแนะให้ปรับข้อความให้สอดคล้องกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงคุณภาพของชุดการสอน ตามข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) ปรับข้อความให้สอดคล้องกับเนื้อหา และ (2) ปรับภาพประกอบให้เหมาะสม และเปลี่ยนภาพให้สอดคล้องกับเนื้อหา

ขั้นที่ 5 ทดสอบประสิทธิภาพ หลังจากปรับปรุงชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนทนา

2.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวความคิดพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนภาคทฤษฎีแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบบคู่ขนานจำนวน 1 หน่วย 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ ในการสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน วัดระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย โดยยึดรูปแบบของจาบิน บลูม มี 6 ระดับ คือ ความรู้ ความจำ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ระดับ คือ ความรู้ / ความจำ / ความเข้าใจ / และนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

พุทธิพิสัย							รวม
หน่วยที่	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	
2	3	5	2				10

ขั้นที่ 2 ศึกษาตำรา และเอกสาร เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และเนื้อหาที่ใช้สร้างแบบทดสอบ คือ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก

ขั้นที่ 4 การสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบเป็นรายข้อเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบบคู่ขนาน โดยแต่ละหน่วยจะแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ชุด คือ แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหาตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และความถูกต้องของแบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าอยู่ในระดับดี ไม่มีข้อปรับแก้

ขั้นที่ 6 วิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน นักเรียน 30 คน ที่เคยศึกษาในวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เพื่อแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิคของ จุงเตฟาง (Chung Teh Fan) คือ ให้ข้อที่ตอบถูกเป็น 1 ข้อที่ตอบ 0 เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก และต้องเลือกข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 – 1.00 จากผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อดังนี้

ตารางที่ 3.8 ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่นำมาใช้ในแบบทดสอบ

หน่วยที่	แบบทดสอบ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
2	ก่อนเรียน	0.58-0.75	0.33-0.75
2	หลังเรียน	0.54-0.67	0.50-0.75

หากข้อใดมีค่าต่ำกว่าที่กำหนดไม่นำมาใช้
 หลังจากวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่
 กำหนด โดยพิจารณาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกที่ใกล้เคียงกัน ค่าถามในแนวเดียวกัน มา
 ปรับเปลี่ยนเป็นข้อสอบแบบคู่ขนาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.9 จำนวนข้อของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนานที่คัดเลือกมาใช้

หน่วยที่	ประเภทของ แบบทดสอบ	แบบทดสอบก่อน เรียน	แบบทดสอบหลัง เรียน	รวม (ข้อ)
2	แบบปรนัย	10	10	20

จากนั้นวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยหาค่าความเชื่อมั่นของ
 แบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ผลการหาค่าความเชื่อมั่น
 ของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ มีดังนี้

ตารางที่ 3.10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหน่วยที่ 2

หน่วยที่	ค่าความเชื่อมั่น	
	แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ 2 การพัฒนาบุคลิกภาพ	0.94	0.95

ชั้นที่ 8 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ เพื่อนำแบบทดสอบก่อนเรียน
 และหลังเรียน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนหน่วยที่ 2 แนวคิด
 การพัฒนาบุคลิกภาพ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
 เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แบบสอบถามมาตร
 ประมาณค่า จำนวน 15 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า และแบบสอบถามแบบเขียนตอบ มีขั้นตอนการ
 สร้าง 7 ขั้นตอนดังนี้

ชั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม สิ่งที่จะสอบถามมี 2 ด้าน คือ (1) ด้านองค์ประกอบ
 ของชุดการสอน และ(2) ด้านประโยชน์ของชุดการสอน

1. ด้านองค์ประกอบของชุดการสอน ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน นำเข้าสู่บทเรียน
 บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม แบบเฉลย แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบหลังเรียน

2. ด้านประโยชน์ของชุดการสอน ได้แก่ ความชอบเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ความต้องการให้มีการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ในวิชาอื่นๆ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงความคิดเห็น การทำงานกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ได้ตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง และทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม ครอบคลุม ประเภท วิธีการ และเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบที่จะใช้เป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของ ริคเคอร์ต (Rikert Rating Scale) ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า จำนวน 15 ข้อคำถาม และแบบสอบถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของ ริคเคอร์ต (Rikert Rating Scale) ในแต่ละคำถามมีน้ำหนักคะแนนของความพึงพอใจ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	5	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับความพึงพอใจ	4	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ระดับความพึงพอใจ	3	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ระดับความพึงพอใจ	2	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ระดับความพึงพอใจ	1	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล และด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยนำแบบสอบถามความพึงพอใจ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิวัดและประเมินผลตรวจสอบข้อคำถาม ครอบคลุมวัตถุประสงค์ สิ่งที่จะประเมิน ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าแบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับดี

ขั้นที่ 6 ทดลองใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้กับนักศึกษาในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน โดยให้นักศึกษาคำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อคำถามที่นักศึกษาเข้าใจและภาษาที่ใช้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเข้าใจในคำถามที่ถามและภาษาที่ใช้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้โดยพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การนำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ไปทดลองสอนด้วยตนเองกับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูล ครอบคลุม (1) การเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย (2) วันและ

เวลาในการทดสอบประสิทธิภาพ (3) การเตรียมพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง และ (4) ขั้นตอนการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

3.1 การเตรียมสถานที่ใช้ในการวิจัย จัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน จำนวน 4 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่ม มีอุปกรณ์การเรียนการสอน มี สื่อ และบัตรต่างๆ

3.1.1 มุมหนังสือ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ที่นักเรียนต้องใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม

3.1.2 ป้ายนิเทศ และป้ายแสดงคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3.2 วันเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ไปทดสอบ 3 ขั้นตอน ตามวันและเวลาดังนี้

ตารางที่ 3.11 กำหนดวัน-เวลา ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

การทดสอบประสิทธิภาพ	วัน/เดือน/ปี	เวลา
แบบเดี่ยว	10 มิถุนายน 2556	08.30-11.30 น.
แบบกลุ่ม	8 กรกฎาคม 2556	08.30-11.30 น.
แบบภาคสนาม	14 สิงหาคม 2556	08.30-11.30 น.

3.3 การเตรียมพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง แนะนำนักศึกษาในการเรียนด้วยการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการใช้บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย ในแต่ละศูนย์อย่างละเอียด และแจกแบบฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาคนละ 1 เล่ม

3.4 ขั้นตอนการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม ใน 1 กลุ่มมีศึกษา จำนวน 31 คน ในแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่ผลการเรียนคล้ายกัน คือ นักศึกษาระดับเก่ง จำนวน 3 คน ระดับปานกลาง จำนวน 6 คน และระดับอ่อน จำนวน 3 คน

3.4.2 ปฐมนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และแนะนำการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

3.4.3 ขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 3.12 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้	การรวบรวมข้อมูล
ขั้นที่ 1 ประเมินตนเองก่อนเรียน ให้นักศึกษาทำ แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อนำมาทดสอบค่าที่
ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่บทเรียน	
ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ อธิบายการ เรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ แบ่งกลุ่ม นักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม และศึกษาใน แต่ละศูนย์การเรียนรู้	บัตรกิจกรรม บัตรคำถามจากการทำกิจกรรมจาก แบบฝึกปฏิบัติ เพื่อนำมาหาค่าประสิทธิภาพ E_1
ขั้นที่ 4 สรุปเรื่องที่เรียน ครูและนักศึกษาร่วมกัน ในศูนย์การเรียนรู้	
ขั้นที่ 5 ประเมินตนเองหลังเรียน ให้นักศึกษาทำ แบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียนและนำมาหาค่า ประสิทธิภาพ E_2 และการทดสอบค่าที่

3.4.4 การเก็บข้อมูลจากการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การเก็บข้อมูลจากการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ (1) เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน และกิจกรรมระหว่างเรียน (2) การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (3) การสัมภาษณ์แบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม และ (4) การสอบถามความพึงพอใจแบบสนาม

1) เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และกิจกรรมระหว่างเรียน จากการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาศักยภาพ ทักษะภาคทฤษฎี

2) การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการสังเกตการณ์ร่วมมือในการทำงานกลุ่ม และจากการปฏิบัติกิจกรรม

3) การสัมภาษณ์แบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม เมื่อนักศึกษาได้ทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาศักยภาพ แล้วผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักศึกษา จำนวน 3 คน ในการทดลองแบบเดี่ยวแล้วนำมาปรับปรุง และในการทดลองแบบกลุ่มนักศึกษา จำนวน 6 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4) การสอบถามความพึงพอใจ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามความพึงพอใจนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้แจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 40 ฉบับ คิดเป็น 100% นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น ดังนี้ (1) วิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ คະແນນการปฏิบัติแต่ละศูนย์ การตอบคำถามแต่ละศูนย์ (2) วิเคราะห์ ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน และ(3) วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนด้วยชุด การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ สูตร (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล 2520: 136 – 137) มี ดังนี้

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\left[\sum X \right]}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการกิจกรรมระหว่างเรียน
 $\sum X$ คือ คะแนนรวมจากกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้
 A คือ คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน
 N คือ จำนวนนักศึกษา

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\left[\sum F \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของการทดสอบหลังเรียน
 B คือ คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
 N คือ จำนวนนักศึกษา

การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ ที่สร้างขึ้นในกรณีที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อาจอนุโลมให้มีระดับผิดพลาดได้สูงหรือต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนดให้ $\pm 2.5\%$

4.2 วิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

วิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที แล้วนำมาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที

$$t = \frac{\sum D}{\frac{\sqrt{n \sum D^2 - (\sum D)^2}}{(N-1)}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$$

เมื่อ t	คือ	การทดสอบค่าที
D	คือ	ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน กับทดสอบหลังเรียน
N	คือ	จำนวนนักศึกษา
$\sum D$	คือ	ผลรวมความแตกต่างของคะแนน
$\sum D^2$	คือ	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนยกกำลังสอง
$(\sum D)^2$	คือ	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนยกกำลังสอง

4.3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรียงลำดับการให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนัก	5	คะแนน
ความพึงพอใจระดับมาก	ให้น้ำหนัก	4	คะแนน
ความพึงพอใจระดับปานกลาง	ให้น้ำหนัก	3	คะแนน
ความพึงพอใจระดับน้อย	ให้น้ำหนัก	2	คะแนน
ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนัก	1	คะแนน

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลตามช่วงคะแนนต่างๆ

4.4.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาห์น (Best, John W. and Kahn, Jame V. 1986 : 181-182)

4.50 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) มีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	คือ	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	คือ	จำนวนนักศึกษา

4.4.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Lafferty, Peter and Rowe,Julain, 1995 : 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(xi - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D	คือ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\sum	คือ	ผลรวมทั้งหมด
	f	คือ	ความถี่
	X_i	คือ	ค่าของข้อมูลแต่ละตัว
	\bar{X}	คือ	คะแนนเฉลี่ย
	N	คือ	จำนวนนักศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา แบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

เสนอผลการทดสอบแบบเดี่ยว กลุ่ม และภาคสนาม ดังตารางที่ 4.1 – 4.3

ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ แบบเดี่ยว (n = 3)

หน่วยที่	คะแนนระหว่างเรียน (E ₁) ร้อยละ	คะแนนทดสอบหลังเรียน (E ₂) ร้อยละ	(E ₁ /E ₂)
2	60.62	76.66	60.62/76.66

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 60.82/76.66$ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพแล้ว ได้สัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 คน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

หัวข้อสัมภาษณ์	สาระสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์	การปรับปรุงแก้ไข
1. บัตรเนื้อหา	เนื้อหาในศูนย์ที่ 3 มีมาก	ตัดเนื้อหาบางเรื่องที่ซ้ำซ้อนออกไป
2. แบบฝึกปฏิบัติ	ภาพประกอบมีจำนวนน้อยไป	เพิ่มเติมจำนวนภาพ
3. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	คำถามไม่ชัดเจน	เปลี่ยนคำถามใหม่ให้ชัดเจน

จากการสังเกต พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนใจในการปฏิบัติทำกิจกรรมที่กำหนดให้ทำ นอกจากนี้ พบว่า ค่า E_1 (กิจกรรมระหว่างเรียน) ได้ร้อยละ 60.82 น้อยกว่าค่า E_2 (ทดสอบหลังเรียน) ตามเกณฑ์ต้องไม่ต่ำกว่าค่า $E_2 \pm 2.5\%$ ผู้วิจัยจึงปรับปรุงกิจกรรมให้ง่ายกว่าเดิม และนำไปทดลองแบบกลุ่ม

ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวคิดการพัฒนา
บุคลิกภาพแบบกลุ่ม (n = 6)

หน่วยที่	คะแนนระหว่างเรียน (E_1) ร้อยละ	คะแนนทดสอบหลังเรียน (E_2) ร้อยละ	(E_1/E_2)
2	72.50	71.66	72.50/71.66

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 72.50/71.66$ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพแล้ว ได้สัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 6 คน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

หัวข้อสัมภาษณ์	สาระสำคัญที่ได้จากการ สัมภาษณ์	การปรับปรุงแก้ไข
1. แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน	คำถามบางคำถามไม่เข้าใจ	แก้ไขภาษาให้เข้าใจง่ายและ ชัดเจน

ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวคิดการพัฒนา
บุคลิกภาพภาคสนาม (n = 31)

หน่วยที่	คะแนนระหว่างเรียน (E_1) ร้อยละ	คะแนนทดสอบหลังเรียน (E_2) ร้อยละ	(E_1/E_2)
2	81.67	80.32	81.67/80.32

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ มีประสิทธิภาพ คือ $E_1/E_2 = 81.67/80.32$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ในการทดสอบ ประสิทธิภาพภาคสนาม (n = 31)

ตารางที่ 4.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาในภาคสนาม (n = 31)

หน่วยที่	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน		คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน		t-test
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2	6.57	1.05	8.09	0.90	15.47*
P < .05 df 30 t = 1.6973					

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพได้คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ภาคสนาม

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ภาคสนาม (n = 31)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักศึกษาได้ทราบความรู้พื้นฐาน	4.21	0.59	มาก
2. บัตรคำสั่งช่วยให้นักศึกษาทราบแนวทางในการเรียน เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ	4.13	0.45	มาก
3. บัตรเนื้อหาช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามหัวเรื่อง	4.53	0.56	มากที่สุด
4. บัตรกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานกลุ่มได้นำความรู้ที่เรียนมาทำในกิจกรรม	4.45	0.53	มาก
5. บัตรคำถามช่วยให้นักศึกษาได้วัดความรู้ ความเข้าใจของตนเองที่ได้เรียนจากบัตรเนื้อหา	4.71	0.46	มากที่สุด
6. บัตรเฉลยช่วยให้นักศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำบัตรคำถาม	3.92	0.58	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
7. แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวน สิ่งที่เรียน และกิจกรรมที่ทำมาแล้ว	4.08	0.72	มาก
8. แบบทดสอบหลังเรียน ช่วยให้นักศึกษารู้ ความก้าวหน้าทางการเรียน	4.13	0.61	มาก
9. นักศึกษาชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์ การเรียน	4.43	0.49	มาก
10. การเรียนด้วยชุดการสอนช่วยให้นักศึกษาได้รับ ความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	4.18	0.45	มาก
11. นักศึกษามีความพึงพอใจให้มีการใช้ชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนในรายวิชาอื่นๆ	4.26	0.51	มาก
12. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทำ ให้นักศึกษาสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.47	0.48	มาก
13. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทำ ให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ	4.08	0.65	มาก
14. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทำ ให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น	4.75	0.49	มากที่สุด
15. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทำ ให้นักศึกษามีความสนุกสนาน	4.00	0.42	มาก
เฉลี่ย	4.28	0.13	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยรวมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4.28 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4.75 คือ นักศึกษามีความพึงพอใจให้มีการใช้ชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียนในวิชาอื่นๆ นอกจากนั้น นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก 12 ข้อ อยู่ในระดับ เดียวกัน

บทที่ 5

รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงานชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ
สำหรับ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

ภาคที่ 1 คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

คำนำ

คำอธิบายรายวิชา

วัตถุประสงค์

รายชื่อหน่วยการเรียนรู้

ส่วนประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

คำแนะนำการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

บทบาทของครูและนักศึกษา

สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียม

การจัดห้องเรียน

ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

บัตรต่างๆ (บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย)

ภาคที่ 3 แบบฝึกปฏิบัติ

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายละเอียดของแบบฝึกปฏิบัติ

แบบทดสอบหลังเรียน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/แบบทดสอบหลังเรียน

ภาคที่ 1

คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

คู่มือการใช้
ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

วิชาการพัฒนาบุคลากร
เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลากร
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คำนำ

คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ประกอบด้วย การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ กิริยาท่าทางและมารยาทของไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ และการเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

เพื่อให้บังเกิดผลตรงตามจุดมุ่งหมายของการจัดทำ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือนี้ช่วยให้ครู ได้เตรียมวางแผนการจัดการจัดกิจกรรมให้นักเรียน และจัดเตรียมสื่อต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนเรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อประกอบการเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจที่จะนำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ไปใช้ เพื่อให้เกิดกระบวนการนำความรู้ และพัฒนาบุคลิกภาพไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

วิมลรัตน์ ศิริวัน
ผู้จัดทำ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาบุคลิกภาพ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ การพัฒนาบุคลิกภาพ แบบของบุคลิกภาพ สุขอนามัย อุปนิสัยส่วนตัวและบุคลิกภาพทางจิต ศิลปะ การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การเสริมสร้างให้เกิดจินตนิสัย และทักษะในการแสดงกิจกรรมารายาท การสมาคม การฝึกพูดในรูปแบบต่างๆ และการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณีไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. เพื่อให้ นักศึกษานำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมบุคลิกภาพ และประยุกต์ได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และงานอาชีพ
3. เพื่อให้ นักศึกษามีเจตคติที่ดีในการพัฒนาบุคลิกภาพ

รายชื่อหน่วยการเรียนรู้

ขอบข่ายของวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ หน่วยเนื้อหาทั้ง 8 หน่วย ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมงต่อ หน่วย มีดังนี้

- หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
- หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ
- หน่วยที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
- หน่วยที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพ
- หน่วยที่ 5 การพัฒนาบุคลิกภาพในอิริยาบถ
- หน่วยที่ 6 การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
- หน่วยที่ 7 การพูดและฝึกพูดเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ
- หน่วยที่ 8 วัฒนธรรมประเพณีที่ใช้ในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ส่วนประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วย จัดเป็น 4 ศูนย์ และศูนย์สำรอง 1 ศูนย์ มีส่วนประกอบดังนี้

หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

ศูนย์ที่ 1 เรื่อง การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม
แบบฝึกปฏิบัติ และบัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 2 เรื่อง สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม
แบบฝึกปฏิบัติ และบัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 3 เรื่อง กิริยาและมารยาทของไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

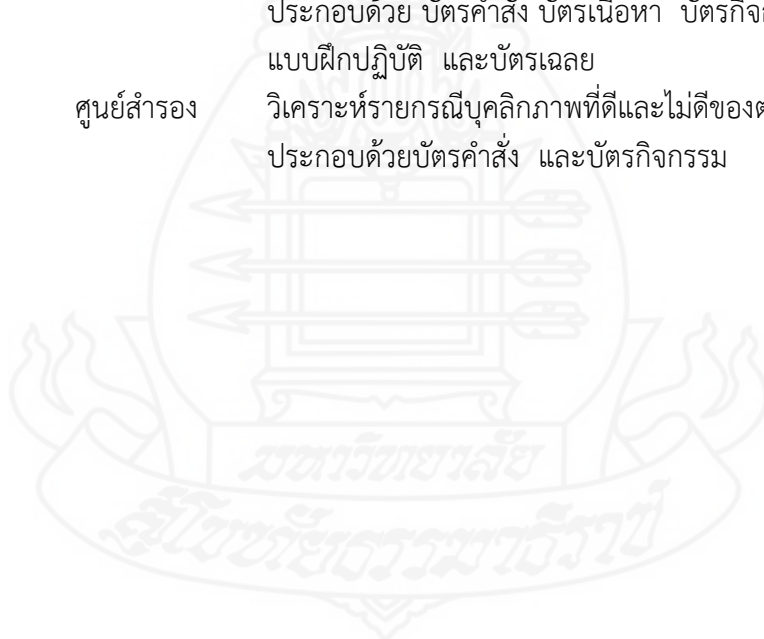
ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม
แบบฝึกปฏิบัติ และบัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม
แบบฝึกปฏิบัติ และบัตรเฉลย

ศูนย์สำรอง วิเคราะห์รายการณ์บุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเอง

ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง และบัตรกิจกรรม

คำแนะนำการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

1. การเตรียมตัวของผู้สอน

1. การเตรียมตัวของผู้สอนก่อนใช้ชุดการสอน
 - 1.1 ศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอนโดยละเอียด
 - 1.2 จัดห้องตามแผนผังการจัดห้องเรียน
 - 1.3 จัดเตรียมศูนย์ 4 ศูนย์ ศูนย์สำรองอีก 1 ศูนย์ สิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อต่างๆ

ที่ใช้ในการสอน

2. ขณะใช้ชุดฝึกอบรม

- 2.1 ครูชี้แจงให้ผู้เรียนทราบ คือ วิธีการเรียน
- 2.2 ครูดำเนินขั้นตอนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้
 - (1) ทดสอบก่อนการฝึกอบรม
 - (2) นำเข้าสู่บทเรียน
 - (3) ประกอบกิจกรรมการฝึกอบรม
 - (4) สรุปการฝึกอบรม
 - (5) ทดสอบหลังการฝึกอบรม

3. หลังการใช้ชุดฝึกอบรม

3.1 รวบรวมกระดาษคำตอบที่ทำในการทดสอบก่อนและหลังการเรียน บัตรเนื้อหา บัตรคำถาม บัตรกิจกรรม แบบฝึกปฏิบัติ บัตรเฉลย และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการสอนบทเรียนเรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพไว้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

3.2 การประเมินผลการสอนสามารถประเมินได้โดยวิธีการ ดังนี้

- (1) ประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน
- (2) ประเมินจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน เช่น การทำกิจกรรมในบัตรกิจกรรม

และบัตรคำถาม

(3) ประเมินจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการสอนของผู้เรียน

2. การเตรียมตัวของผู้เรียน

1. ผู้เรียนควรศึกษาบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรม เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ในแต่ละศูนย์อย่างละเอียด
2. ทำบัตรกิจกรรม และบัตรคำถามให้ครบตามที่กำหนดให้ เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์ และร่วมประกอบกิจกรรมการสอนตามที่ครูกำหนด

3. บทบาทของครู

- 1) เตรียมชุดการสอน เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ
- 2) ศึกษาส่วนประกอบชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างครบถ้วน
- 3) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือได้ตลอดเวลา

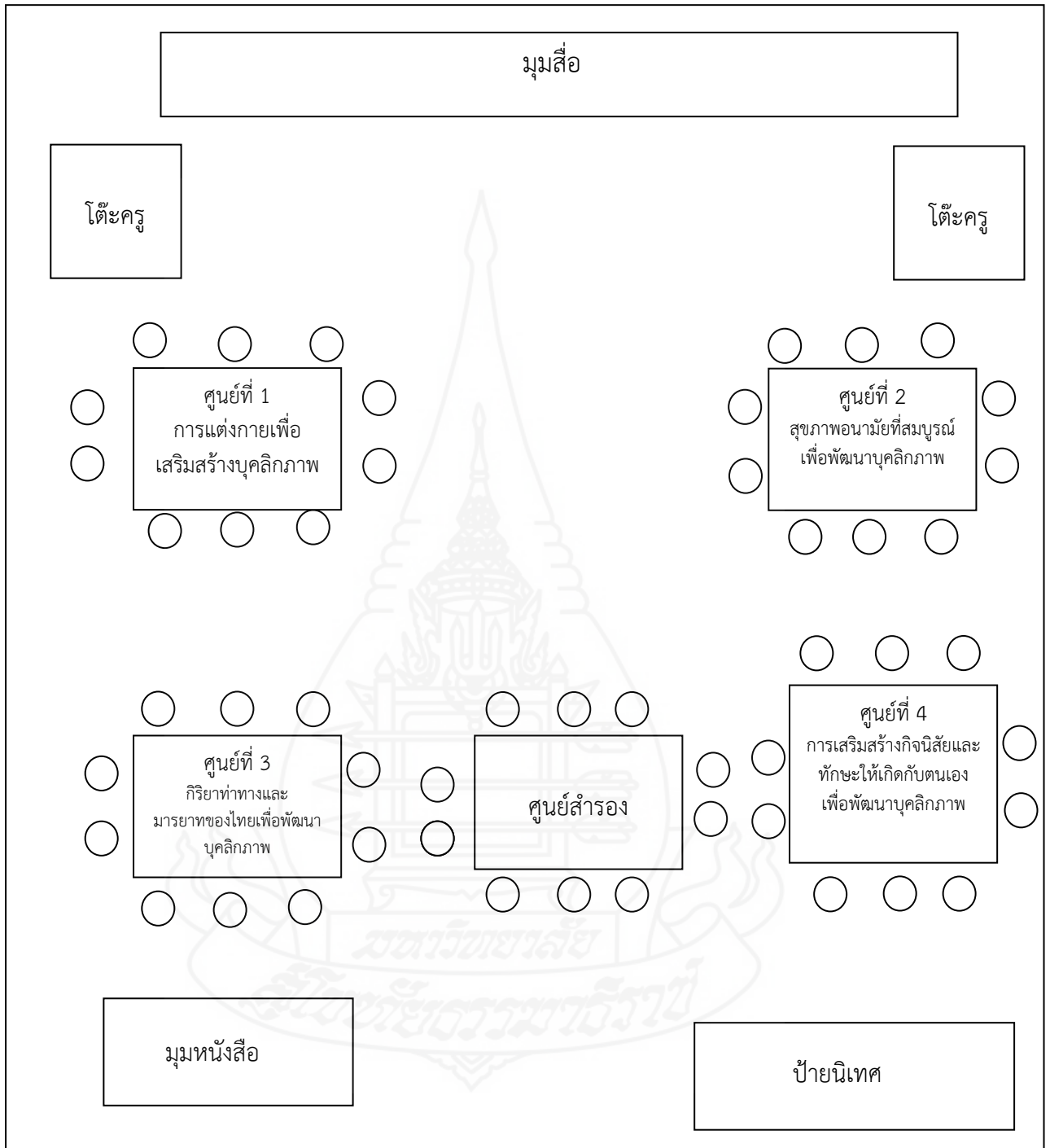
- 4) ให้ความรู้/เป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง
- 5) ประเมินผลการเรียนของผู้เรียน และประเมินการเรียนตามที่กำหนดไว้

4. บทบาทนักศึกษา

- 1) เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมในแต่ศูนย์การเรียนอย่างตั้งใจทุกศูนย์
- 2) หาความรู้ด้วยตนเองจากบัตรเนื้อหา และบัตรกิจกรรม
- 3) ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม เมื่อเพื่อนมีปัญหาภายในกลุ่มต้องรีบเข้าไปช่วยโดยทันที
- 4) แสดงความคิดเห็นเมื่อมีข้อสงสัยหรือข้อซักถาม

5. แผนผังการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

หมายเหตุ

หมายถึง โต๊ะปฏิบัติงานที่จัดไว้เป็นกลุ่มๆ ละ 10-11 คน

หมายถึง เก้าอี้นั่งปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม

หมายถึง มุมหนังสือ

ภาคที่ 2

รายละเอียดของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

หน่วยที่ 2

เรื่อง

แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

1. แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน / เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
3. บัตรเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน
4. สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 4.1 บัตรต่างๆ
 - 4.2 แบบฝึกปฏิบัติ
5. แบบทดสอบหลังเรียน / เฉลยแบบทำสอบหลังเรียน

แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
สำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

เวลา 3 ชั่วโมง

หัวเรื่อง	1.1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ 1.2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ 1.3 กิริยาท่าทางและมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ 1.4 เสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
ศูนย์สำรอง	วิเคราะห์รายกรณีเรื่องใครมีบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเอง

แนวคิด

1. การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ เป็นเครื่องแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคล อุปนิสัย รสนิยม ฐานะ ความเป็นอยู่ อาชีพ ตำแหน่ง หน้าที่การงานของบุคคล และยังบ่งบอกถึงเชื้อชาติและวัฒนธรรมของบุคคลนั้นด้วย การแต่งกายเป็นสื่อทำให้ผู้อื่นรู้จัก บุคลิกภาพที่ปรากฏจากการแต่งกายอาจก่อให้เกิดความนิยมชมชอบหรืออาจเกิดการรังเกียจแก่ผู้พบเห็น

2. สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์นั้น ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากเจ้าของสุขภาพที่ดีเป็นพื้นฐานทำให้เกิดบุคลิกภาพที่ดี ฉะนั้นจึงควรดูแลสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี ทั้งการดูแลรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การพักผ่อน การเลือกรับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย

3. กิริยาท่าทางและมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ มารยาทที่ชาวไทยได้สั่งสมกันมาแต่บรรพบุรุษนั้น เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่ามีความงดงามสงบเสงี่ยมเรียบร้อยเป็นกิริยาพิเศษ ซึ่งได้ดัดแปลงปรับปรุงให้เข้ากับกาลเทศะ มีแบบแผนที่สลับซับซ้อนเป็นที่ยอมรับกันว่ามีความงดงามอย่างแท้จริง เป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาชาวไทยมาแต่โบราณ มารยาทในการสมาคม จึงมีความสำคัญในการสร้างให้เกิดสามัคคีธรรมขึ้นในสังคมไทย ทำให้สังคมไทยมีความสงบสุขจึงควรค่าแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

4. การเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ โดยทั่วไปคนเราย่อมรู้จักตัวเองและนิสัยของตนดีกว่าคนอื่น แม้ว่าบางครั้งจะถูกต่อว่าถึงการไม่รู้จักรักตนเอง นิสัยเป็นสิ่งที่ทุกคนปฏิบัติบ่อยๆ จนเกิดเป็นความเคยชิน ซึ่งนิสัยบางอย่างที่ไม่เหมาะสม สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาทั้งกิริยาท่าทางให้เกิดกับตนเองกาใช้มือประกอบท่าทางมากเกินไป

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาเรื่อง “การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาเรื่อง “การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกหลักการและแนวทางการแต่งกายให้เหมาะสมกับรูปร่างเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาเรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาเรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกคุณลักษณะและลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
5. หลังจากศึกษาเรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกวิธีการออกกำลังกายแบบแอโรบิกเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
6. หลังจากศึกษาเรื่อง “กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกกิริยาท่าทาง และการวางท่าทางในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
7. หลังจากศึกษาเรื่อง “กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง
8. หลังจากศึกษาเรื่อง “การฝึกจินตนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของการฝึกจินตนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเอง ได้ถูกต้อง
9. หลังจากศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างจินตนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกวิธีการพัฒนาลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง
10. หลังจากศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างจินตนิสัยและทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกวิธีการเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

จำนวน 3 ชั่วโมง (180 นาที)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมิน
	ขั้นที่ 1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ	ประเมินก่อนเรียน จากแบบทดสอบ ก่อนเรียน
	ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่บทเรียน 1. ตัวแทนนักศึกษาออกมาสนทนาตามบท ที่ครูเขียนให้เกี่ยวกับเรื่องบุคลิกภาพของแต่ละ คน 2. ครูนำเข้าสู่เรื่องบุคลิกภาพ 3. ชี้ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน	1. บทพูดของแต่ละคน ตามสถานการณ์จำลอง	
	ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ 1. อธิบายวิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 2. แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม 3. อธิบายการทำงาน ในแต่ละกลุ่มการ เรียน		
ศูนย์ที่ 1 การแต่งกาย เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ 1.1 ความหมายของการ แต่งกายเพื่อเสริมสร้าง บุคลิกภาพ 1.2 หลักของการแต่งกาย เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ 1.3 แนวทางการแต่งกาย เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ	ศูนย์ที่ 1 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง “การแต่งกายเพื่อ เสริมสร้างบุคลิกภาพ” 3. อ่านบัตรกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามกิจกรรม เรื่อง “การแต่งกายเพื่อเสริมสร้าง บุคลิกภาพ” ปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบฝึก ปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามแล้ว ตอบลงในแบบฝึก ปฏิบัติ 5. ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 10 แผ่น 2. บัตรเนื้อหา 10 แผ่น 3. บัตรกิจกรรม 10 แผ่น 4. บัตรคำถาม 10 แผ่น 5. แบบฝึกปฏิบัติ 40 ชุด 6. บัตรเฉลย 10 แผ่น	ประเมินกิจกรรม 1. นักศึกษาอธิบาย ความหมายของการ แต่งกายเพื่อ เสริมสร้าง บุคลิกภาพได้ถูกต้อง 2. นักศึกษาบอกหลัก ของการแต่งกายเพื่อ เสริมสร้าง บุคลิกภาพได้ถูกต้อง 3. นักศึกษาบอก แนวทางการแต่ง กายเพื่อเสริมสร้าง บุคลิกภาพได้ถูกต้อง

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมิน
<p>ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.1 ความหมายของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.2 คุณลักษณะของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.3 ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่ดีเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.4 การออกกำลังกายแบบแอโรบิกเพื่อสุขภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพ</p>	<p>ศูนย์ที่ 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” 3. อ่านบัตรกิจกรรมแล้วปฏิบัติกิจกรรมเรื่อง “การเดินแอโรบิกเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ” ปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามแล้ว ตอบลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง 10 แผ่น 2. บัตรเนื้อหา 10 แผ่น 3. บัตรกิจกรรม 10 แผ่น 4. บัตรคำถาม 10 แผ่น 5. แบบฝึกปฏิบัติ 40 ชุด 6. บัตรเฉลย 10 แผ่น 	<p>ประเมินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาอธิบายความหมายของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง 2. นักศึกษาบอกคุณลักษณะของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง 3. นักศึกษาบอกลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่ดีเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง 4. นักศึกษาบอกวิธีการออกกำลังกายแบบแอโรบิกเพื่อสุขภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง
<p>ศูนย์ที่ 3 กิริยาท่าทางและมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.1 กิริยาท่าทางเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.2 การวางท่าทางในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>1.3 มารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ</p>	<p>ศูนย์ที่ 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง “กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” 3. อ่านบัตรกิจกรรมแล้วปฏิบัติกิจกรรมเรื่อง “ก้าวทันกิริยามารยาทไทย” ปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามแล้ว ตอบลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง 10 แผ่น 2. บัตรเนื้อหา 10 แผ่น 3. บัตรกิจกรรม 10 แผ่น 4. บัตรคำถาม 10 แผ่น 5. แบบฝึกปฏิบัติ 40 ชุด 6. บัตรเฉลย 10 แผ่น 	<p>ประเมินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาบอกกิริยาท่าทางเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง 2. นักศึกษาบอกการวางท่าทางในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง 3. นักศึกษาบอกมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมิน
ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้าง กิจนิสัย และทักษะเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพ 1.1 ความหมายของ ลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ 1.2 การพัฒนาลักษณะ นิสัยเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ 1.3 การเสริมสร้างความ มั่นใจในตนเองเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ	ศูนย์ที่ 4 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง “การเสริมสร้าง กิจนิสัย และทักษะเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” 3. อ่านบัตรกิจกรรมแล้วปฏิบัติกิจกรรม เรื่อง“ทายนิสัยจากพฤติกรรม” ปฏิบัติ กิจกรรมในแบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามแล้ว ตอบลงในแบบฝึก ปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 10 แผ่น 2. บัตรเนื้อหา 10 แผ่น 3. บัตรกิจกรรม 10 แผ่น 4. บัตรคำถาม 10 แผ่น 5. แบบฝึกปฏิบัติ 40 ชุด 6. บัตรเฉลย 10 แผ่น	ประเมินกิจกรรม 1. นักศึกษาอธิบาย ความหมายของ ลักษณะนิสัยเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพได้ ถูกต้อง 2. นักศึกษาบอก วิธีการพัฒนา ลักษณะนิสัยเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพได้ ถูกต้อง 3. นักศึกษาบอก การเสริมสร้างความ มั่นใจในตนเองเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพได้ ถูกต้อง
ศูนย์ที่ สำรอง รายการ “บุคลิกภาพที่ดี และไม่ดีของตนเอง”	ศูนย์สำรอง 1. อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรกิจกรรมแล้วปฏิบัติกิจกรรม เรื่อง“รายการบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของ ตนเอง”	1. บัตรคำสั่ง 10 แผ่น 2. บัตรกิจกรรม 10 แผ่น	
	ชั้นที่ 4 ชั้นสรุป ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่เรียน		
	ชั้นที่ 5 ชั้นทดสอบหลังเรียน นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ	ประเมินจาก แบบทดสอบหลัง เรียน

สื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ
2. อ่านบัตรกิจกรรม แล้วปฏิบัติกิจกรรมการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ
3. อ่านบัตรคำถามแล้วตอบลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้นักศึกษาเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลยเข้าซองแล้ว เก็บสื่อการสอนทุกประเภทให้เรียบร้อย ก่อนย้ายไปเรียนศูนย์อื่น

ห้ามหยิบ เอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งติดมือไป ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่1)

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

มนุษย์จำเป็นต้องขวนขวายหาสิ่งต่างๆ มาปกปิดร่างกาย เพื่อให้พ้นจากความร้อน ความหนาว ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นมีความจำเป็นไม่เท่ากัน ในเขตร้อนจะเป็นแบบหนึ่ง ในเขตหนาวก็จะเป็นอีกแบบหนึ่ง สภาพสังคมปัจจุบัน การแต่งกายมีความสำคัญมาก ถือเป็นภาพลักษณ์ครั้งแรกที่คนอื่นเห็น และนำไปสู่ความเชื่อถือ ความศรัทธา ความนิยมชมชอบ ถึงแม้ว่ามนุษย์เราจะกำเนิดมามีลักษณะที่แตกต่างกันก็ตาม

1. ความหมายของการแต่งกายเพื่อเสริมบุคลิกภาพ

การแต่งกายเพื่อเสริมบุคลิกภาพ หมายถึง เสื้อผ้าและเครื่องประดับตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ทุกอย่างที่สวยงามใส่อยู่นบนร่างกาย การแต่งกายเป็นเครื่องแสดงออกถึงบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับ อุปกรณ์ อาชีพ การแต่งกายเป็นสื่อให้ผู้อื่นรู้จัก ฟังพอใจบุคลิกภาพที่ปรากฏจากการแต่งกาย อาจทำให้เกิดความนิยมชมชอบแก่ผู้พบเห็น

2. หลักของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

2.1 ความสะอาด เริ่มต้นจากร่างกาย ควรให้หมดจรดทุกส่วน ตั้งแต่ ผม ปาก ฟัน หน้าตา มือ แขน ลำตัว ขา เท้า เล็บ บางคนมักไม่ค่อยชอบอาบน้ำ หรือไม่ชำระล้างร่างกาย แต่จะใช้น้ำหอมฉีดพรมทั่วร่างกาย ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง

2.2 ความสุภาพเรียบร้อย ควรมีตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า รวมทั้งทรงผม เสื้อผ้า เครื่องประดับ กระเป๋าถือ ถุงมือ มักพบบ่อยครั้งที่สวมรองเท้าแตะ ล้วนเป็นภาพที่บ่งบอกว่าแต่งกายไม่เรียบร้อย

2.3 ความถูกต้องตามกาลเทศะ คือ การเลือกแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับเวลา ยุคและสมัยนิยม และความเหมาะสมกับสถานที่ที่จะไป

3. แนวทางการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

การแต่งกายให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพยังต้องคำนึงถึง เพศ วัย สถานภาพของผู้แต่งด้วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย นอกจากจะใช้ปกปิดร่างกาย ป้องกันความหนาวร้อนแล้ว เสื้อผ้าถ้าเลือกชนิดและตัดเย็บในรูปแบบที่เหมาะสม ก็จะช่วยส่งเสริมความสง่างาม การแต่งกายมีผลต่อบุคลิกภาพ ร่างกายจิตใจ การเข้าสังคมของผู้แต่ง เสริมสร้างบุคลิกภาพของผู้สวมใส่อีกด้านหนึ่ง นับว่ามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก

การแต่งกายให้เหมาะสมงดงามสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1) แต่งกายให้เหมาะสมกับงาน งานนั้นสำคัญเพียงใด แต่งกายให้ถูกต้องกับงาน เวลา สถานที่

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 2)

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

- 2) แต่งกายให้เหมาะสมกับสมัยนิยม วัย ผิวเนื้อ ความนิยมแต่ละยุคสมัย
- 3) ลักษณะสุภาพ ไม่แต่งหวีหรือหวา วาบความจนเกินไป ใช้สีไม่ฉูดฉาด
- 4) มีความประณีต สะอาด รีดเรียบ ไม่ยับยู่ยี่
- 5) ประหยัด ไม่หรูหรา ฟุ่มเฟือยจนเกินไป
- 6) เหมาะสมกับฤดูกาล ว่าจะต้องตากแดด ลุยฝุ่นเพียงใด ชุดเดินทางต้องทะมัดทะแมง

การแต่งกายนับเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ เพราะเป็นเครื่องแต่งกายเป็นสิ่งแรกที่สร้างความสนใจแก่ผู้พบเห็น ผู้แต่งกายดีย่อมบ่งบอกบุคลิกลักษณะการเป็นผู้นำสร้างความศรัทธาเชื่อถือ ไว้วางใจแก่บุคคลทั่วไป

สรุป การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ เป็นเครื่องแสดงออกถึงบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล สร้างความประทับใจครั้งแรกของบุคคล หลักของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพต้องยึดหลักความสะอาด ความสุภาพเรียบร้อย และมีความถูกต้องตามกาลเทศะ ในแนวทางการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพนั้น ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับงาน สมัยนิยม สุภาพ เหมาะสมกับฤดูกาล เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรกิจกรรม

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

กิจกรรม เรื่องการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

การปฏิบัติกิจกรรม

1. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม
2. ให้นักศึกษาเลือกภาพบุคคลที่กำหนดให้ว่าบุคคลใดในภาพแต่งกายน่าเป็นแบบอย่างเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

3. เขียนคำตอบลงในแบบฝึกปฏิบัติ
 - 1) วิเคราะห์บุคคลที่มีการแต่งกายที่น่าเป็นแบบอย่างเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ
 - 2) ระบุเหตุผลที่เลือกบุคคลแบบอย่าง
4. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยกิจกรรม

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

เฉลยกิจกรรม

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ภาพที่ 1

- 1) จากภาพบุคคลตัวอย่าง ที่ 1 ลักษณะการแต่งกายเป็นสากล
- 2) จากภาพบุคคลตัวอย่าง ที่ 1 มีการแต่งกายเหมาะสมกับงานและตามสมัยนิยม มีความประณีต สะอาดเรียบร้อย ประหยัด ไม่หรูหรา และฟุ่มเฟือยจนเกินไป

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับปวช.

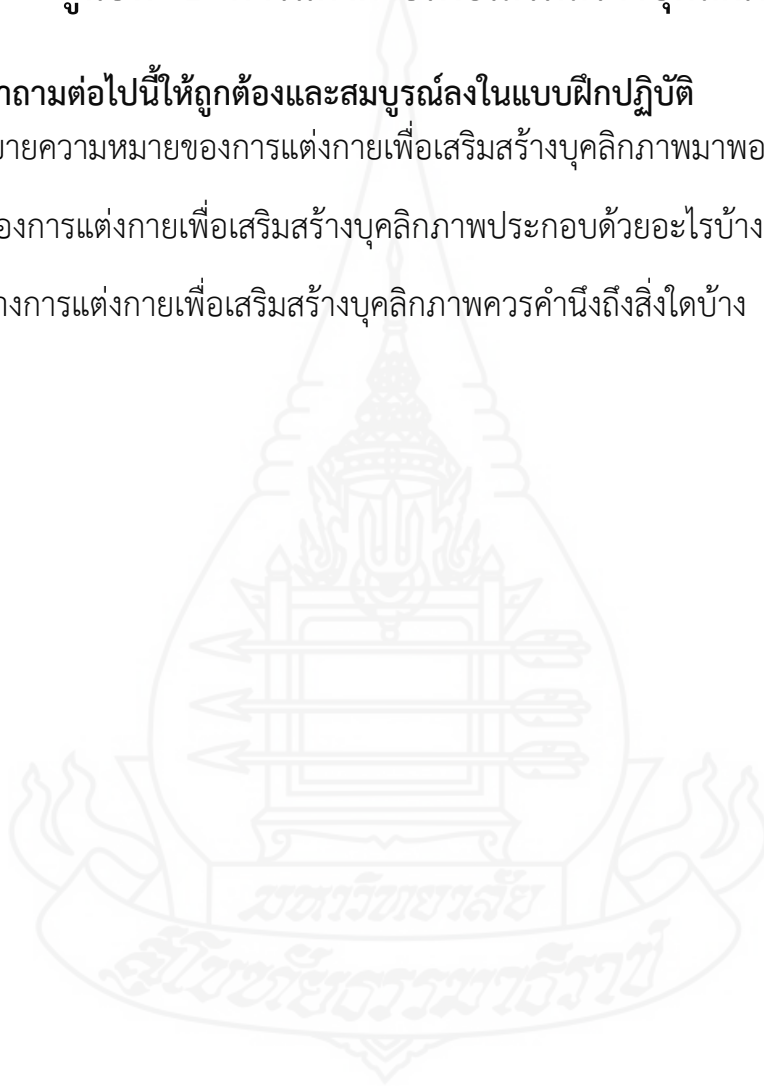
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

1. จงอธิบายความหมายของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพมาพอสังเขป
2. หลักของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. แนวทางการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพควรคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

1. การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ หมายถึง เสื้อผ้าและเครื่องประดับตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ทุกอย่างที่เหมาะใส่อยู่บนร่างกาย การแต่งกายเป็นเครื่องแสดงออกถึงบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล และเป็นสื่อให้ผู้อื่นรู้จัก ฟังพอใจบุคลิกภาพที่ปรากฏจากการแต่งกาย
2. หลักของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ประกอบด้วย (1) ความสะอาด เริ่มต้นจากร่างกาย ควรให้หมดจดทุกส่วน (2) ความสุภาพเรียบร้อย ควรมีตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า (3) ความถูกต้องตามกาลเทศะ ควรเลือกแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับเวลา ยุคสมัย และสถานที่ที่จะไป
3. แนวทางการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพควรคำนึงถึง เพศ วัย สถานภาพของผู้แต่งตัว เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งนี้ แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
2. อ่านบัตรกิจกรรม แล้วปฏิบัติตามกิจกรรม เรื่องการเต้นแอโรบิกเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ
3. อ่านบัตรคำถามแล้วตอบลงในทำแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้ศึกษาเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลยเข้าซองแล้ว เก็บสื่อการสอนทุกประเภทให้เรียบร้อยก่อนย้ายไปเรียนศูนย์อื่น

ห้ามหยิบ เอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งติดมือไป ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 1)

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

มนุษย์ย่อมต้องการแสวงหาการดำรงชีวิต อยู่ด้วยความสุข ต้องการมีชีวิตที่ยืนยาวมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และปราศจากอันตรายใดๆ ทั้งปวง ดังคำกล่าว “ผู้มีสุขภาพดีเสมือนมีทุกอย่าง” การมีสุขภาพร่างกายดีร่างกายแข็งแรง ย่อมส่งผลดีต่อการมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ว่าจะแสดงกิริยาท่าทางใดๆ ย่อมแสดงออกได้ด้วยความมั่นใจ

1. ความหมายของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึง สภาวะความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และปราศจากโรคภัยไข้เจ็บหรือความพิการ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ดีด้วยความพอใจ

2. คุณลักษณะของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

คุณลักษณะของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นส่วนรวมทั้งหมดของบุคคล ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ มีความแตกต่างกันออกไปสำหรับบุคคลต่างๆ เป็นกระบวนการ ไม่ใช่สภาพที่คงตัวหรือตายตัว ไม่ใช่เป็นจุดหมายปลายทางในตัว แต่เกี่ยวพันในการที่จะให้ได้ซึ่งจุดหมายปลายทางเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่จะทำให้สมบูรณ์ครบถ้วนนั้นยากมาก แต่มีหนทางที่จะพัฒนาสุขภาพของบุคคลอยู่เสมอ

3. ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่ดีเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ผู้มีสุขภาพกายดี มีความสมบูรณ์เต็มที่ คือ ผู้ที่มีร่างกายเจริญเติบโต มีการพัฒนาอย่างเหมาะสมได้รับอาหารเพียงพอและถูกสัดส่วน ปราศจากโรคภัยร้ายแรง และไม่บกพร่องพิการ พิการทางกายมีลักษณะดังนี้

- 1) มีร่างกายสมเป็นชาย หรือหญิงตามเพศของตน และเป็นไปตามวัย ขนาดของร่างกายแบบของร่างกาย โดยเฉพาะเป็นไปตามระดับวุฒิภาวะด้วย
- 2) มีลักษณะที่แสดงว่าร่างกายได้เจริญเติบโตและพัฒนาการมาอย่างเต็มที่
- 3) มีความอยากรับประทานอาหารดี มีสภาพโภชนาการดี แต่ไม่อ้วน
- 4) มีทรวดทรงดี งามสง่าในการประกอบกิจกรรมต่างๆ
- 5) อวัยวะภายในทำงานได้เข้มแข็ง ดังปรากฏเห็นเมื่อมีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ
- 6) มีความต้านทานโรคติดต่อสามัญต่างๆ ดี และได้สร้างภูมิคุ้มกันโรคต่างๆ แล้วทำตามคำแนะนำของแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 2)

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

- 7) สามารถพักผ่อน ผ่อนคลายอารมณ์ และหลับนอนได้ดี
- 8) มีรูปร่างลักษณะภายนอกที่แสดงว่าเป็นผู้มีสุขภาพดี เช่น ใบหน้าอímเิบ แสดงว่าเป็นผู้ตื่นตัวกระฉับกระเฉง ผมเป็นเงาตามธรรมชาติ ผิวสะอาดผ่องใส และสีของผิวหนังดีเปล่งปลั่ง
- 9) ผู้ปราศจากข้อบกพร่องทั่วไปทางตา หู จมูก ลำคอ ฟัน และส่วนอื่นๆ ของร่างกาย
- 10) หากมีข้อบกพร่องทางกายที่ไม่สามารถแก้ไขให้ดีขึ้น ก็ได้รับการตรวจทางแพทย์ และได้รับคำแนะนำอย่างถูกต้องแล้ว

4. การออกกำลังกายแบบแอโรบิกเพื่อสุขภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพ

การออกกำลังกายแบบแอโรบิกเป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี เป็นการออกกำลังกายที่ได้รับความนิยมกว้างขวางมาก โดยเฉพาะสุขภาพสตรี การเดินรำเข้ากับจังหวะดนตรีที่สนุก ทำไม่ยาก ช่วยรักษาทรหดทรงและสัดส่วนให้ดีขึ้นใช้พลังงานจากอาหารที่กินเข้าไปได้อย่างสมดุล ร่างกายมีการเคลื่อนไหวทุกส่วน มีการเคลื่อนไหวที่ทั้งด้านข้าง ด้านซ้าย ด้านขวา ทำให้กล้ามเนื้อและข้อต่อเคลื่อนไหวที่มากขึ้น ร่างกายจึงอ่อนตัวหรือยืดหยุ่นได้ดี ร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้สมดุล มีความกระฉับกระเฉง กล้ามเนื้อออกแรงทำงานได้ดีขึ้น ร่างกายมีรูปร่าง ทรหดทรงดี น้ำหนักตัวพอเหมาะ และช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เพราะเป็นการออกกำลังกายชนิดเดียวที่ทำให้ปอด หัวใจ หลอดเลือด ตลอดจนระบบการไหลเวียนของโลหิตทั่วร่างกายแข็งแรงทนทาน

สรุป สุขภาพที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ต้องมีสภาวะที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ คุณลักษณะของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกันออกไป แต่สามารถพัฒนาสุขภาพได้เสมอ ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่ดีจะมีลักษณะสมตามเพศของตน ปราศจากโรคภัย อวัยวะภายในทำงานได้เข้มแข็ง การออกกำลังกายแบบแอโรบิกเพื่อสุขภาพก็เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพทำให้ทรหดทรงดี ร่างกายยืดหยุ่นได้ดี

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 1)

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

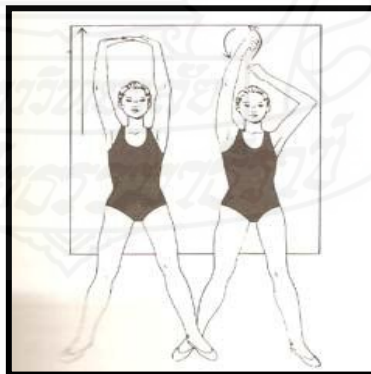
กิจกรรม เรื่องการเต้นแอโรบิกเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ

การปฏิบัติกิจกรรม

1. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม
2. ให้นักศึกษาร่วมกันคิดท่าเต้นแอโรบิก โดยใช้รูปแบบท่าทางจากภาพตัวอย่างประกอบ

ภาพที่ 1 การบริหารคอ

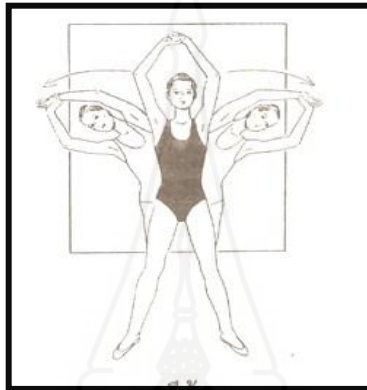

ภาพที่ 2 การบริหารส่วนบน

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 2)

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ภาพที่ 3 การบริหารสีข้าง

ภาพที่ 4 การบริหารท่ายืน

3. เขียนบันทึกลงในแบบฝึกปฏิบัติ

- 1) ให้นักศึกษาใส่หมายเลขลำดับใต้ภาพว่านำภาพใดมาใช้ในการประกอบการ
เต็นก่อน-หลัง ตามลำดับ

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

เฉลยกิจกรรม

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

1. นักศึกษาเต้นแอโรบิก โดยใช้รูปแบบท่าทางจากภาพตัวอย่างประกอบตามความสนใจของตนเองโดยนำภาพทั้ง 4 ภาพมาประกอบในการเต้นแอโรบิก
2. ตรวจสอบโดยนำผลงานที่ทำให้ครูผู้สอนทำการตรวจสอบ

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องพอสังเขปลงในแบบฝึกปฏิบัติ

1. สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึงอะไร
2. คุณลักษณะของสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์เป็นอย่างไร
3. ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร
4. ลักษณะของผู้ที่มีรูปร่างภายนอกที่แสดงว่ามีสุขภาพดีควรเป็นอย่างไร
5. การออกกำลังกายที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางคือการทำกายแบบใด

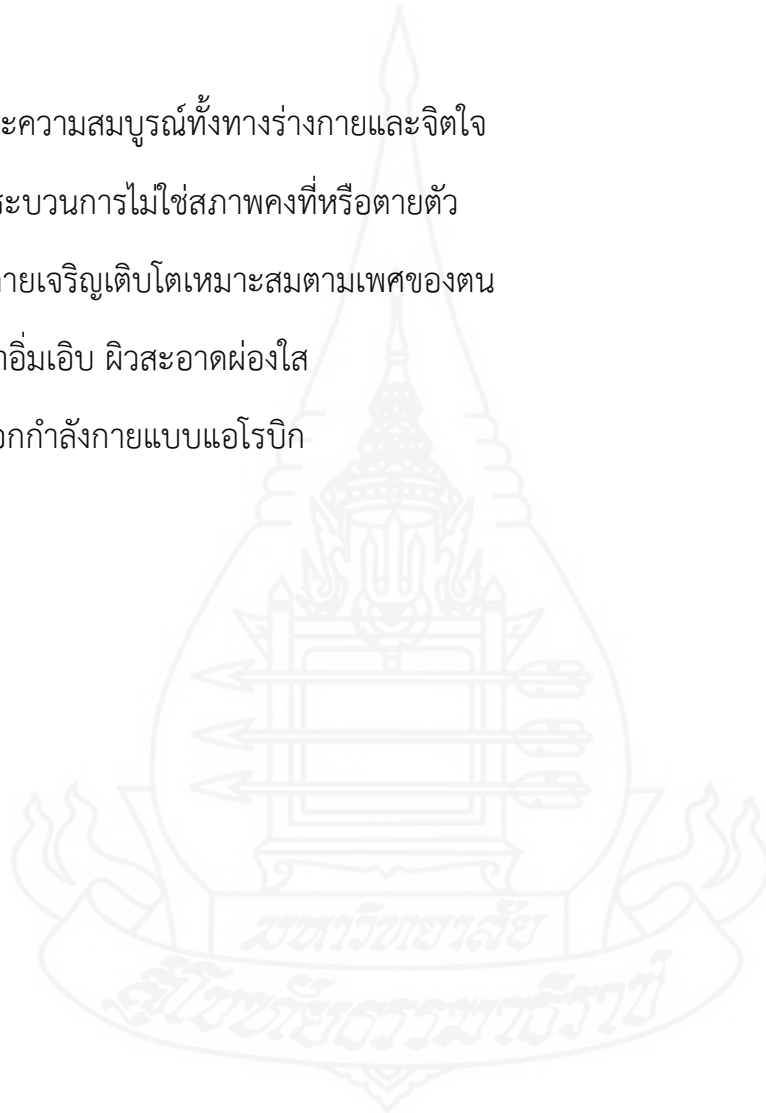

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

1. สภาวะความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. เป็นกระบวนการไม่ใช่สภาพคงที่หรือตายตัว
3. มีร่างกายเจริญเติบโตเหมาะสมตามเพศของตน
4. ไบหน้าอ้อมเอิบ ผิวสะอาดผ่องใส
5. การออกกำลังกายแบบแอโรบิก

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 3 กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
2. อ่านบัตรกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามกิจกรรม เรื่อง ก้าวทันกิริยามารยาท
3. อ่านบัตรคำถามแล้วตอบลงในทำแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้นักศึกษาเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลยเข้าซองแล้ว เก็บสื่อการสอนทุกประเภทให้เรียบร้อยก่อนย้ายไปเรียนศูนย์อื่น

ห้ามหยิบ เอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งติดมือไป ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 1)

ศูนย์ที่ 3 กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

การปรากฏตัวท่ามกลางชุมชนนั้นควรจะต้องมีมารยาท โดยอาภักดิ์กิริยาท่าทางที่แสดงออกขณะอยู่ต่อหน้าชุมชน ต้องสดชื่นแจ่มใส ไม่หม่นหมอง สง่า ผ่าเผย กระฉับกระเฉง มีชีวิตจิตใจ อย่ำแสดงอาการหงอยเหงา เชื่องซึม ซึ่งจะเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่สง่างาม ไม่น่าประทับใจ

1. กิริยาท่าทางเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

กิริยาท่าทางที่ดีเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพประกอบด้วย

1.1 การแสดงออกของสีหน้า ตลอดจนแววตาให้สอดคล้องกับอารมณ์ ให้เป็นธรรมชาติ ข้อบกพร่องที่มักพบในการแสดงสีหน้า คือการวางสีหน้าเคร่งขรึม หรือบูดบึ้งมากเกินไป ฉะนั้นแสดงสีหน้าต้องสอดคล้องกับเวลา สถานที่ และโอกาสต่างๆ

1.2 การใช้สายตา สายตาเป็นสื่อสำคัญยิ่ง เช่น ในการพูด ขณะพูด ผู้พูดควรจับตามองผู้ฟัง ด้วยสายตาอันแจ่มใส โดยการประสานสายตาไปยังผู้ฟัง สายตามีความสำคัญในการพูด จึงต้องฝึกมองผู้ฟังอยู่ตลอดเวลาขณะที่พูด

1.3 การเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวกิริยาท่าทางต่างๆ ต่อหน้าชุมชน ต้องพยายามเคลื่อนไหวอย่างซำงๆ และมีขอบเขต คือ ไม่กางขาหรือกางแขนกว้าง และเร็วเกินไป การเคลื่อนไหว การเดิน อย่ำให้เป็นการลูกลีลุกลน

1.4 การใช้มือประกอบท่าทาง การพูดในที่ชุมชน นอกจากใช้สีหน้า แววตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวแล้วสิ่งทีสำคัญก็คืการใช้มืออย่างไรจึงจะถูก รู้สึกเกะกะ บางครั้งเอาไปไขว้หลังหรือล้วงกระเป๋า ลูบโน่น เกานี่ ซึ่งเป็นการใช้มืออย่างไม่ถูกต้อง การใช้มือประกอบท่าทางการพูดเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ เพราะจะช่วยเสริมสร้างการพูดให้น่าสนใจได้ โดยใช้แสดงท่าทางประกอบการพูด กระตุ้นความรู้สึกของผู้ฟังได้ดียิ่งขึ้น

1.5 การออกเสียง เสียงในการพูดในที่ประชุม ควรจะเป็นเสียงที่ดังและชัดเจน การออกเสียง ถ้อยคำตัว ร ล คำควบกล้ำทีถูกต้องจะนำไปสู่การพูดที่ดี

1.6 การเน้นเสียงหนักเบา ควรเน้นเสียงหนักเบาตามเนื้อเรื่องตามธรรมชาติ การย่ำเสียง ให้ตรงกับถ้อยคำ วลี ทีเน้นว่ามีความสำคัญหรือสร้างอารมณ์ให้คล้อยตาม ส่วนประโยคอื่นหรือวรรค อื่นๆ ทีไม่มีความสำคัญก็ออกเสียงธรรมดา

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 2)

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

1.7 การเปลี่ยนระดับเสียงดัง ค่อย เร็ว ช้า เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการพูด ควรพยายามเปลี่ยนระดับเสียงให้ดัง ปานกลาง ค่อยสลับไปโดยสังเกตว่า เมื่อได้พูดดั่งนานพอสมควรแล้ว ให้ลองเปลี่ยนเสียงค่อย บางคำบางประโยคแล้วเปลี่ยนเป็นดังหรือปานกลางสลับกันไป หรือจากการพูดเร็วเป็นพูดช้าบ้าง

2. การวางท่าทางในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

2.1 การวางท่าทางการยืน ควรยืนลำตัวตรง ยึดอกให้สูง ตั้งหลังตรง การยืนเป็นทางการ คือ การยืนตรง น้าหนักทิ้งลงที่ศูนย์กลาง การยืนที่สง่างามของผู้หญิง คือ การยืนแบบเข้มนาฬิกาเวลา 10 โมง และบ่าย 2 โมง ถ้าเป็นผู้ชายยืนแบบตัวตรง แยกเท้าออกจากกันเล็กน้อยหรือยืนตัวตรงขาชิดกัน แยกปลายเท้าออกเล็กน้อย ขณะยืนให้แขม่วหน้าท้อง เพื่อดึงสะโพก เอวและแผ่นหลังให้ตั้งขึ้น

2.2 การวางท่าทางการนั่ง ใช้ต้นขา หรือน่อง ในการแตะเก้าอี้ นั่งตัวตรง หลังไม่แตะพนักเก้าอี้ นั่งเท้าชิดกัน เข้าชิด ขาตั้งตรง หากใส่กระโปรงสั้นให้ประสานมือไว้ที่ตัก ไม่ควรโยกเก้าอี้ไปข้างหน้า หรือข้างหลัง ห้ามถอดรองเท้าขณะที่นั่งเก้าอี้เด็ดขาด ขณะนั่งอย่าปล่อยให้ศีรษะ และคอตก พยายามนั่งให้ตัวตรง

2.3 การวางท่าทางการเดิน กระดุกสันหลังยึดตรง ไม่ค้อมงอ เขิงกรานยึดตรง หัวเข้าและเท้ายึดตรงไป ปลายเท้าแยกเฉียงจากกันเล็กน้อย ระยะการก้าวอย่าง ขึ้นอยู่กับความสูงของแต่ละคน การเดินที่ถูกต้องนั้นจะต้องลงน้ำหนักไปที่ส้นเท้า ทุกครั้งที่ก้าว ส้นเท้าจะต้องแตะพื้นก่อนแล้วค่อยก้าวเท้าอีกข้างตามมา จะทำให้การเดินรู้สึกนุ่มนวล ห้ามเดินสายสะโพก อย่าก้าวเท้ายาว

ภาพที่ 1 การยืน

ภาพที่ 2 การนั่ง

ภาพที่ 3 การเดิน

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 3)

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

3. มารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

มารยาท เป็นองค์ประกอบสำคัญของบุคลิกภาพ ผู้ที่ได้รับการอบรมมาดีย่อมจะก้าวเข้าสู่สังคมได้อย่างสง่างาม เผย สร้างความมั่นใจ มีความเป็นเสน่ห์ สามารถเข้าสังคมได้ทุกสังคม คนมีมารยาทงดงามนั้นเสมือนมีเสน่ห์ที่ไม่ต้องเสียเงินไปซื้อหามา ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ การแสดงออกของมารยาทของแต่ละบุคคลนั้น จะชี้ให้เห็นถึงการอบรมเลี้ยงดู การแสดงออกกิริยาท่าทาง วาจา ควรตั้งใจไว้ให้ถูกก่อนสิ่งอื่นใดทั้งหมด เพราะเมื่อจิตใจคิดไปในทางที่ดีงาม ท่าทางก็จะแสดงออกดังนี้

- 1) มีกิริยาวาจา สุภาพ เรียบร้อยอ่อนโยนต่อชนทุกชั้น
- 2) ตกแต่งร่างกาย ด้วยเสื้อผ้า ตลอดจนใบหน้าและทรงผมให้ถูกระเบียบ สมส่วนแต่พองาม สุภาพเหมาะสม
- 3) อิริยาบถอยู่ในท่าธรรมดา ไม่ฝืน แต่สุภาพ ไม่แข็งกระด้าง ไม่ตีเสมอ ไม่ตื่นกลัว
- 4) การแสดงมารยาทไม่จำเป็นต้องซ้ำเกินควร และไม่ลุกลกจนขาดความเรียบร้อยงดงาม

สรุป กิริยาท่าทางเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ มีส่วนสำคัญให้บุคคลที่กำลังสนทนาด้วยรู้สึกประทับใจประกอบไปด้วยการแสดงออกของสีหน้า สายตา การเคลื่อนไหว การใช้มือประกอบท่าทางการออกเสียงต่างๆ สำหรับการวางท่าทางในการพัฒนาบุคลิกภาพก็สำคัญไม่แพ้กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิริยามารยาทในการยืน นั่ง เดิน เป็นของคู่คนไทยมานาน การมีมารยาทแบบไทยๆ วาจาสุภาพ เรียบร้อย อิริยาบถไม่แข็งกระด้าง เป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งคนไทยควรประพฤติและปฏิบัติให้ถูกต้องตามโอกาสต่างๆ

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

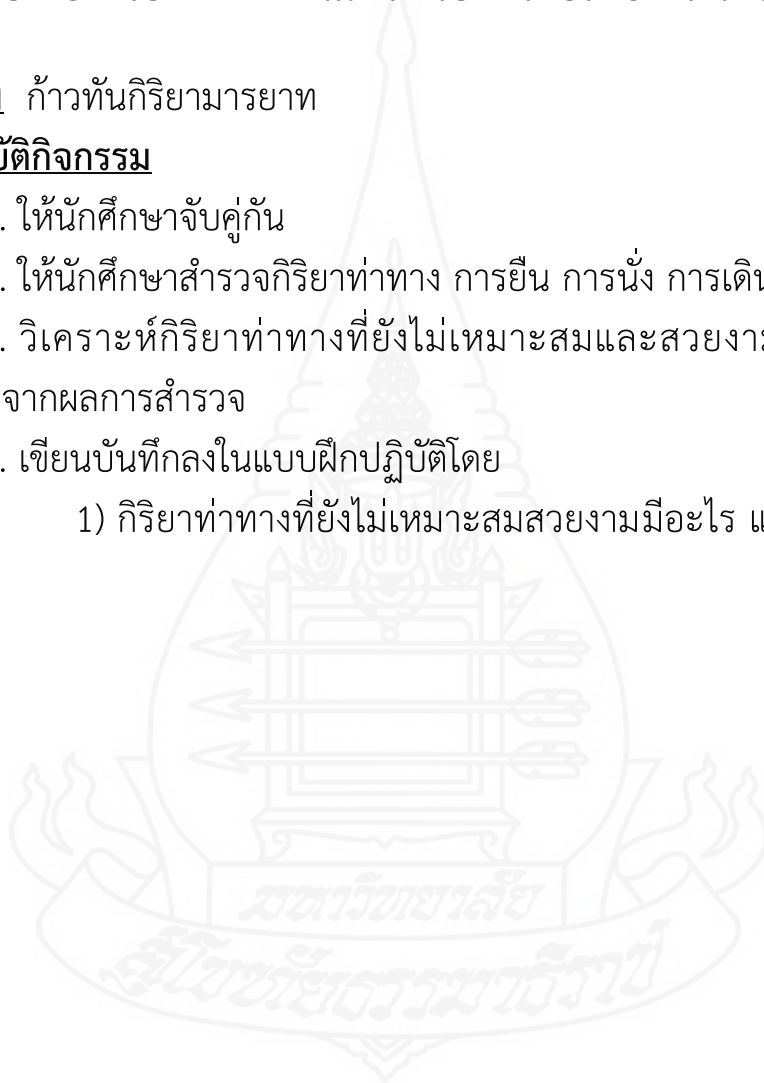
บัตรกิจกรรม

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

กิจกรรม ก้าวทันกิริยามารยาท

การปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาจับคู่กัน
2. ให้นักศึกษาสำรวจกิริยาท่าทาง การยืน การนั่ง การเดิน ของเพื่อน
3. วิเคราะห์กิริยาท่าทางที่ยังไม่เหมาะสมและสวยงาม และสิ่งที่ต้องปรับปรุงจากผลการสำรวจ
4. เขียนบันทึกลงในแบบฝึกปฏิบัติโดย
 - 1) กิริยาท่าทางที่ยังไม่เหมาะสมสวยงามมีอะไร และต้องปรับปรุงอย่างไร

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

เฉลยกิจกรรม

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

บันทึกรายงานความคืบหน้าแล้วบอกให้เพื่อนทราบ

กิริยาท่าทาง	กิริยาท่าทางที่ไม่เหมาะสม	การปรับปรุงกิริยาท่าทาง
การยืน	1. ยืนหลังค่อมงอ 2. ยืนห่อไหล่	1. ยืนลำตัวตรง 2. ยืดอกให้สูง
การนั่ง	1. นั่งหลังแตะพนักเก้าอี้ 2. นั่งแยกหัวเข่า	1. นั่งลำตัวตรง 2. นั่งหัวเข้าชิด
การเดิน	1. ก้าวเท้ายาว 2. เดินสายสะโพก	1. ลงน้ำหนักไปที่ส้นเท้า 2. เขิงกรานยืดตรง

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

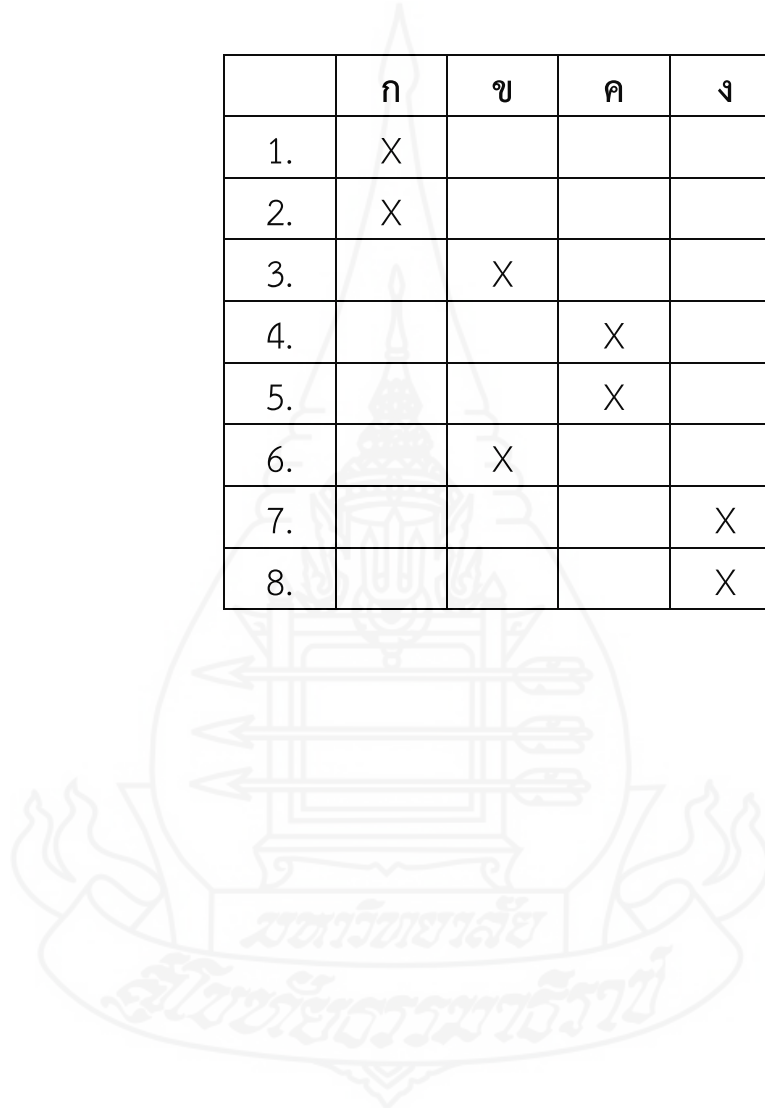
- ลักษณะท่าทางขณะอยู่ต่อหน้าชุมชนควรเป็นอย่างไร
ก. มีชีวิตจิตใจ ข. เชื่องซึม ค. ใช้คำพูดไม่สุภาพ ง. หงอยเหงา
- ข้อใดเป็นการแสดงออกของสีหน้าที่ไม่เหมาะสมกับกิริยาท่าทาง
ก. บูดบึ้ง ข. ยิ้มแย้ม ค. หน้าเฉย ง. หัวเราะ
- กิริยาใดต่อไปนี้มีความสำคัญต่อการพูดในที่ชุมชน
ก. การยืน ข. สายตา ค. การเดิน ง. การแต่งกาย
- การใช้มือประกอบท่าทางในการพูดมีความสำคัญอย่างไรต่อผู้ฟัง
ก. ทำให้พูดเร็วขึ้น ข. ทำให้ผู้ฟังเข้าใจ
ค. กระตุ้นความรู้สึกของผู้ฟัง ง. เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- ข้อใดเป็นการวางท่าทางการยืนที่ถูกต้อง
ก. การยืนเอามือไขว้หลัง ข. การยืนและหย่อนขา
ค. การยืนลำตัวตรง ยืดอกให้สูง ง. การยืนและก้มหลัง
- ข้อใดเป็นลักษณะการวางท่าทางการยืน
ก. น้ำหนักทิ้งลงส้นเท้า ข. หลังตั้งตรง
ค. แยกเท้าออก 45 องศา ง. เท้าชิดกัน
- กิริยามารยาทในการเดินควรเป็นอย่างไร
ก. เดินก้าวสั้นๆ ข. เดินก้าวยาวๆ ค. เดินก้มหลัง ง. เดินก้าวให้เหมาะสม
- มารยาทไทยในการพัฒนาบุคลิกภาพควรเป็นอย่างไร
ก. ตีเสมอ ข. แข็งกระด้าง ค. รีบร้อน ง. ธรรมดาไม่ตื่นกลัว

วิชา การพัฒนาคุณภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาคุณภาพ

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

	ก	ข	ค	ง
1.	X			
2.	X			
3.		X		
4.			X	
5.			X	
6.		X		
7.				X
8.				X

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง การเสริมสร้างกิจนิสัยและทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
2. อ่านบัตรกิจกรรม แล้วปฏิบัติตามกิจกรรม เรื่อง ทายนิสัยจากพฤติกรรม
3. อ่านบัตรคำถาม ตอบลงในทำแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลยเข้าซองแล้ว เก็บสื่อการสอนทุกประเภทให้เรียบร้อยก่อนย้ายไปเรียนศูนย์อื่น

ห้ามหยิบ เอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งติดมือไป ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 1)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

การศึกษาลักษณะการกระทำ หรือพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นภายหลัง หรือสั่งสมให้มีขึ้นจนเป็นความประพฤติปฏิบัติที่เคยชิน อาจเป็นเพราะความชอบหรือความเชื่อ การลอกแบบ การเลียนแบบ หรือเกิดจากความต้องการทางจิตใจที่เป็นธรรมชาติซึ่งได้แก่ นิสัย และกิริยาท่าทาง

1. ความหมายของลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ลักษณะนิสัย เป็นเครื่องกำหนดความประพฤติของบุคคล อันเกิดจากประสบการณ์ เมื่อกระทำซ้ำๆ จนคุ้นเคย กลายเป็นลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล และลักษณะนิสัยส่วนตัวที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน จุดมุ่งหมายเพียงเพื่อต้องการเอาชนะ เช่น

1. นิสัยทำลาย คือ ชอบแต่ทำลาย ไม่ชอบสร้าง ไม่อยากให้ใครดีกว่า อิจฉาริษยา
2. นิสัยหยาบ คือ ทำอะไรหยาบๆ สุกเอาเผากิน ขาดความรอบคอบ นึกจะทิ้งกะทิ้ง
3. นิสัยเฉื่อยชา คือ ปล่อยตัวให้ตกต่ำ ชอบทำลายของสวยๆ งามๆ แต่งกายรุ่มร่าม
4. นิสัยหลบเลี่ยง คือ ไม่ชอบทำงาน หนักไม่เอาเบาไม่สู้ ไม่รับผิดชอบงาน

ผลดีวันประกันพรุ่ง

2. การพัฒนาลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

โดยทั่วไปคนเราย่อมรู้จักตัวเอง และรู้จักนิสัย จิตใจของตัวเองดีกว่าคนอื่น แม้บางครั้งจะถูกต่อว่า เป็นเรื่องเล็กน้อย การปรับปรุงตนเอง มีหลักง่ายๆ ในการพัฒนาจิตใจและนิสัย โดยยึดหลัก **ยเพื่อสุขภาพ** ได้แก่ ยิ้มแย้ม เยือกเย็น ยืดหยุ่น ยกย่อง ยินยอม แยกแยะ ยืนหยัด

ลักษณะนิสัยที่ควรพัฒนา และแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นคือ

1. นิสัยขี้ลืม วิธีแก้ไขปรับปรุงคือ จดบันทึก หมั่นฝึกทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านไปแต่ละวัน ฝึกหัดเป็นผู้มีสมาธิ

2. นิสัยไม่มีความรับผิดชอบ วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ เขียนแผนงาน และโครงการที่จะทำได้ กำหนดงานที่ต้องทำเป็นขั้นตอน และทำตามนั้น รับผิดชอบในเวลารวดเร็ว ติดตามประเมินผลงานจากการถามความคิดเห็น

3. หน้าตาบูดบึ้ง วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ นึกถึงเรื่องตลกขบขัน ผ่อนคลายความเครียดด้วยการ ออกกำลังกาย ฟังเพลง พยายามหาโอกาสคุยกับเพื่อน และสร้างอารมณ์ขัน

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 2)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

4. ขอบตำหนิตีดยนคนอื่น วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ มองโลกในแง่ดี ลดละความโลภ โกรธ หลง พยายามพูดถึงสิ่งที่ดี มองข้ามข้อบกพร่องของคนอื่น

5. อารมณ์เสียบ่อยๆ วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ ต้องใจเย็น พยายามนับหนึ่งถึงร้อย หันเหตความสนใจไปจากสิ่งที่รบกวนอารมณ์ พาตัวเองออกไปเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมนั้น

3. การเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

การเสริมสร้างความมั่นใจเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เริ่มจากการที่เรารู้จักตัวเอง เข้าใจตัวเอง รู้ว่าตัวเรามีจุดเด่นจุดด้อยตรงไหน ยอมรับความสามารถของตนเองว่าทำได้ดี บางอย่างมีข้อจำกัดทำไม่ได้ การฝึกคิดถึงสิ่งต่าง ๆ โดยยึดหลักเหตุผลและความเหมาะสมจะทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น

วิธีสร้างความมั่นใจให้กับตนเองอย่างง่าย ๆ

1. นึกถึงทองคำแห่งในตัวเองเสมอ ๆ คือให้นึกถึงความดีและความเก่งที่เคยทำได้เสมอ ๆ แม้จะทำได้เพียงเล็กน้อยก็ใช้ได้ เช่น เคยช่วยคนยากจน เคยช่วยสัตว์ที่ลำบาก เคยทำบุญ

2. ฝึกหัดตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ คนจะเลือกตัดสินใจแตกต่างกันตามประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ความกลัว หลักง่าย ๆ ในการตัดสินใจคือ ให้เลือกทำในสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรม และให้ผนวกความรักเพื่อนมนุษย์เข้าไปด้วย

3. ลดความกลัว คนจะนึกถึงความกลัวจนไม่กล้าตัดสินใจและไม่มั่นใจตัวเอง จงลดความกลัว โดยการนึกถึงคำว่า “กล้า” ให้บ่อยขึ้น

4. เลิกสงสัยตัวเอง ในกรณีที่ตัดสินใจแล้วได้ผลไม่น่าพอใจ หรือคิดว่าตัดสินใจผิดน่าจะตัดคำว่า “สงสัย” ออกจากคำพูดหรือความคิดเสีย ควรใช้คำว่า “เห็นอกเห็นใจ” จะดีกว่า

5. เลิกเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น ทั้งกับคนที่ดีกว่าหรือกับคนที่ด้อยกว่า เพราะถ้าเปรียบเทียบกับคนอื่น ทั้งกับคนที่เด่นกว่าหรือด้อยกว่า จะไม่รักตัวเองในที่สุด สติปัญญา เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องอาศัยการฝึกฝนช่วยให้เกิดความสามารถได้

ดังนั้น สังคมไทยมีคนที่มั่นใจตัวเองมากขึ้น กล้าตัดสินใจและลงมือทำสิ่งที่เหมาะสม และรับผิดชอบต่อการกระทำได้มากขึ้น

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเนื้อหา (แผ่นที่ 3)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ

สรุป นิสัยเป็นเครื่องกำหนดบุคลิกภาพของบุคคล และใช้เป็นแนวทางในการศึกษานิสัยของคน
เหล่านั้น รวมทั้งของตัวเอง ควรมีการพัฒนาลักษณะนิสัยพร้อมกับวิธีแก้ไขตลอดจนการนำไป
ประยุกต์ใช้ สำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งการเสริมสร้างความมั่นใจ ต้องเข้าใจตัวเองและมีวิธีสร้าง
ความมั่นใจให้กับตนเองโดยฝึกหัดตัดสินใจ ลดความกลัวไม่เปรียบเทียบกับคนอื่นทำให้มีความ
มั่นใจในตนเองมากขึ้น

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 1)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

กิจกรรม ทายนิสัยจากพฤติกรรม

การปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาอ่านข้อความจากแบบประเมินดังต่อไปนี้

ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อข้างล่าง แล้วนำตัวเลขที่บอกระดับความมากน้อยของลักษณะนิสัย ของท่านดังต่อไปนี้ ใส่ในช่องว่างให้ตรงกับช่องคำตอบ

0	=	ไม่จริงเลย	1	=	ไม่ค่อยจริง
2	=	จริงเพียงเล็กน้อย	3	=	จริงพอสมควร (ปานกลาง)
4	=	จริงค่อนข้างมาก	5	=	จริงมาก
6	=	จริงที่สุด			

- 1. ข้าพเจ้าเป็นคนชอบคิดทบทวนอยู่เสมอ
- 2. ข้าพเจ้าจะปิดไฟทุกครั้งก่อนกลับบ้าน
- 3. ข้าพเจ้าเป็นคนจริงจังกับชีวิต
- 4. ข้าพเจ้าเป็นคนชอบทำงานให้เสร็จทันเวลา
- 5. ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ
- 6. ข้าพเจ้าชอบฟังเพลง
- 7. ข้าพเจ้าชอบวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็น
- 8. ข้าพเจ้าเป็นคนมั่นใจในตนเองสูง
- 9. ข้าพเจ้าจะหงุดหงิดทุกครั้งที่มีคนแนะนำสั่งสอน
- 10. ข้าพเจ้าชอบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.

หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

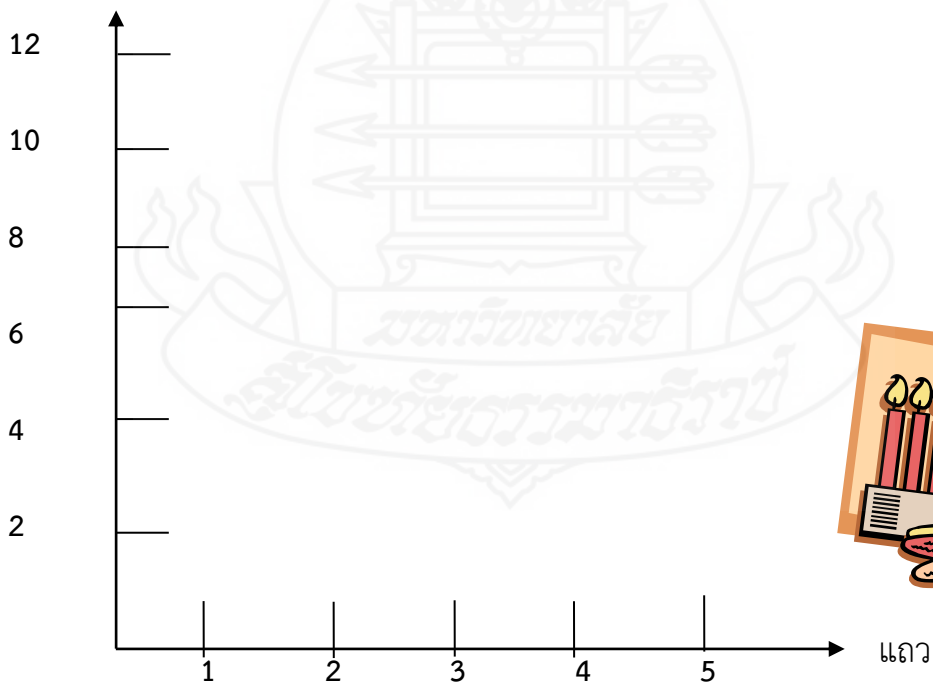
บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 2)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ตารางประเมินนิสัย

นำคะแนนมาใส่ให้ตรงกับลำดับข้อคำถาม			รวมคะแนน
1.	2.	แถว 1 =	
3.	4.	แถว 2 =	
5.	6.	แถว 3 =	
7.	8.	แถว 4 =	
9.	10.	แถว 5 =	

คะแนนรวม

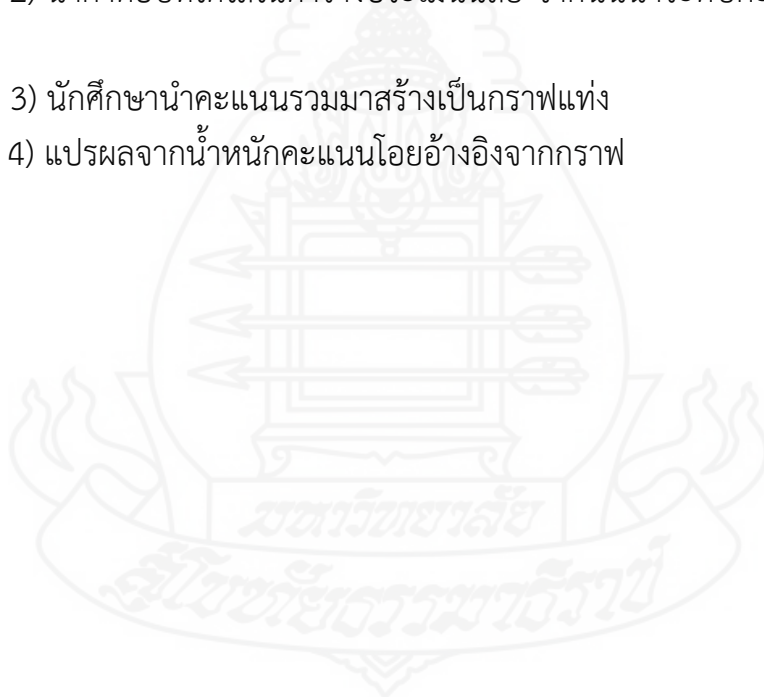
วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิก

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 3)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ

2. เขียนบันทึกลงในแบบฝึกปฏิบัติ

- 1) เมื่ออ่านข้อคำถามจากแบบประเมินแล้วใส่คำตอบตามระดับนิสัยของท่านที่เป็นจริง ลงในช่องคำตอบ
- 2) นำคำตอบที่ได้ใส่ในตารางประเมินนิสัย จากนั้นนำระดับคะแนนมารวมกันในแนวนอน
- 3) นักศึกษานำคะแนนรวมมาสร้างเป็นกราฟแท่ง
- 4) แปรผลจากน้ำหนักคะแนนโดยอ้างอิงจากกราฟ

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวความคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

เฉลยกิจกรรม

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

1. แปลผลจากน้ำหนักคะแนนโดยอิงจากกราฟ ว่ามีการฝึกกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

การแปลผลจากกราฟ

ระดับคะแนน 0-4 คือ ควรปรับปรุงตัวเอง

ระดับคะแนน 5-12 คือ ไม่ต้องปรับปรุง

การอ้างอิงการแปลผลในการพัฒนาลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพกรณีระดับคะแนน 0-4 ที่ต้องปรับปรุงนิสัยคือ

แถวที่ 1 นิสัยขี้ลืม วิธีแก้ไขปรับปรุงคือ จัดบันทึก หมั่นฝึกทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านไปแต่ละวัน ฝึกหัดเป็นผู้มีสมาธิ

แถวที่ 2 นิสัยไม่มีความรับผิดชอบ วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ เขียนแผนงาน และโครงการที่จะทำได้ กำหนดงานที่ต้องทำเป็นขั้นตอน และทำตามนั้น รีบทำให้เสร็จในเวลารวดเร็ว ติดตามประเมินผลงานจากการถามความคิดเห็น

แถวที่ 3 หน้าตาบูดบึ้ง วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ นึกถึงเรื่องตลกขบขัน ผ่อนคลายความเครียด ด้วยการออกกำลังกาย ฟังเพลง พยายามหาโอกาสคุยกับเพื่อน และสร้างอารมณ์ขัน

แถวที่ 4 ชอบตำหนิตีเสียนคนอื่น วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ มองโลกในแง่ดี ลดละความโลภ โกรธ หลง พยายามพูดถึงสิ่งที่ดี มองข้ามข้อบกพร่องของคนอื่น

แถวที่ 5 อารมณ์เสียบ่อยๆ วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ ตั้งใจเย็น พยายามนับหนึ่งถึงร้อย หันเหตความสนใจไปจากสิ่งที่ยึดกุมอารมณ์ พาตัวเองออกไปเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมนั้น

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

จงเติมคำตอบต่อไปนี้ให้ให้ได้ใจความสมบูรณ์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

1. นิสัยการทำลาย คือ

.....

2. วิธีแก้ไขลักษณะนิสัยขี้ลืม คือ

.....

3. วิธีการแก้ไขปรับปรุงกรณีอารมณ์เสียบ่อยๆ คือ

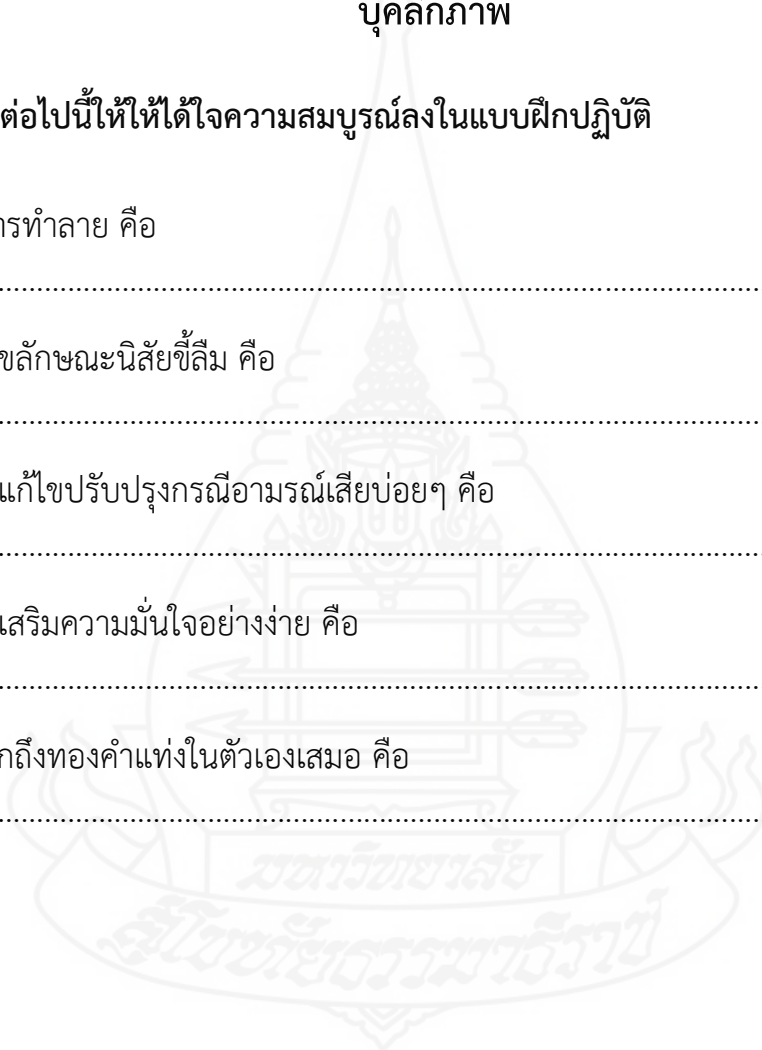
.....

4. วิธีการเสริมความมั่นใจอย่างง่าย คือ

.....

5. การนึกถึงทองคำแท่งในตัวเองเสมอ คือ

.....

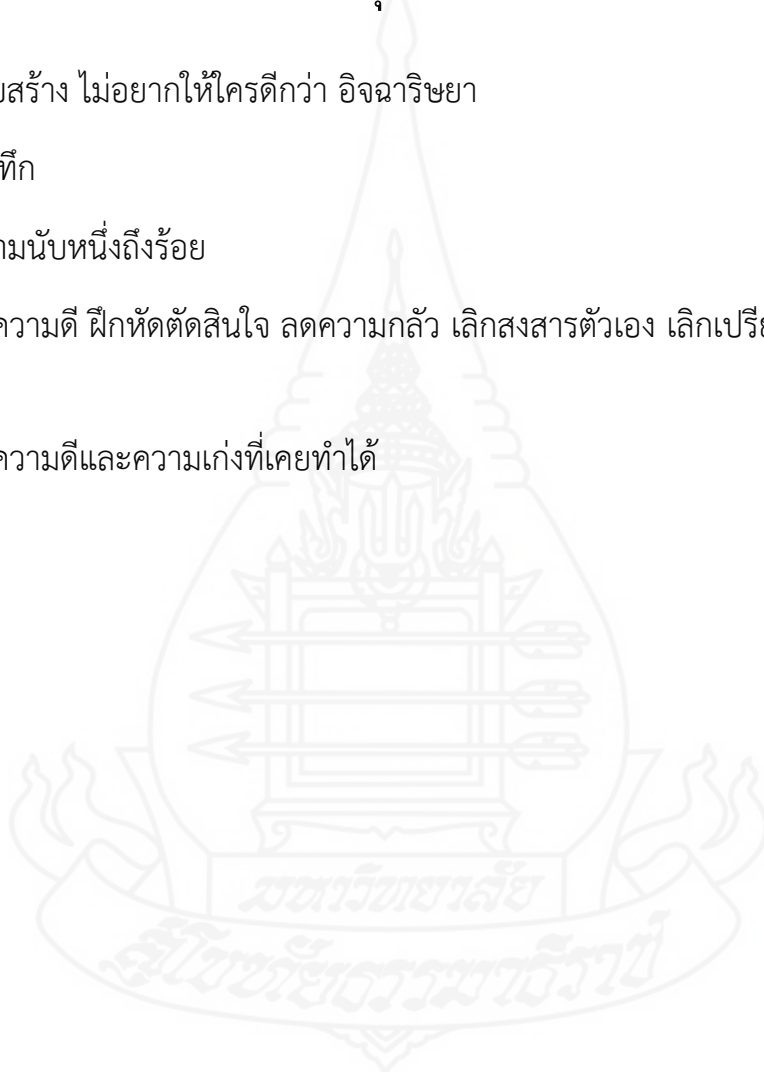

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

1. ไม่ชอบสร้าง ไม่อยากให้ใครดีกว่า อิจฉาริษยา
- 2) จดบันทึกร
- 3) พยายามนับหนึ่งถึงร้อย
- 4) นึกถึงความดี ฝึกหัดตัดสติใจ ลดความกลัว เลิกสงสารตัวเอง เลิกเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น
- 5) นึกถึงความดีและความเก่งที่เคยทำได้

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรคำสั่ง

ศูนย์สำรวจ การวิเคราะห์ตนเอง “ลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเอง”
โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ด้วยความ
ตั้งใจ

1. อ่านบัตรกิจกรรมแล้ว บอกลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเอง

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้นักศึกษาเก็บบัตร และสื่อการ
สอนทุกประเภทให้เรียบร้อยก่อนย้ายไปเรียนในศูนย์อื่น

เมื่อศูนย์ใดว่างให้ศูนย์สำรวจเข้าศูนย์ที่ว่างทันที

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ ระดับ ปวช.
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

บัตรกิจกรรม

ศูนย์สำรอง เรื่อง การวิเคราะห์ตนเอง“ลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของ
ตนเอง”

ชื่อกิจกรรม รายการวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเอง

การดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาเขียนลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเอง

ตัวอย่างเช่น

บุคลิกภาพที่ดี	บุคลิกภาพที่ไม่ดี
1. เป็นคนมีความมั่นใจในตนเอง	1. เดินหลังงอ
2. เป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส	2. พูดเสียงแข็ง

2. เขียนลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีของตนเองลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ภาคที่ 3

แบบฝึกปฏิบัติ

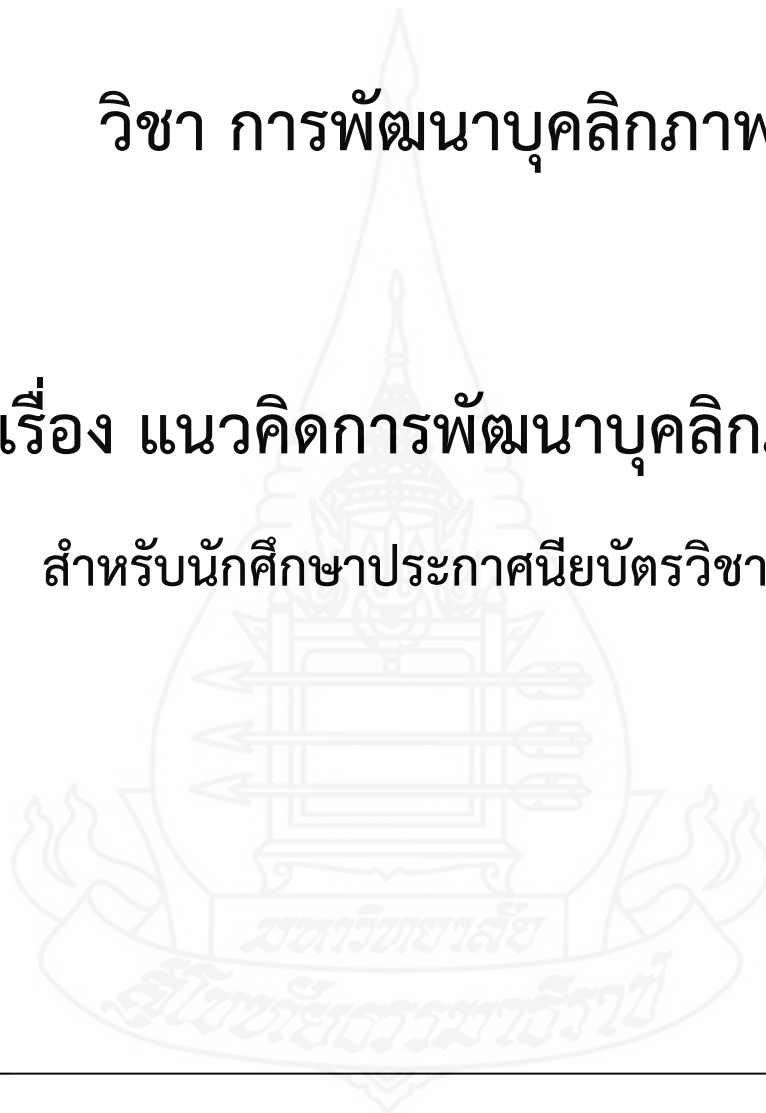

แบบฝึกปฏิบัติ

วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ

เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชื่อ.....

รหัสนักศึกษา.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้มี จำนวน 10 ข้อ ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายกากบาท ลงในกระดาษคำตอบ โดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การแต่งกายเพื่อเสริมบุคลิกภาพ หมายถึง อะไร
 - ก. การสวมใส่เสื้อผ้าเครื่องประดับซึ่งเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้พบเห็น
 - ข. การสวมใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยม
 - ค. การสวมใส่เครื่องประดับหรูหรา
 - ง. การสวมใส่เสื้อผ้าสีฉูดฉาด
2. ข้อใด **ไม่ใช่** แนวทางการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ
 - ก. เหมาะสมกับฤดูกาล
 - ข. ร่างกายต้องสะอาด
 - ค. ความเหมาะสมกับยุคสมัย
 - ง. ประพรมน้ำหอมให้สดชื่น
3. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า “สุขภาพดี”
 - ก. การที่ร่างกายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
 - ข. สภาวะความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 - ค. การที่ร่างกายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและดำรงชีวิตในสังคมได้ดี
 - ง. การที่ร่างกายแข็งแรง จิตใจเบิกบาน มีความสามารถทำงานได้วันละ 8 ชั่วโมง
4. ข้อใดเป็นลักษณะของผู้มีสุขภาพร่างกายดี
 - ก. อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
 - ข. อยู่ร่วมกับผู้อื่น
 - ค. เจริญเติบโตตามพัฒนาการที่กำหนด
 - ง. ขยันขันแข็ง
5. ข้อใดเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิกด้วยวิธีการที่ถูกต้อง
 - ก. เคลื่อนร่างกายเฉพาะเท้า
 - ข. รับประทานอาหารก่อนออกกำลังกาย
 - ค. การออกกำลังกายให้มีการเคลื่อนไหวทุกส่วน
 - ง. การใช้อุปกรณ์เสริมต่างๆช่วยในการออกกำลังกาย
6. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของกรีฑาท่างเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ
 - ก. รูปร่างหน้าตา
 - ข. การแสดงออกทางสีหน้า
 - ค. การปฏิบัติงาน
 - ง. การรับประทานอาหาร

7. ทำยื่นแสดงกิริยาที่เหมาะสมได้แก่ข้อใด

- ก. ยื่นท่าตรงมือแนบลำตัว
ค. ยื่นเอามือไขว้หลัง

- ข. ยื่นกอดอก
ง. ยื่นกางขาเล็กน้อย

8. ลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึง อะไร

- ก. การกระทำที่แสดงออก
ค. การปฏิบัติตนเอง

- ข. เครื่องกำหนดความประพฤติของบุคคล
ง. การยอมรับในสังคม

9. ข้อใดไม่เป็นหลักของวิธีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยยึดหลัก ย เพื่อสุขภาพ

ก. ยิ้มแย้ม

ข. เยือกเย็น

ค. ยินยอม

ง. ยิ่งยวด

10. คำว่า “กล้าแสดงออก” ในการพัฒนาบุคลิกภาพสัมพันธ์กับสิ่งใด

ก. ลักษณะนิสัย

ข. การปฏิบัติตน

ค. ความมั่นใจในตนเอง

ง. การตัดสินใจ

**กระดาษคำตอบของ
แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่องแนวคิดการพัฒนาศิลปะ**

ชื่อ..... รหัสนักศึกษา.....

คำสั่ง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบโดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

	ก	ข	ค	ง
1.	X			
2.		X		
3.			X	
4.			X	
5.			X	
6.		X		
7.	X			
8.		X		
9.				X
10.			X	

บัตรกิจกรรม

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

“การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ”

ให้นักศึกษาเลือกภาพบุคคลที่กำหนดให้ว่าบุคคลใดในภาพแต่งกายน่าเป็นแบบอย่างเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

1. วิเคราะห์บุคคลที่มีกรแต่งกายที่น่าเป็นแบบอย่างเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

.....

.....

.....

2. ระบุเหตุผลที่เลือกบุคคลตัวอย่าง

.....

.....

.....

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 1 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

1. จงอธิบายความหมายของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพมาพอสังเขป

.....

.....

.....

2. หลักของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

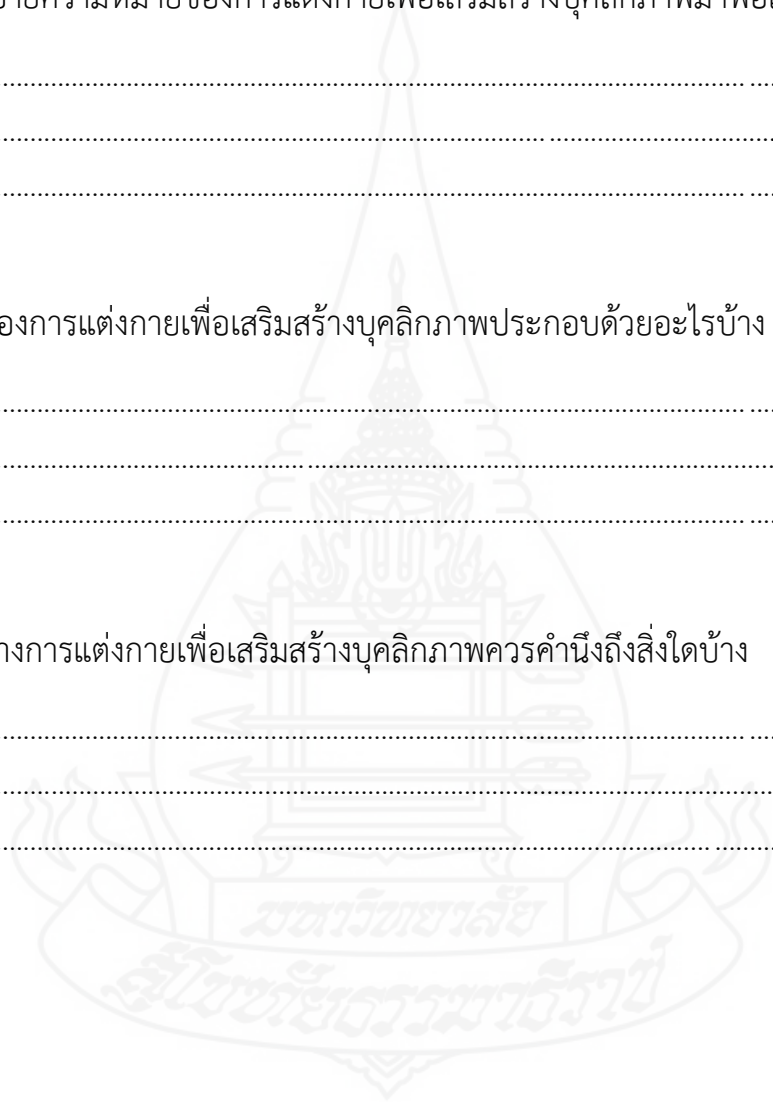
.....

3. แนวทางการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพควรคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

.....

.....

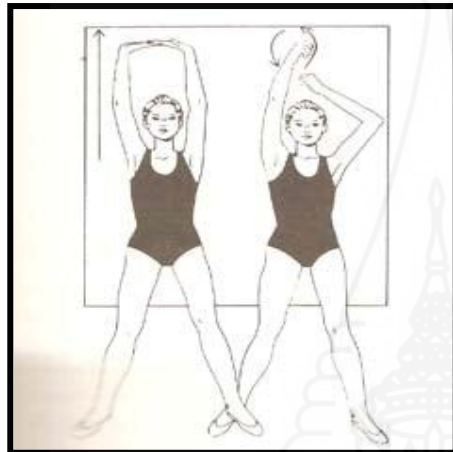
.....

บัตรกิจกรรม

ศูนย์ที่ 2 การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

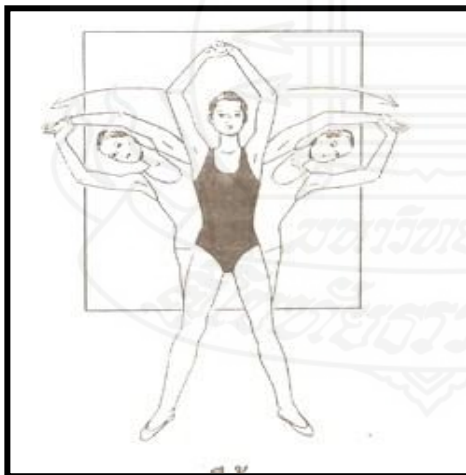
ให้นักศึกษาใส่หมายเลขลำดับใต้ภาพว่านำภาพใดมาใช้ในการประกอบการต้นก่อน-หลัง ตามลำดับ

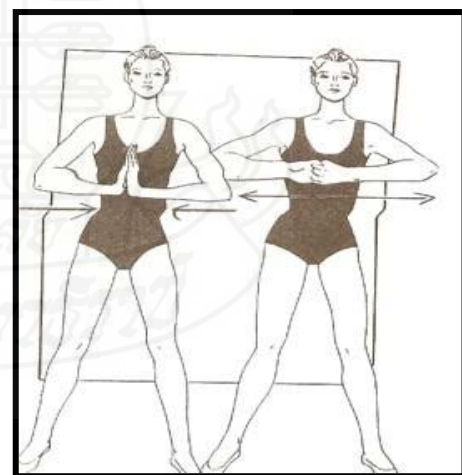
ลำดับที่

ลำดับที่

ลำดับที่

ลำดับที่

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 2 สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องพอสังเขปลงในแบบฝึกปฏิบัติ

1. สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

2. คุณลักษณะของสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

4. ลักษณะของผู้ที่มีรูปร่างภายนอกที่แสดงว่ามีสุขภาพดีควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5. การออกกำลังกายที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางคือการออกกำลังกายแบบใด

.....

.....

.....

บัตรคำถาม**ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ**

จงอธิบายกิริยาท่าทางที่ยังไม่เหมาะสมสวยงามมีอะไร และต้องปรับปรุงอย่างไร
ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

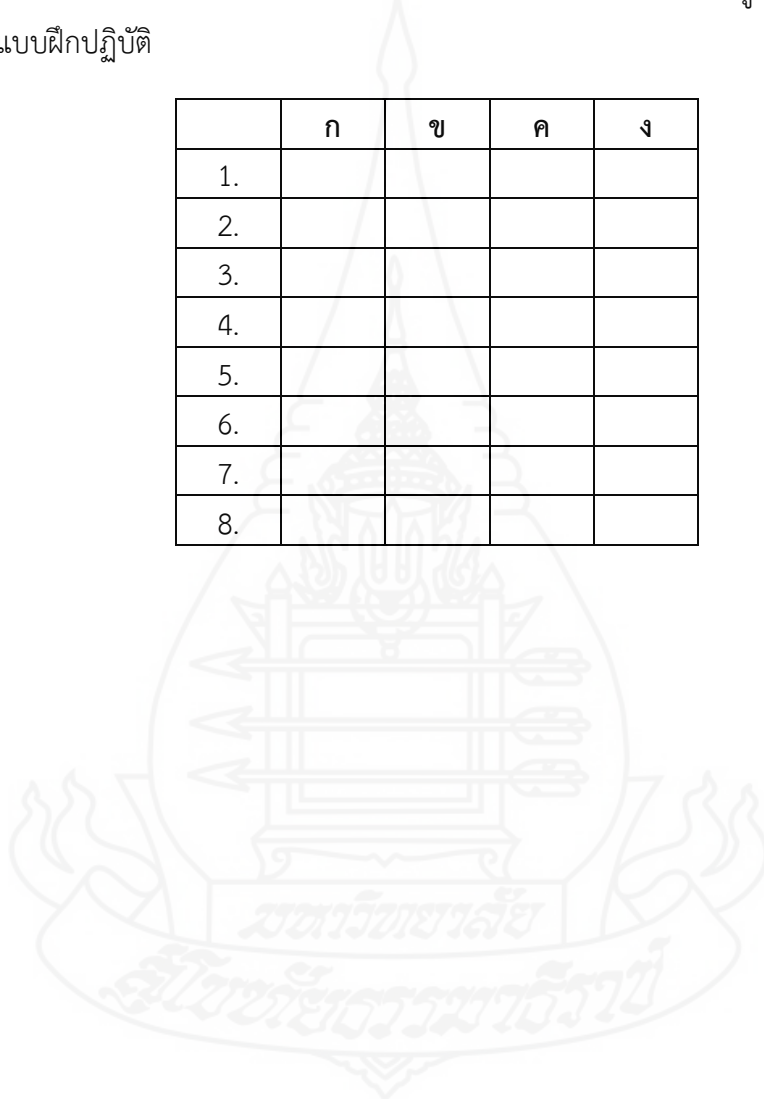
จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

- ลักษณะท่าทางขณะอยู่ต่อหน้าชุมชนควรเป็นอย่างไร
 - มีชีวิตจิตใจ
 - เซื่องซึม
 - ใช้คำพูดไม่สุภาพ
 - หงอยเหงา
- ข้อใดเป็นการแสดงออกของสีหน้าที่ไม่เหมาะสมกับกิริยาท่าทาง
 - บุคบี้
 - ยิ้มแย้ม
 - หน้าเฉย
 - หัวเราะ
- กิริยาใดต่อไปนี้มีสำคัญต่อการพูดในที่ชุมชน
 - การยืน
 - สายตา
 - การเดิน
 - การแต่งกาย
- การใช้มือประกอบท่าทางในการพูดมีความสำคัญอย่างไรต่อผู้ฟัง
 - ทำให้พูดเร็วขึ้น
 - ทำให้ผู้ฟังเข้าใจ
 - กระตุ้นความรู้สึกของผู้ฟัง
 - เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- ข้อใดเป็นการวางท่าทางการยืนที่ถูกต้อง
 - การยืนเอามือไขว้หลัง
 - การยืนและหย่อนขา
 - การยืนลำตัวตรง ยึดอกให้สูง
 - การยืนและก้มหลัง
- ข้อใดเป็นลักษณะการวางท่าทางการยืน
 - น้ำหนักทิ้งลงสันเท้า
 - หลังตั้งตรง
 - แยกเท้าออก 45 องศา
 - เท้าชิดกัน
- กิริยามารยาทในการเดินควรเป็นอย่างไร
 - เดินก้าวสั้นๆ
 - เดินก้าวยาวๆ
 - เดินก้มหลัง
 - เดินก้าวให้เหมาะสม
- มารยาทไทยในการพัฒนาบุคลิกภาพควรเป็นอย่างไร
 - ตีเสมอ
 - แข็งกระด้าง
 - รีบร้อน
 - ธรรมดาไม่ตื่นกลัว

บัตรกิจกรรม**ศูนย์ที่ 3 กิริยา ท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ**

คำสั่ง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบโดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในแบบฝึกปฏิบัติ

	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 1)
ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา
บุคลิกภาพ

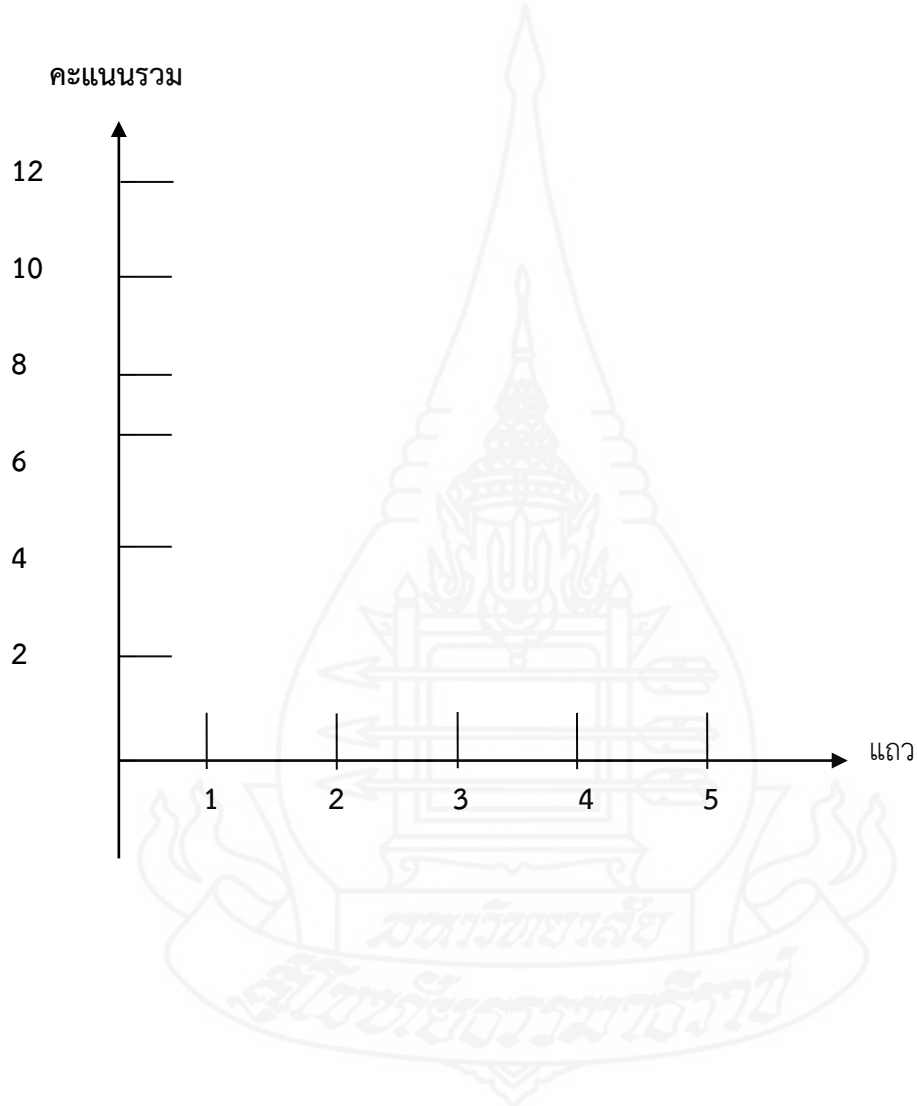
ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความแต่ละข้อข้างล่าง แล้วนำตัวเลขที่บอกระดับความมากน้อยของลักษณะนิสัยของท่านดังต่อไปนี้ ใส่ในช่องว่างให้ตรงกับช่องคำตอบ นำคะแนนรวมมาสร้างเป็นกราฟแท่ง

0	=	ไม่จริงเลย	1	=	ไม่ค่อยจริง
2	=	จริงเพียงเล็กน้อย	3	=	จริงพอสมควร (ปานกลาง)
4	=	จริงค่อนข้างมาก	5	=	จริงมาก
6	=	จริงที่สุด			
- 1. ขาพเจ้าเป็นคนชอบคิดทบทวนอยู่เสมอ
 - 2. ขาพเจ้าจะปิดไฟทุกครั้งก่อนกลับบ้าน
 - 3. ขาพเจ้าเป็นคนจริงจังกับชีวิต
 - 4. ขาพเจ้าเป็นคนชอบทำงานให้เสร็จทันเวลา
 - 5. ขาพเจ้าเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ
 - 6. ขาพเจ้าชอบฟังเพลง
 - 7. ขาพเจ้าชอบวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็น
 - 8. ขาพเจ้าเป็นคนมั่นใจในตนเองสูง
 - 9. ขาพเจ้าจะหยุดคิดถึงทุกครั้งที่มีคนแนะนำสั่งสอน
 - 10. ขาพเจ้าชอบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

นำคะแนนมาใส่ให้ตรงกับลำดับข้อความ			รวมคะแนน
1.	2.	แถว 1 =	
3.	4.	แถว 2 =	
5.	6.	แถว 3 =	
7.	8.	แถว 4 =	
9.	10.	แถว 5 =	

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 2)
ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา
บุคลิกภาพ

ให้นักศึกษานำคะแนนรวมมาสร้างเป็นกราฟแท่ง

บัตรกิจกรรม (แผ่นที่ 3)

ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ

การแปรผลจากกราฟ

ระดับคะแนน 0-4 คือ ควรปรับปรุงตัวเอง

ระดับคะแนน 5-12 คือ ไม่ต้องปรับปรุง

การอ้างอิงการแปรผลในการพัฒนาลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพกรณีระดับคะแนน 0-4 ที่ต้องปรับปรุงนิสัยคือ

แถวที่ 1 นิสัยขี้ลืม วิธีแก้ไขปรับปรุงคือ จดบันทึก หมั่นฝึกทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านไปแต่ละวัน ฝึกหัดเป็นผู้มีสมาธิ

แถวที่ 2 นิสัยไม่มีความรับผิดชอบ วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ เขียนแผนงาน และโครงการที่จะทำไว้ กำหนดงานที่ต้องทำเป็นขั้นตอน และทำตามนั้น รีบทำให้เสร็จในเวลารวดเร็ว ติดตามประเมินผลงานจากการถามความคิดเห็น

แถวที่ 3 หน้าตาบูดบึ้ง วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ นึกถึงเรื่องตลกขบขัน ผ่อนคลายความเครียด ด้วยการออกกำลังกาย ฟังเพลง พยายามหาโอกาสคุยกับเพื่อน และสร้างอารมณ์ขัน

แถวที่ 4 ชอบตำหนิติเตียนคนอื่น วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ มองโลกในแง่ดี ลดละความโลภ โกรธ หลง พยายามพูดถึงสิ่งที่ดี มองข้ามข้อบกพร่องของคนอื่น

แถวที่ 5 อารมณ์เสียบ่อยๆ วิธีแก้ไขปรับปรุง คือ ต้องใจเย็น พยายามนับหนึ่งถึงร้อย หันเห
ความสนใจไปจากสิ่งที่รบกวนอารมณ์ พาตัวเองออกไปเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมนั้น

บัตรคำถาม
ศูนย์ที่ 4 การเสริมสร้างกิจนิสัย และทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อพัฒนา
บุคลิกภาพ

จงเติมคำต่อไปนี้ให้ให้ได้ใจความสมบูรณ์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

1. นิสัยการทำลาย คือ

.....

2. วิธีแก้ไขลักษณะนิสัยชั่วร้าย คือ

.....

3. วิธีการแก้ไขปรับปรุงกรณีอารมณ์เสียบ่อยๆ คือ

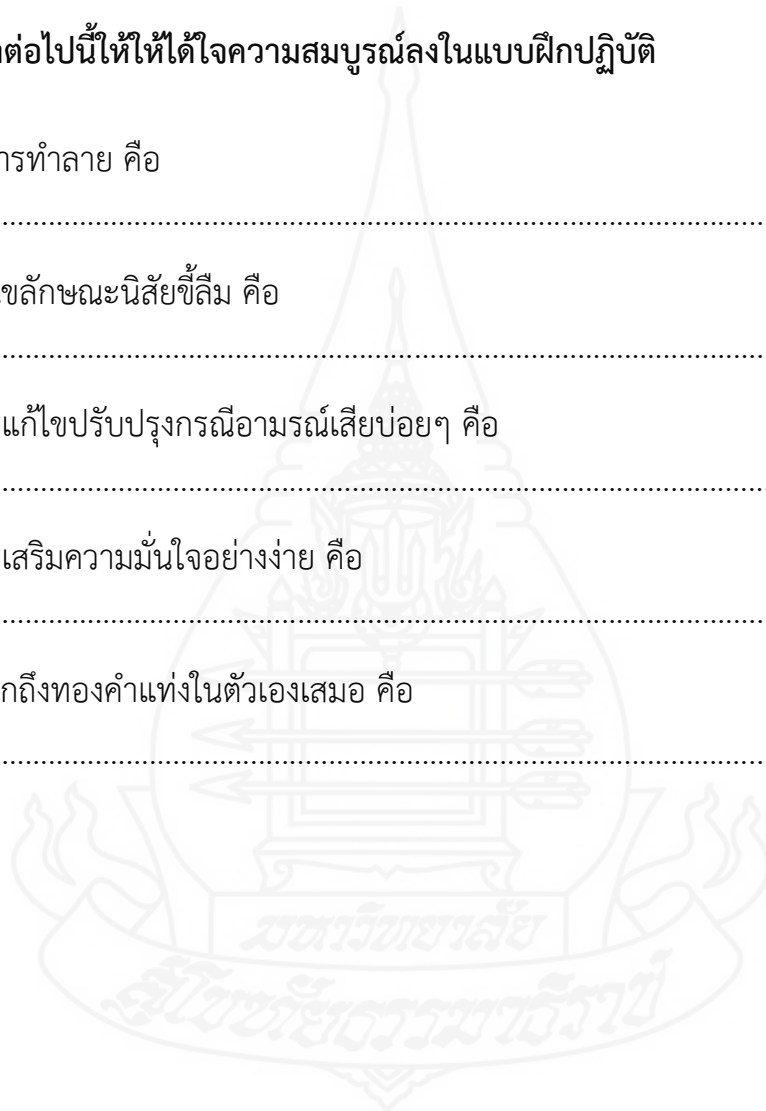
.....

4. วิธีการเสริมความมั่นใจอย่างง่าย คือ

.....

5. การนึกถึงทองคำแท่งในตัวเองเสมอ คือ

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หน่วยที่ 2 เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้มี จำนวน 10 ข้อ ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายกากบาท ลงในกระดาษคำตอบ โดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- การสวมใส่เสื้อผ้าเครื่องประดับซึ่งเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้พบเห็น หมายถึงอะไร
 - การแต่งกายเพื่อเสริมบุคลิกภาพ
 - การแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานที่
 - การแต่งกายตามสมัยนิยม
 - การแต่งกายให้ถูกต้องตามกาลเทศะ
- การตรวจสอบสภาพร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าคือหลักการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ด้านใด
 - ความสะอาด
 - ความทันสมัย
 - ความสะอาด
 - การมีภาวะผู้นำ
- สภาวะความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจเป็นผลมาจากข้อใด
 - การกินอยู่อย่างพอดี
 - ร่างกายแข็งแรง
 - สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์
 - ดำรงชีวิตในสภาพอย่างเหมาะสม
- ข้อใดแสดงลักษณะของการเจริญเติบโตตามพัฒนาการที่กำหนด
 - สุขภาพร่างกายดี
 - อยู่ในสังคมเป็นสุข
 - กระฉับกระเฉง
 - ปราศจากโรคภัย
- การเคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วนประกอบจังหวะเพลงเป็นการออกกำลังกายแบบใด
 - การวิ่ง
 - การเต้นแอโรบิก
 - การว่ายน้ำ
 - การเดิน
- ข้อใด **ไม่** เป็นองค์ประกอบของกิริยาท่าทางเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ
 - การใช้สายตา
 - การแกว่งแขนขณะเดิน
 - การใช้มือประกอบท่าทางการพูด
 - การเน้นเสียงหนักเบา
- ข้อใดเป็นการแสดงกิริยาท่าทางต่อหน้าชุมชนอย่างถูกต้อง
 - นายเอมีสีหน้าเคร่งขรึมขณะพูด
 - นายบีเดินไปมาขณะพูด
 - นายซีแสดงท่าทางโมโหในขณะที่มีคำถามในที่ประชุม
 - นายดีแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและทักทายค 126 ที่ประชุม

8. ลักษณะนิสัยตามข้อใดเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

- ก. ไม่อยากให้ใครได้ดี
- ค. ขาดความรอบคอบ

- ข. ส่งเสริมคนอื่นให้ก้าวหน้า
- ง. ทำอะไรแบบขอไปวันๆ

9. ยิ้มแย้มเป็นหลักของวิธีการพัฒนาบุคลิกภาพด้านใด

- ก. การแต่งกาย
- ค. การพัฒนาลักษณะนิสัย

- ข. กิริยาท่าทาง
- ง. การส่งเสริมความมั่นใจ

10. ข้อใดบ่งบอกถึงการพัฒนาบุคลิกภาพด้านความมั่นใจในตนเอง

- ก. นายดำกล้าแสดงออกต่อหน้าชุมชน
- ค. นายขาวฝากนายเขียวซื้อของให้ทุกครั้ง

- ข. นายแดงจะทำอะไรต้องรอนายดำ
- ง. ทุกครั้งที่นายพิทำงานต้องมีเพื่อนช่วยทำ

**กระดาษคำตอบของ
แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ**

ชื่อ..... รหัสนักศึกษา.....

คำสั่ง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบโดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.	X			
2.			X	
3.		X		
4.	X			
5.		X		
6.				X
7.				X
8.		X		
9.			X	
10.	X			

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ทดสอบประสิทธิภาพแล้วสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.3.2 นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.3.3 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ ในระดับมาก

1.4 การดำเนินการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 300 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้วิจัยนำมาทำสอบ มีจำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 2 แนวความคิดการพัฒนาศิลปะ (2) แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบบคู่ขนาน จำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.58-0.75 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.75 และค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.94 และแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.54-0.67 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.50-0.75 และค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.95 และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่า จำนวน 15 ข้อ และแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ประเภท ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

1.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ไปทดสอบหาประสิทธิภาพเบื้องต้น ดำเนินการ ดังนี้ (1) เตรียมสถานที่ คือ ห้องเรียน วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 10 คน จัดมูมนั่งสวด มุมอุปกรณ์ เพื่อทำกิจกรรม (2) วันเวลาที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพ หน่วยที่ 2 แนวความคิดการพัฒนาศิลปะ วันที่ 10 มิถุนายน 2556 , วันที่ 8 กรกฎาคม 2556 และวันที่ 14 สิงหาคม 2556 จำนวน 3 ชั่วโมง ใช้เวลาตั้งแต่ 08.30 - 11.30 น. (3) ขั้นตอนการทดลองประกอบด้วย การประเมินก่อนเรียน นำเข้าสู่กิจกรรม ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปบทเรียน และประเมินหลังเรียน (4) ผู้วิจัยเก็บแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบฝึกปฏิบัติ ของนักศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพ และ(5) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักศึกษาในการทดสอบแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในการทดสอบแบบภาคสนาม

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

1.5 ผลการวิจัย

จากการวิจัยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาศิลปะ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะ สรุปผลจากการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ผลการหาประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาการพัฒนาศิลปะ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะ มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.67/80.32$ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.5.2 ผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5.3 ผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ อยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.1 ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากบัตรต่างๆ ที่ใช้ในชุดการสอนเป็นสื่อการสอนที่ให้ความรู้ ดังนี้

2.1.1 บัตรคำถาม ผู้วิจัยได้ออกแบบบัตรคำถามโดยนำเนื้อหาสาระมาให้ให้นักศึกษาทำในรูปแบบ ปรนัย เลือกข้อถูก-ผิด และให้เหตุผลข้อที่ถูกเพราะอะไร และผิดเพราะอะไร บัตรคำถามมีการตกแต่งด้วยสีสดใสสวยงาม ในประเด็นนี้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่าบัตรคำถามช่วยวัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาที่เรียนจากบัตรเนื้อหา มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับหลักการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนของ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540 : 89-93) กล่าวว่า บัตรคำถามเป็นการถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนได้จากการอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน คำถามที่ถามต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.1.2 บัตรเนื้อหา ผู้วิจัยได้ออกแบบบัตรเนื้อหาโดยใช้ภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ เนื้อหาที่มีความกะทัดรัด ไม่มากจนเกินไป ไม่ซ้ำซ้อน และมีการสรุปอยู่ส่วนท้ายของบัตรเนื้อหา ทำให้นักศึกษาไม่เบื่อหน่ายต่อการอ่าน ทำให้จดจำเนื้อหาได้มากขึ้น ในประเด็นนี้จากการสังเกตพบว่า นักศึกษามีความสนใจ และสามารถอ่านและสรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้องจากบัตรเนื้อหา จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจว่าบัตรเนื้อหาช่วยให้ได้รับความรู้ตรงตามหัวเรื่องที่เรียนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) สอดคล้องกับหลักการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนของชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สีนสกุล (2520: 151-156) กล่าวว่า เนื้อหาที่นำมาบรรจุในบัตรเนื้อหาควรสั้นกะทัดรัด แต่ไม่รวบรัดจนเกินไป และใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.1.3 บัตรกิจกรรม ผู้วิจัยได้ออกแบบบัตรกิจกรรม เป็นกิจกรรมง่ายๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหา มีการนำภาพตัวอย่างมาประกอบในการทำงาน ลักษณะกิจกรรมให้ลงมือปฏิบัติทำ โดยนำความรู้ที่เรียนจากบัตรเนื้อหาทำกิจกรรม อีกทั้งนักศึกษาได้ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกัน ในประเด็นนี้จากการสอบถามความพึงพอใจ พบว่า บัตรกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้นำความรู้มาทำกิจกรรมกลุ่มได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$)

สอดคล้องกับหลักการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ของวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540: 89-93) กล่าวว่า บัตรกิจกรรมมีกิจกรรมให้นักศึกษาทำก่อนตอบคำถาม เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้เรียนจากบัตรเนื้อหา ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับสมาชิกในกลุ่มไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียน และมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น

2.2 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ .05 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องมาจากคุณภาพของบัตรต่างๆ ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนจากบัตรเนื้อหาโดยตรง และได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มตามบัตรกิจกรรม นักศึกษานำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการตอบคำถามในบัตรคำถาม สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากการลงมือทำด้วยตนเอง และการเรียนจากกลุ่ม จึงทำให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ในประเด็นนี้สอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2548:1-25) ได้กล่าวว่าการนำปรัชญาพิพัฒนาการนิยมมาใช้ในการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้เรียนนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิตจริง บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นอิสระห้องเรียนน่าอยู่เพิ่มขึ้น

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะบัตรเนื้อหาช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามหัวเรื่อง อีกทั้งหลังจากศึกษาจากบัตรเนื้อหาแล้ว ยังมีบัตรกิจกรรมซึ่งทำให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพเพิ่มขึ้น ส่วนบัตรคำถามช่วยให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ประสิทธิภาพของสื่อในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้จึงทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้นักศึกษาทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้คะแนนดี จึงเห็นประโยชน์ของการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจชุดการสอนในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ มีข้อเสนอแนะ 2 ประการดังนี้ (1) ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และ(2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพตามที่ได้ทดสอบประสิทธิภาพไว้ ควรดำเนินการดังนี้

3.1.1 จากการวิจัยการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา พบว่า ผลการ

ทดสอบประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้น อาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถนำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่องนี้ไปใช้ได้

3.1.2 ในการทดลองการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้มีการเตรียมสถานที่ที่ใช้คือ มุมหนังสือ ป้ายนิเทศ และป้ายแสดงคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผู้สอนที่ใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาศิลปะภาพไปใช้ต้องคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพซึ่งประกอบด้วย มุมหนังสือ ป้ายนิเทศ และป้ายแสดงคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3.1.3 การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ต้องคำนึงการจัดกลุ่มนักศึกษา โดยให้จัดแต่ละกลุ่มมีผลการเรียนคละระดับกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนดี และปานกลาง ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีผลการเรียนอ่อน

3.1.4 ก่อนการใช้ชุดการสอนในแต่ละครั้ง ควรแนะนำนักศึกษาในการใช้บัตรต่างๆ และแจกแบบฝึกปฏิบัตินักศึกษา คนละ 1 เล่ม ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจกระบวนการเรียนและนักศึกษามีแบบฝึกปฏิบัติเป็นเอกสารส่วนตัวเพื่อทำกิจกรรมได้ครบถ้วนในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ทำให้การเรียนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

3.1.5 การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาศิลปะภาพ ต้องใช้ตามขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบศูนย์เรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประเมินตนเองก่อนเรียน ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรมการเรียน ขั้นที่ 4 สรุปผลการเรียน และขั้นที่ 5 ประเมินตนเองหลังเรียน

3.1.6 ในระหว่างเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาศิลปะภาพ ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละคนในการทำงานกลุ่ม และให้ความช่วยเหลือในกรณีที่นักศึกษาค้นนั้นมีปัญหาในเรื่องการเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ว่า บัตรเฉลยช่วยให้นักศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องจากบัตรคำถามอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในหน่วยอื่น แต่เปลี่ยนลักษณะของบัตรเฉลยให้อธิบายคำตอบที่ถูกต้อง และกรณีที่เป็นบัตรคำถามที่เป็นเลือกตอบ ให้อธิบายตัวเลือกแต่ละตัวว่ามีความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องในเรื่องใด จะช่วยให้นักศึกษามีความพึงพอใจในบัตรเฉลยมาก ที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้นส่งผลให้นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น

3.2.2 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ คือ การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทำให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น นักศึกษาชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.75) ดังนั้น ควรจะได้มีการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในรายวิชาสุขศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาที่คล้ายกับวิชา การพัฒนาศิลปะภาพ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพราะชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีประโยชน์ต่อนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาปฏิบัติงานกลุ่มได้ ทำให้มีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน และกล้าแสดงความคิดเห็น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา (2546) *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545* (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาบัญชี กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545* (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม เล่มที่ 1. ม.ป.ท.
- _____ (2552) *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กอแก้ว เพชรบุตร (2523) “การสื่อสารการวิชามนุษย์กับสังคม สำหรับนิสิตระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามโครงการทั่วไป ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิดานันท์ มลิทอง (2548) *เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน (2545) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545* กรุงเทพมหานคร พรึกหวาน กราฟฟิค
- จิรภรณ์ ศิริประเสริฐ (2540) *เอกสารคำสอนเกมเบ็ดเตล็ด ภาควิชาพลศึกษาและสันทนาการ* สาขาศึกษาศาสตร์ ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา
- ฉัตรแก้ว ฮาตระวัง (2532) “การสร้างชุดการสอนวิชาเขียนแบบเครื่องกล เรื่อง การอ่านแบบ ภาพประกอบ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาเครื่องกลสถาบัน ราชมงคล” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ชนาธิป พรกุล (2543) *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชม ภูมิภาค (2528) *เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ประสานมิตร
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520) *มิติที่ 3-นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2521) *ระบบสื่อการสอน* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2523) “นวัตกรรมการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา* หน้าที่ 11-15 หน้า 118-198 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2523) “กระบวนการสันนิเวนาการและระบบสื่อการสอน” ใน *เอกสารการสอน ชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา* หน้าที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2523) “นวัตกรรมการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร การศึกษา* หน้าที่ 11-15 หน้า 118-198 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2529) *เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร นำอั่งการพิมพ์

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2543) “กระบวนการสันนิเวนาการและระบบสื่อการสอน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา* หน่วยที่ 2 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุตา จริยากุล (2533) “นวัตกรรมการศึกษา (1)” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา* หน่วยที่ 11 พิมพ์ครั้งที่ 2
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ บุญเลิศ ส่องสว่าง และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2550) “ชุดการเรียนรู้การสอน”
ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้การสอน* หน่วยที่ 14
หน้าที่ 14-15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา ลินสกุล (2520) *ระบบสื่อการสอน*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522) *หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา* กภาพสินธุ์
ประสานการพิมพ์
- ทรงเดช หล้าพันธ์ (2533) “การสร้างชุดการสอนวิชางานเชื่อมพลาสติก เรื่องการเชื่อมพลาสติกด้วย
ลมร้อน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 กรมอาชีวศึกษา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ทิตนา แคมมณี (2545) *ศาสตร์การสอน* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2552) *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บำรุง ไตรรัตน์ (2527) *วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ* นครปฐม มหาวิทยาลัย
ศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์
- บุญแก้ว ควรหาเวช (2543) *นวัตกรรมทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 4 นนทบุรี นนทบุรีพริ้นติ้ง
บุญชม ศรีสะอาด (2553) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ประหยัด จีรวรพงศ์ (2522) *หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
อมรการพิมพ์
- เป็รื่อง กุมุท (2518) *ชุดการสอน* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- พีระพงษ์ บุญศิริ และมาลี สุรพงศ์ (2536) กรุงเทพมหานคร โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์
- ภรณ์ ทรราชพัฒนกุล (2529) *เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา* บุรีรัมย์ เรวัตการพิมพ์
- มนตรี มงคล (2534) “การสร้างชุดการสอน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นของเครื่องวัด ที่ควบคุมด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชา
ครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ

- มานิช ภูวปัญญาสิริ (2533) “การสร้างชุดการสอนปฏิบัติวิชางานฝึกฝีมือ 1 เรื่องงานเจาะและงานตัดเกลียวด้วยมือ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 กรมอาชีวศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ล้วน สายยศ (2545) “ระเบียบวิธีการวิจัยบางประการเพื่อการวิจัย” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 4 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* กรุงเทพมหานคร แอล.ที.เพรสการพิมพ์
- วาสนา ชาวหา (2525) *เทคโนโลยีทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร กราฟิคอาร์ต
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540) “ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนาสร* หน่วยที่ 3 หน้าที่ 64-101 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525) *การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ธเนศวรการพิมพ์
- ศรณรินทร์ ไชยบุรี (2545) *ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ครูต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการสอนแบบการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง* กรุงเทพมหานคร แอนดิมิเดีย
- เชก ทองอ่อน (2532) *ชุดการสอนงานโลหะแผ่นเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิจัยและพัฒนาครุอาชีวศึกษา
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2534) “การสร้างและพัฒนาเครื่องมือด้านพุทธิพิสัย” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา* หน่วยที่ 10 หน้าที่ 562-579 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สันทัต ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525) *การใช้สื่อการสอน* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร พีระพัฒนา
- _____ (2552) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2552) *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2552) *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) *19 วิธีจัดการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์

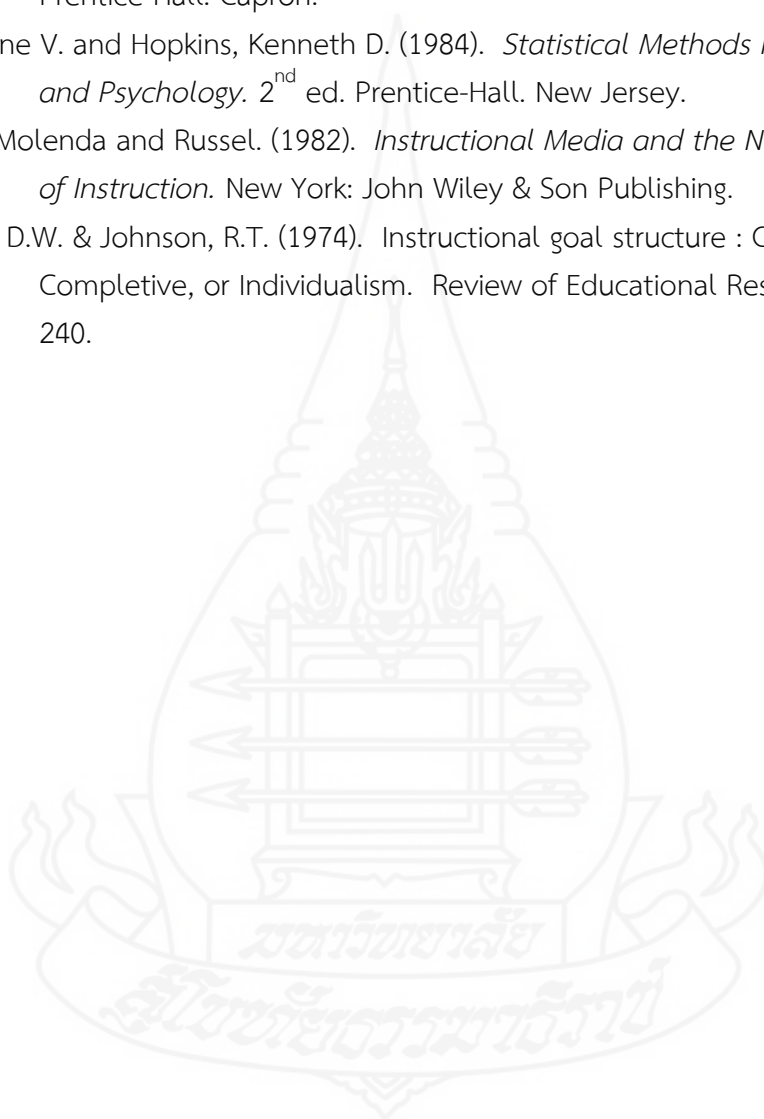
อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
อิทธิพล ราศีเกรียงไกร (2518) “การสร้างชุดการสอน วิชาพื้นฐานการออกแบบระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ” ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

Best, John W. and Kahn, James V. (1986). *Research in Education*. 5th ed. New Jersey.
Prentice-Hall. Capron.

Glass, Gene V. and Hopkins, Kenneth D. (1984). *Statistical Methods in Educational
and Psychology*. 2nd ed. Prentice-Hall. New Jersey.

Heinich, Molenda and Russel. (1982). *Instructional Media and the New Technology
of Instruction*. New York: John Wiley & Son Publishing.

Johnson, D.W. & Johnson, R.T. (1974). Instructional goal structure : Cooperative
Compleitive, or Individualism. *Review of Educational Research*, 44, 213-
240.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

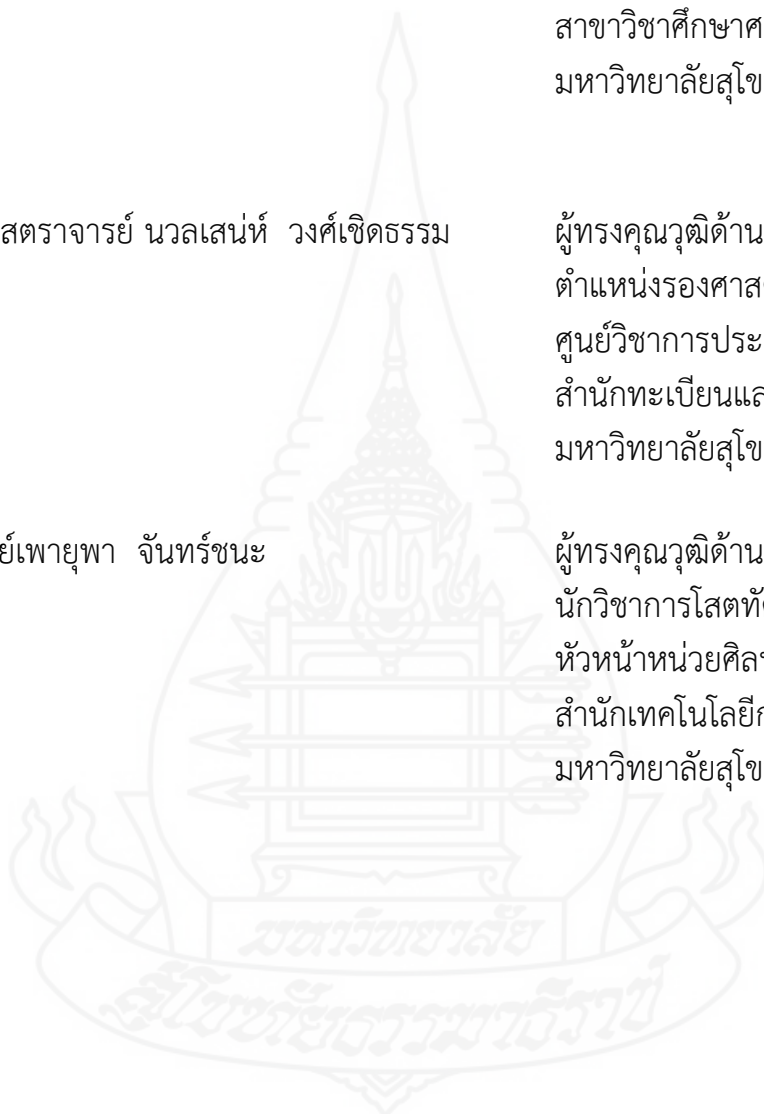

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ สุมนทิพย์ บุญสมบัติ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ระดับ 9
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลและประเมินผล
ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ระดับ 9
ศูนย์วิชาการประเมินผล
สำนักทะเบียนและวัดผล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. อาจารย์เพายุพา จันทร์ชนะ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา
นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการ
หัวหน้าหน่วยศิลปกรรม
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

แบบประเมินชุดการสอบแบบศูนย์การเรียนรู้
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเนื้อหา

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร โดยเกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้

5	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ด้านเนื้อหาสาระ					
	1.1 เนื้อหาครอบคลุมหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน					
	1.2 เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง					
	1.3 เหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักศึกษา					
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก					
2	ด้านภาษา					
	2.1 ภาษาที่ใช้สื่อความหมายเข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง					
3	ด้านคุณค่าที่ได้รับ					
	3.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น					
	3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้					
	3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินชุดการสอบแบบศูนย์การเรียนรู้
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัดและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะภาพ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร โดยเกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้

5	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	แบบทดสอบก่อนเรียน					
	1.1 แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
	1.2 แบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบคู่ขนาน					
	1.3 คำถามมีความชัดเจน					
	1.4 คำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
	1.5 คำถามไม่แนะคำตอบ					
	1.6 ตัวเลือกตอบมีความสอดคล้องกับคำถาม					
	1.7 คำถามไม่สั้นจนขาดความสมบูรณ์					
	1.8 คำถามไม่ยาวเกินไป					
	1.9 ภาษาที่ใช้ในคำถามมีความชัดเจน					
2	แบบทดสอบหลังเรียน					
	1.1 แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
	1.2 แบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบคู่ขนาน					

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	1.3 คำถามมีความชัดเจน					
	1.4 คำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
	1.5 คำถามไม่แน่นะคำตอบ					
	1.6 ตัวเลือกตอบมีความสอดคล้องกับคำถาม					
	1.7 คำถามไม่สั้นจนขาดความสมบูรณ์					
	1.8 คำถามไม่ยาวเกินไป					
	1.9 ภาษาที่ใช้ในคำถามมีความชัดเจน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

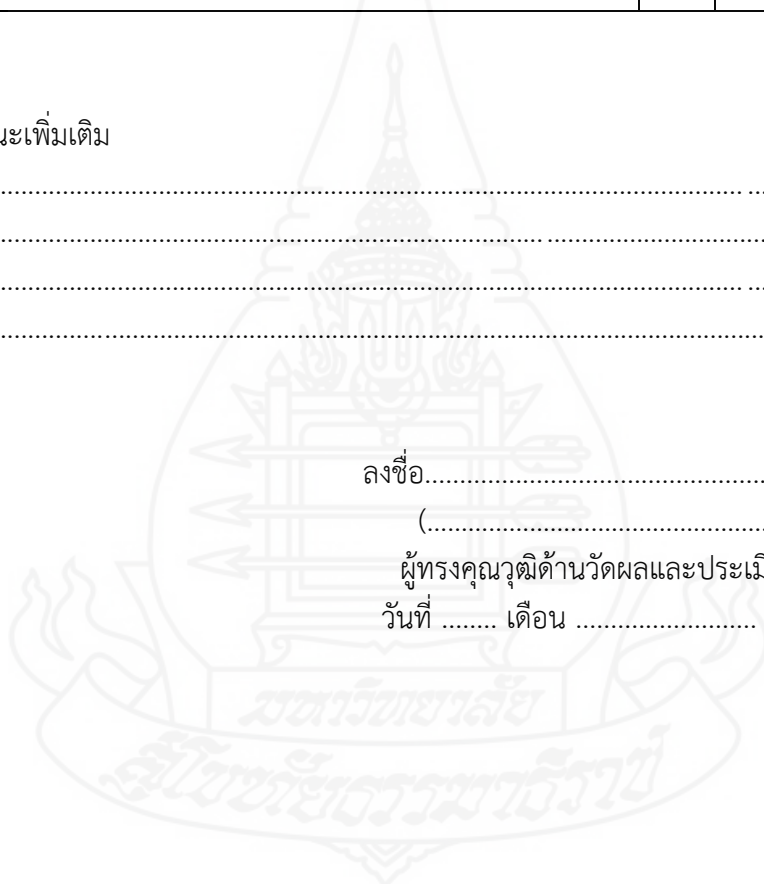
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลและประเมินผล

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แบบประเมินชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
หน่วยที่ 2 เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะบุคลิกภาพ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร โดยเกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้

5	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	คุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะบุคลิกภาพ					
2	แผนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวความคิดการพัฒนาศิลปะบุคลิกภาพ					
3	สื่อที่ใช้ในศูนย์การเรียนรู้					
	3.1 บัตรคำสั่ง					
	3.2 บัตรเนื้อหา					
	3.3 บัตรกิจกรรม					
	3.4 บัตรคำถาม					
	3.5 บัตรเฉลย					
4	แบบฝึกปฏิบัติ					
5	รูปแบบของบัตร					
	5.1 ขนาดของบัตรมีความสะดวกในการนำไปใช้					
	5.2 ภาพประกอบในบัตรตรงกับเนื้อหา					
	5.3 ภาพประกอบในบัตรกิจกรรมมีความสวยงาม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ภาคผนวก ค
ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ตารางภาคผนวกที่ 1 ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หน่วยที่ 2 เรื่องแนวความคิดการพัฒนา
บุคลิกภาพ

ลำดับ	วัตถุประสงค์	พฤติกรรมระดับพุทธิพิสัย					รวม	
		ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์		การประเมินค่า
1	หลังจากศึกษาเรื่อง “การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกความหมายของการแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง	1 (ข้อ1)						1
2	หลังจากศึกษาเรื่อง “การแต่งกายเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกหลักการและแนวทางการแต่งกายให้เหมาะสมกับรูปร่างเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง	1 (ข้อ2)						1
3	หลังจากศึกษาเรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง		1 (ข้อ3)					1
4	หลังจากศึกษาเรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกคุณลักษณะและลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง		1 (ข้อ4)					1
5	หลังจากศึกษาเรื่อง “สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกวิธีการออกกำลังกายแบบแอโรบิกเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง		1 (ข้อ5)					1

ลำดับ	วัตถุประสงค์	พฤติกรรมระดับพุทธิพิสัย						รวม
		ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	
6	หลังจากศึกษาเรื่อง “กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกกิริยาท่าทาง และการวางท่าทางในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง	1 (ข้อ6)						1
7	หลังจากศึกษาเรื่อง “กิริยาท่าทาง และมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกมารยาทไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง		1 (ข้อ7)					1
8	หลังจากศึกษาเรื่อง “การฝึกกิจนิสัย และทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายของการฝึกกิจนิสัย และทักษะให้เกิดกับตนเอง ได้ถูกต้อง		1 (ข้อ8)					1
9	หลังจากศึกษาเรื่อง “การฝึกกิจนิสัย และทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกวิธีการพัฒนาลักษณะนิสัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ถูกต้อง		1 (ข้อ9)					1
10	หลังจากศึกษาเรื่อง “การฝึกกิจนิสัย และทักษะให้เกิดกับตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้ว นักศึกษาสามารถบอกวิธีการเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ถูกต้อง			1 (ข้อ10)				1
รวม		3	6	1				10

ภาคผนวก ง

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางภาคผนวกที่ 2 ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

แบบทดสอบก่อนเรียน			วัดพุทธิ พิสัย ระดับ	แบบทดสอบหลังเรียน			วัดพุทธิ พิสัย ระดับ
ข้อที่	ค่าความยาก ง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)		ข้อที่	ค่าความยาก ง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	
1	0.58	0.67	ความจำ	1	0.63	0.58	ความจำ
2	0.58	0.67	ความจำ	2	0.63	0.58	ความจำ
3	0.71	0.42	ความเข้าใจ	3	0.67	0.50	ความเข้าใจ
4	0.67	0.67	ความเข้าใจ	4	0.63	0.75	ความเข้าใจ
5	0.75	0.33	ความเข้าใจ	5	0.67	0.50	ความเข้าใจ
6	0.58	0.67	ความจำ	6	0.67	0.50	ความจำ
7	0.58	0.50	ความเข้าใจ	7	0.63	0.75	ความเข้าใจ
8	0.71	0.58	ความเข้าใจ	8	0.67	0.50	ความเข้าใจ
9	0.63	0.75	ความเข้าใจ	9	0.54	0.58	ความเข้าใจ
10	0.71	0.58	นำไปใช้	10	0.63	0.58	นำไปใช้
แบบทดสอบก่อนเรียน ข้อที่นำมาใช้มีค่า p อยู่ระหว่าง 0.58-0.75 r อยู่ระหว่าง 0.33-0.75				แบบทดสอบหลังเรียน ข้อที่นำมาใช้มีค่า p อยู่ระหว่าง 0.54-0.67 r อยู่ระหว่าง 0.50-0.75			

ตารางภาคผนวกที่ 3 ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของแบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

คนที่	ข้อที่																				x	x ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
4	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	17	289
6	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	361
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
8	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	17	289
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	18	324
10	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	289
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
16	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	18	324
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
18	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	289
19	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	11	121
20	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	8	64
21	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	10	100
22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	3	9
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	6	36
24	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	4
25	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	5	25
26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	8	64
27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	4	16
28	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	49
29	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	4	16
30	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	4	16
รวม	18	17	18	19	18	16	15	18	19	21	18	19	19	22	18	20	22	18	19	20	414	7046
P	0.6	0.57	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6		
q	0.4	0.43	0.4	0.3	0.4	0.4	0.5	0.4	0.3	0.6	0.4	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3	0.2	0.4	0.3	0.3		
pq	0.24	0.25	0.24	0.23	0.24	0.2	0.25	0.24	0.23	0.2	0.24	0.23	0.23	0.2	0.24	0.2	0.2	0.24	0.23	0.2	4.63	

$$\begin{aligned}\Sigma pq &= 4.63 \\ s^2 &= 45.59 \\ r_u &= 0.94\end{aligned}$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของแบบทดสอบก่อนเรียน

$$\text{แทนค่า} \quad s^2 = \frac{(30 \times 7046) - 414^2}{30 \times 29}$$

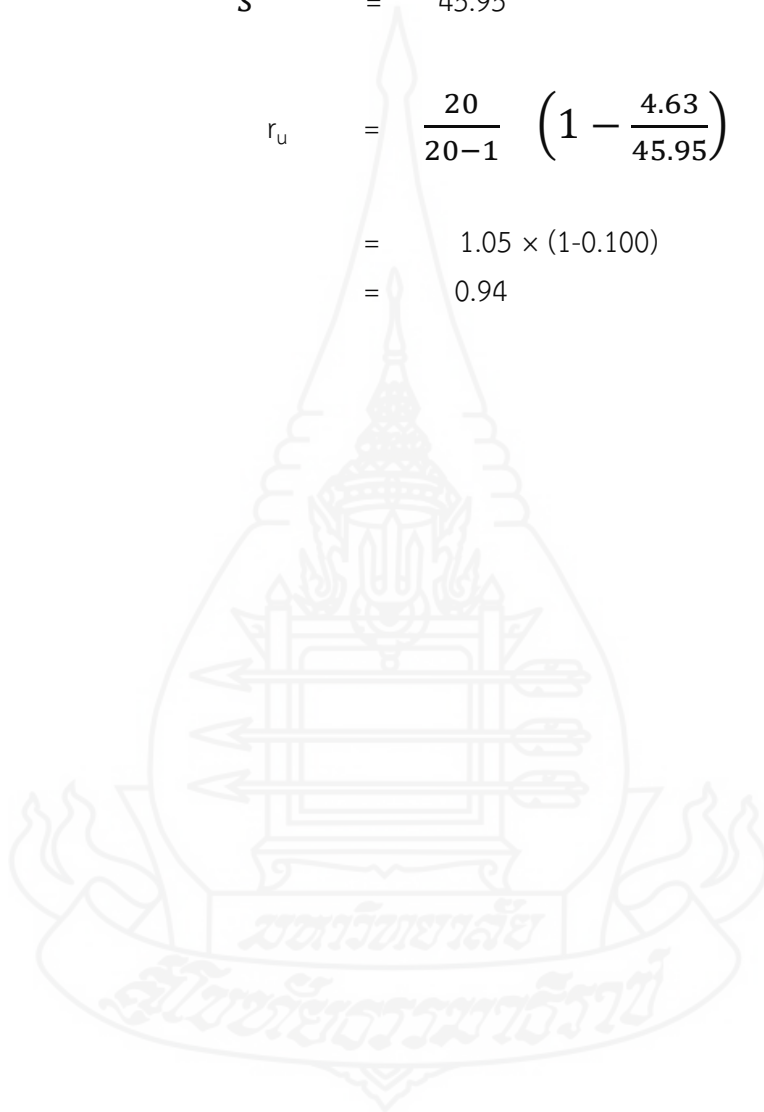
$$s^2 = \frac{39,984}{870}$$

$$s^2 = 45.95$$

$$\text{แทนค่า} \quad r_u = \frac{20}{20-1} \left(1 - \frac{4.63}{45.95} \right)$$

$$= 1.05 \times (1-0.100)$$

$$= 0.94$$

ตารางภาคผนวกที่ 4 ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของแบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ 2 แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

คนที่	ข้อที่																				x	x ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	361
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
5	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	17	289
6	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	324
7	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	17	289
8	1	11	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	11	1	1	1	1	1	1	1	17	289
9	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	361
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	361
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	20	400
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	361
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
15	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	324
16	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	18	324
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	18	324
19	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	6	36
20	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	8	64
21	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	7	49
22	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	9
23	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	5	25
24	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9
25	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	9	81
26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	9
27	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	5	25
28	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	6	36
29	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	5	25
30	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	4
รวม	17	20	18	19	18	17	18	18	17	18	19	17	19	19	16	17	19	18	20	18	401	6779
P	0.57	0.67	0.60	0.63	0.60	0.57	0.60	0.60	0.57	0.60	0.63	0.57	0.60	0.60	0.57	0.57	0.60	0.60	0.60	0.60		
q	0.43	0.33	0.40	0.37	0.40	0.43	0.40	0.40	0.43	0.40	0.37	0.43	0.40	0.40	0.43	0.43	0.40	0.40	0.40	0.40		
pq	0.25	0.22	0.24	0.23	0.24	0.24	0.24	0.24	0.25	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24		4.76

$$\Sigma pq = 4.76$$

$$s^2 = 48.92$$

$$r_u = 0.95$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของแบบทดสอบหลังเรียน

$$\text{แทนค่า} \quad s^2 = \frac{(30 \times 6779) - 401^2}{30 \times 29}$$

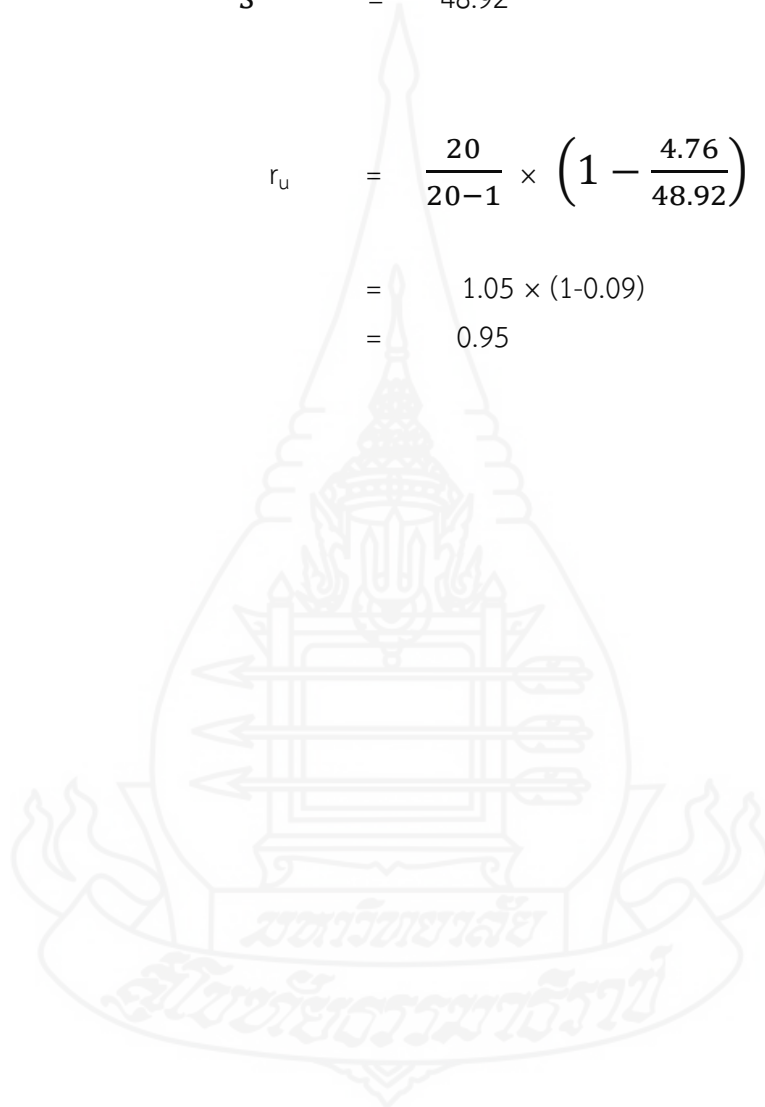
$$s^2 = \frac{42,509}{870}$$

$$s^2 = 48.92$$

$$\text{แทนค่า} \quad r_u = \frac{20}{20-1} \times \left(1 - \frac{4.76}{48.92}\right)$$

$$= 1.05 \times (1-0.09)$$

$$= 0.95$$

ภาคผนวก จ

ผลคะแนนของการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม แบบภาคสนาม

ตารางภาคผนวกที่ 5 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (10)	คะแนน หลัง เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน				รวมคะแนน ระหว่าง เรียน (20)
			ความ ร่วมมือ (5)	กิจกรรม (5)	พฤติกรรม (5)	ตอบ คำถาม (5)	
1	7	8	4	4	3	4	15
2	5	8	3	3	3	4	13
3	4	7	2	2	2	2	8
รวม	16	23	9	9	8	10	36
ร้อยละ	53.33	76.66	60	60	53.33	66.67	60.62

$$E_1/E_2 = 60.62/76.66$$

ตารางภาคผนวกที่ 6 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม จำนวน 6 คน

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (10)	คะแนน หลัง เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน				รวมคะแนน ระหว่าง เรียน (20)
			ความ ร่วมมือ (5)	กิจกรรม (5)	พฤติกรรม (5)	ตอบ คำถาม (5)	
1	7	8	4	4	4	4	16
2	7	8	4	4	4	4	16
3	6	7	3	2	4	4	14
4	6	7	4	4	3	4	15
5	5	7	4	3	3	4	14
6	4	6	3	3	3	3	12
รวม	35	43	22	21	21	23	87
ร้อยละ	58.33	71.66	73.33	70	70	76.66	72.50

$$E_1/E_2 = 72.50/71.66$$

ตารางภาคผนวกที่ 7 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม จำนวน 31 คน

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (10)	คะแนน หลังเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน				รวมคะแนน ระหว่างเรียน (20)
			ความร่วมมือ (5)	กิจกรรม (5)	พฤติกรรม (5)	ตอบคำถาม (5)	
1	6	7	4	4	3	4	15
2	8	9	3	4	4	4	15
3	4	6	3	4	4	3	14
4	7	9	5	5	4	4	18
5	8	9	5	4	4	4	17
6	7	8	4	4	3	4	15
7	6	8	4	5	5	4	18
8	6	7	4	4	3	4	15
9	8	9	3	4	4	4	15
10	4	6	3	4	3	3	14
11	7	9	5	5	4	4	18
12	7	8	4	4	4	4	16
13	7	8	4	4	4	4	16
14	7	9	5	4	5	5	18
15	6	7	4	3	3	3	13
16	6	8	5	4	5	5	19
17	7	8	4	4	5	5	18
18	8	9	4	4	4	4	16
19	6	8	4	5	4	5	18
20	7	9	4	4	4	3	15
21	7	8	4	5	4	4	17
22	6	7	3	3	3	3	12
23	7	8	4	4	4	4	16
24	8	9	4	4	4	5	17
25	7	8	5	5	4	4	18
26	6	7	3	3	4	3	13
27	8	9	4	4	5	5	18
28	8	9	4	4	4	4	16
29	6	8	5	5	5	4	19
30	7	7	4	5	5	4	18
31	8	8	5	5	5	4	19
รวม	208	249	126	130	126	124	506
ร้อยละ	68.33	80.32	81.29	83.87	81.29	80.83	81.67

$$E_1/E_2 = 81.67/80.32$$

ภาคผนวก ฉ
คะแนนความก้าวหน้าทางการเรียน

ตารางภาคผนวกที่ 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความก้าวหน้าทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนใน
การทดสอบประสิทธิภาพ จำนวน 31 คน

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบที่ทำได้		x	x^2
	คะแนนสอบก่อนเรียน	คะแนนสอบหลังเรียน		
1	8	9	1	1
2	7	8	1	1
3	6	8	2	4
4	6	7	1	1
5	8	9	1	1
6	4	6	2	4
7	7	9	2	4
8	8	9	1	1
9	7	8	1	1
10	6	8	2	4
11	6	7	1	1
12	8	9	1	1
13	4	6	2	4
14	7	9	2	4
15	7	8	1	1
16	7	8	2	4
17	7	9	1	1
18	6	7	1	1
19	6	8	2	4
20	7	8	1	1
21	8	9	1	1
22	6	8	2	4
23	7	9	2	4
24	7	8	1	1
25	6	7	1	1
26	7	8	1	1
27	8	9	1	1
28	7	8	1	1
29	6	7	1	1
30	8	9	1	1
31	8	9	1	1
Σx	210	251	41	61
\bar{X}	6.57	8.09		
S. D	1.05	0.90		

แทนค่า $t = \frac{41}{\frac{\sqrt{(31 \times 61) - (41)^2}}{(31-1)}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$

$$t = \frac{41}{\sqrt{\frac{210}{30}}}$$

$$t = \frac{41}{2.65}$$

$$t = 15.47$$

ภาคผนวก ช

คะแนนความถี่ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา
ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ตารางภาคผนวกที่ 9 คะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพของ
นักศึกษา จำนวน 40 คน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักศึกษาได้ทราบความรู้พื้นฐาน	11	26	3	-	-
2. บัตรคำสั่งช่วยให้นักศึกษาทราบแนวทางในการเรียน เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ	14	21	5	-	-
3. บัตรเนื้อหา ช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามหัวเรื่อง	26	14	-	-	-
4. บัตรกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานกลุ่ม ได้นำความรู้ที่ เรียนมาทำในกิจกรรม	22	18	-	-	-
5. บัตรคำถามช่วยให้นักศึกษาได้วัดความรู้ ความเข้าใจของ ตนเองที่ได้เรียนจากบัตรเนื้อหา	32	8	-	-	-
6. บัตรเฉลยช่วยให้นักศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำ บัตรคำถาม	9	26	-	-	-
7. แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวนสิ่งที่เรียน และกิจกรรมที่ทำมาแล้ว	13	23	4	-	-
8. แบบทดสอบหลังเรียนช่วยให้นักศึกษารู้ความก้าวหน้าทางการ เรียน	14	21	5	-	-
9. นักศึกษาชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน	21	18	1	-	-
10. การเรียนด้วยชุดการสอนช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	10	28	2	-	-
11. นักศึกษาต้องการให้มีการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนใน รายวิชาอื่นๆ	10	30	-	-	-
12. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ทำให้นักศึกษา สามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	23	17	-	-	-
13. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ทำให้นักศึกษา มีความรับผิดชอบ	23	14	3	-	-
14. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ทำให้นักศึกษา กล้าแสดงความคิดเห็น	34	6	-	-	-
15. การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ทำให้นักศึกษามี ความสนุกสนาน	11	21	8	-	-

ภาคผนวก ซ
แบบสอบถามพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องแนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นตามสภาพจริง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักศึกษาได้ทราบความรู้พื้นฐาน					
2	บัตรคำสั่งช่วยให้นักศึกษาทราบแนวทางในการเรียน เรื่อง แนวคิดการพัฒนาบุคลิกภาพ					
3	บัตรเนื้อหา ช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามหัวเรื่อง					
4	บัตรกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานกลุ่ม ได้นำความรู้ที่เรียนมาทำในกิจกรรม					
5	บัตรคำถามช่วยให้นักศึกษาได้วัดความรู้ ความเข้าใจของตนเองที่ได้เรียนจากบัตรเนื้อหา					
6	บัตรเฉลยช่วยให้นักศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำบัตรคำถาม					
7	แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวนสิ่งที่เรียน และกิจกรรมที่ทำมาแล้ว					
8	แบบทดสอบหลังเรียนช่วยให้นักศึกษารู้ความก้าวหน้าทางการเรียน					
9	นักศึกษาชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้					
10	การเรียนด้วยชุดการสอนช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น					
11	นักศึกษาต้องการให้มีการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ					
12	การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง					

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
13	การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ					
14	การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น					
15	การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความสนุกสนาน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววิมลรัตน์ ศิริวัน
วัน เดือน ปีเกิด	7 ธันวาคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป) ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 2542
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
ตำแหน่ง	ครูสอนนักศึกษาเทียบโอนประสบการณ์ และเจ้าหน้าที่บัญชี

